LIMA

Reuniunea țărilor bolivariene și sanmartiniene

Corespondență de la Eugen Pop

În salonul principal al unui edificiu public din piața principală a orașului Ayacucho, o frescă înfățișează diferite etape ale luptelor care au avut loc, de-a lungul timpului, pe pămîntul peruan, pentru eliberare și emancipare. O făclie, simbol al acestei lupte, este preluată de la un domnitor de către Tupac Amaru, erou legendar al răscoalelor țărănești din veacul al XVIII-lea, pentru ca, în alte fragmente ale compoziției, ea să lumineze drumul pe care, în secolul trecut, Simon Bolivar, San Martin și Antonio José de Sucre au condus oștile patrioților în războaiele pentru lichidarea dominației colonialiste spaniole. La Ayacucho, în ziua de 9 decembrie 1824, s-a obținut o victorie hotărîtoare pentru independența de stat a mai multor țări latino-americane.

Sărbătorirea a 150 de ani de la această bătălie s-a desfășurat sub semnul conectării prezentului la rememorarea luptei pentru independența de stat. Acesta a fost elementul comun major în cuvîntările rostite de președintele peruan, general de divizie Juan Velasco Alvarado, și de alte înalte personalități politice din țările bolivariene și sanmartiniene, invitate la festivitățile aniversării de guvernul de la Lima. Au participat președinții unora din aceste țări — Carlos Andres Perez (Venezuela), generalul Hugo Banzer (Bolivia), conducătorul guvernului panamez, Omar Torrijos, precum și reprezentanți ai șefilor de stat din Argentina, Columbia, Chile și Ecuador.

Momentul culminant al aniversării l-a constituit semnarea „Declarației de la Ayacucho", document în care ideile luptei pentru neatîrnarea de stat, evocate la Ayacucho, apar ca acte de geneză ale unui proces care se desăvîrșește astăzi, prin eforturile latino-americanilor pentru consolidarea și apărarea independenței economice. Declarația pune un accent deosebit pe unitate și solidaritate în completarea emancipării „prin eliberarea economică și socială", prin „impulsionarea schimbărilor structurale și stabilirea unui sistem de securitate economică colectivă, care să facă posibilă dezvoltarea integrală a popoarelor într-un climat de stabilitate, ferit de amenințări și constrîngeri". Suveranitatea de decizie în politica internă și externă, respingerea oricărui amestec în exercitarea atributelor independenței naționale constituie concepte de bază ale „Declarației de la Ayacucho", apreciate ca pîrghii esențiale ale dezvoltării, ale progresului economic și social. Declarația reafirmă adeziunea la principiile fundamentale ale relațiilor internaționale în vremea noastră: egalitatea juridică a statelor, integritatea teritorială, autodeterminarea popoarelor, pluralismul ideologic (sinonim, în terminologia politică latino-americană, cu coexistența pașnică a țărilor cu orînduiri social-economice diferite), respectarea drepturilor omului, neintervenția, cooperarea internațională, buna-credință în îndeplinirea obligațiilor asumate, soluționarea pașnică a controverselor internaționale, interzicerea recurgerii la amenințare, la folosirea forței sau la agresiune armată, economică sau financiară în raporturile dintre state.

În schițarea cadrului internațional favorabil progresului fiecărei țări, potrivit necesităților proprii, Declarația consemnează și angajamentul de a se crea condiții pentru limitarea armamentelor, pentru ca toate resursele posibile să fie consacrate dezvoltării economice și sociale. Prin conținutul său de idei, prin aprecierile formulate în legătură cu relația dintre o nouă ordine internațională și procesul dezvoltării, „Declarația de la Ayacucho" aduce o contribuție de seamă în sfera cooperării interlatino-americane, care, în ultimii ani, se manifestă ca o forță crescîndă în afirmarea obiectivelor contemporane ale emancipării naționale și social-economice.

NICOSIA: Întoarcerea arhiepiscopului Makarios

Sîmbătă, 7 decembrie — la cinci luni de la dramaticele evenimente din iulie a.c. și plecarea sa precipitată din insulă — arhiepiscopul Makarios, președintele constituțional al Ciprului, s-a întors la Nicosia. Sosind întîi la baza britanică de la Akrotiri, el s-a îndreptat, apoi, spre Nicosia unde, în fața episcopiei — a cărei clădire poartă încă urmele atacului dat de autorii loviturii de stat din 15 iulie — zeci de mii de ciprioți greci îl așteptau din primele ore ale dimineții. Măsurile de securitate excepționale luate de autorități s-au dovedit inutile, nici un incident netulburînd entuziasmul cu care a fost întîmpinat președintele Makarios.

După o scurtă apariție în balconul clădirii — salutată cu ovații puternice de miile de cipriоți aflați în curtea episcopiei, în piața și străzile învecinate — și o slujbă religioasă, arhiepiscopul Makarios s-a adresat mulțimii. „Sînt mulțumit — a declarat el — că mă aflu printre voi, sînt însă întristat deoarece Ciprul nu mai este insula prosperă și fericită pe care o știam. El a devenit un loc al ruinelor. Dorim să negociem pentru a pune capăt divergențelor noastre și pentru a rezolva problemele existente. Nu vom accepta, însă, nici o soluție care să atragă după sine un transfer obligatoriu al populației, deoarece aceasta va duce, de fapt, la împărțirea insulei". Arhiepiscopul a cerut să se pună capăt divizării celor două comunități și a afirmat că este posibil ca acestea să coopereze pașnic. El a avertizat că Ciprul nu va recunoaște nici o cucerire dobîndită prin operațiuni militare. În același timp, arhiepiscopul a afirmat că nu are intenția să deschidă rănile vechi și dorește unitate și pace. El a anunțat că nu va trimite în fața tribunalelor pe participanții la lovitura de stat din iulie, promițînd că își va îndrepta toate eforturile spre crearea unui „spirit de bunăvoință". Experiența din trecut trebuie să fie un învățător bun, să le arate că, în viitor, trebuie să trăiască, alături, în pace.

Odată cu întoarcerea președintelui Makarios, Glafkos Clerides a anunțat că renunță la prerogativele sale de președinte interimar. „Sînt cu conștiința împăcată — a spus el — că, în măsura posibilităților mele, mi-am îndeplinit datoria față de popor și față de țară". În seara aceleiași zile, într-o declarație, arhiepiscopul Makarios a mulțumit președintelui interimar pentru modul în care și-a îndeplinit sarcinile, arătînd că apreciază activitatea dusă de Clerides și relevînd „condițiile dramatice în care acesta și-a desfășurat activitatea". „Glafkos Clerides a trebuit să depășească numeroase dificultăți", a spus președintele Makarios.

Într-o conferință de presă, organizată în dimineața zilei de 8 decembrie, Rauf Denktaș, vicepreședinte al Republicii Cipru și conducătorul comunității cipriote turce, s-a referit la discursul președintelui Makarios, remarcînd că, în ce privește perspectiva rezolvării problemei cipriote, acceptarea ideii unei federalizări pe baze geografice rămîne — din punctul de vedere cipriot turc — condiția necesară pentru începerea de negocieri de fond asupra problemelor politice. „Dacă impasul persistă — a ținut să sublinieze Rauf Denktaș — cele două comunități vor continua să trăiască separat, dar noi nu dorim împărțirea insulei, ci două regiuni autonome într-un sistem federal. Acest stat federal ar urma să fie nealiniat". În comentariile emise pe marginea reîntoarcerii președintelui Makarios la Nicosia, se observă, de altfel, că discuțiile intercomunitare nu vor fi reluate, probabil, mai devreme de 15 zile.

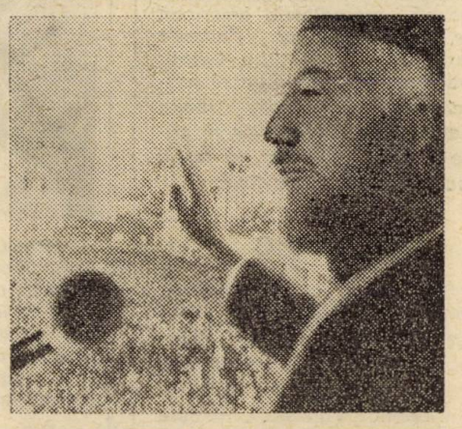

Întors la Nicosia, după o absență de aproape cinci luni, președintele Ciprului, arhiepiscopul Makarios, s-a adresat zecilor de mii de cipriоți reuniți în Piața Palatului prezidențial

1000 +1

Răspuns

Președintele Efraim Katzir a declarat – în cursul unei recepții oferite în onoarea corespondenților specializați în probleme științifice din Israel și din străinătate – că „Israelul are potențial nuclear". Rugat de un ziarist să spună „cînd ar putea proceda Israelul la o explozie nucleară", șeful statului israelian a răspuns : „Credeți, în mod serios, că s-ar putea da un răspuns public la o asemenea întrebare ?"

Nave

„Țările africane doresc ca Oceanul Indian să rămînă o zonă a păcii. Nu înțelegem de ce unele puteri se agață de o regiune în care n-au ce căuta", a declarat, potrivit agenției Taniug, șeful statului somalez, Siad Barre, în cursul vizitei sale în țările africane, în calitate de președinte al O.U.A. Răspunzînd acuzațiilor președintelui Ford, potrivit cărora Somalia a permis amplasarea de baze sovietice pe teritoriul său, Barre a spus că „președintele american este greșit informat. Porturile somaleze sînt deschise tuturor navelor care vin în scopuri pașnice. Navele americane venite în asemenea scopuri vor fi primite în mod ospitalier, la fel ca și navele oricărei alte țări".

Periodic

Ministrul adjunct al afacerilor externe al R.F. Germania, Hans Jürgen Wischnewski, a dezavuat, în fața corespondenților francezi, articolul din săptămînalul politic „Vorwärts", în care se vorbește despre „naționalismul incorigibil" al francezilor. El a subliniat că periodicul nu este organul central al Partidului social-democrat și că, mai mult, autorul articolului nu este membru al P.S.D. „Cooperarea între guvernele noastre este excelentă – a subliniat el –, la fel ca, de altfel, și relațiile personale dintre cancelarul Helmut Schmidt și președintele Giscard d'Estaing".

Proces

Judecătorul federal american John Sirica a declarat că procesul privind afacerea Watergate se va încheia fără depoziția fostului președinte Nixon. El a arătat că procesul se va desfășura astfel încît să se încheie cît mai curînd posibil.

Alberto Corvalan — fiul lui Luis Corvalan, secretarul general al P.C. din Chile, aflat încă sub stare de arest la Santiago — a participat la a IX-a reuniune a Federației mondiale a tineretului democratic, desfășurată la Varna

Un avion de tip „DC-8" al companiei olandeze de aviație „Martin Air" s-a prăbușit în flăcări, cu un sfert de oră înainte de aterizarea la Colombo (Sri Lanka). Cei 182 de pasageri aflați la bord erau musulmani indonezieni, care se duceau la Mecca. Nu au existat supraviețuitori. În imagine : puținele rămășițe metalice, găsite de localnici

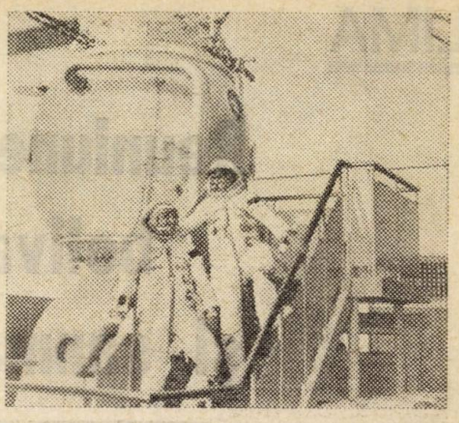

Săptămîna trecută, zborul navei spațiale „Soiuz-16" s-a desfășurat cu succes. În cursul evoluției pe orbită, cosmonauții sovietici Rukavișnikov și Filipcenko au verificat funcționarea mecanismelor de cuplare și decuplare care vor fi utilizate în cursul programului sovieto-american „Soiuz-Apollo", în 1975

Muncitori

Ministrul federal al economiei, Hans Friderichs, a declarat în fața Uniunii patronilor din landul Renania-Palatinat că „este nevoie de reținere în angajarea de muncitori străini". El a subliniat că trebuie să se procedeze mai precaut în angajarea de forță de muncă străină sau să se ceară întreprinderilor să suporte toate cheltuielile pe care le presupune prezența muncitorilor străini. Ministrul federal a subliniat că „ar fi fost mai bine ca, de la bun început, să se fi strămutat producția în străinătate în loc să se fi adus mînă de lucru străină în Republica federală".

Reacție

Ministrul afacerilor externe al Etiopiei, Zewde Gabre Sellasie, a anunțat unui grup de ziariști că „se disociază complet" de guvernul său, ca urmare „a execuțiilor sumare la care a recurs acesta".

Grecia și Piața comună au repus în vigoare acordul de asociere, existent din 1961, și care fusese anulat în timpul celor șapte ani și jumătate de regim militar — a anunțat Panayotis Papaligouras, ministrul grec al coordonării (în fotografie)

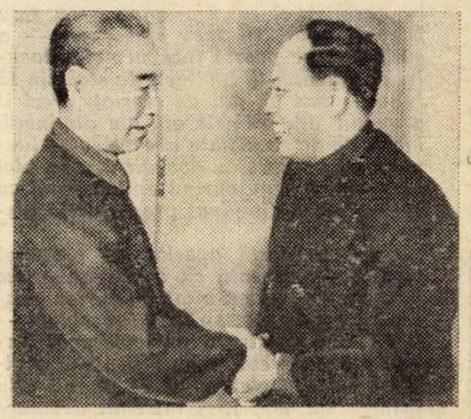

Premierul Ciu En-lai s-a întîlnit, într-un spital din Pekin, cu Ieng Sary, șeful delegației economice și financiare a G.R.U.N.C.

Interviu

Într-un interviu acordat cotidianului „Blitz" din Bombay, primul ministru al Indiei, Indira Gandhi, a condamnat vehement forțele de dreapta, care și-au intensificat activitatea în ultimul timp în țară, în scopul subminării pozițiilor guvernului și discreditării reformelor lui progresiste. Partidul Congresul Național Indian, a declarat Indira Gandhi, își menține unitatea și coeziunea și va lupta cu hotărîre pentru înfăptuirea programului său, menit să ducă la îmbunătățirea vieții păturilor largi ale populației. Indira Gandhi a menționat, de asemenea, că guvernul său nu intenționează să încurajeze pătrunderea corporațiilor multinaționale în economia indiană.

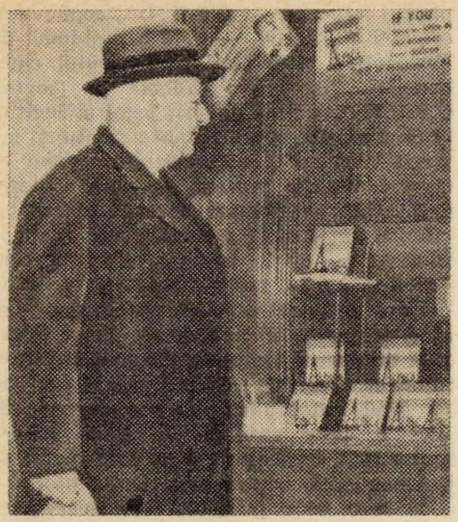

A murit într-un spital din Dallas, H.L. Hunt, în vîrstă de 85 de ani, miliardar cunoscut ca unul din cei mai bogaţi oameni din lume. Fotografia alăturată, realizată în anii '60, îl înfăţişează pe o stradă din Dallas, îndreptîndu-se spre birou cu pachetelul cu mîncare în mînă. Se tundea singur, mînca frugal şi-şi lăsa maşina la mare distanţă, pentru a evita plata parcării (50 de cenţi)

Politică

Preşedintele Venezuelei, Carlos Andres Perez, a afirmat că ţara sa nu se consideră legată de hotărîrea O.S.A. în ceea ce priveşte relaţiile cu Republica Cuba. El a lăsat să se înţeleagă că va duce faţă de guvernul din Havana o politică independentă de aceea a Organizaţiei Statelor Americane.

Survolare

Preşedintele Giscard d' Estaing îi va cere lui Gerald Ford, în Antile, să intervină pentru ridicarea interdicţiei de survolare a Statelor Unite de către avioanele supersonice. În vederea întîlnirii, revelă „Paris Match", preşedintele francez îşi perfecţionează cunoştinţele de engleză : două ore pe săptămînă, la Elysée.

Despăgubiri

Preşedintele Ford a semnat o lege care prevede acordarea de despăgubiri pentru orice daune sau pentru victimele accidentelor nucleare provocate de reactoarele de pe navele de război americane staţionate în alte ţări. Se crede că această acţiune va facilita accesul navelor de război americane cu propulsie nucleară în porturile străine, în special cele japoneze.

Teroriştii

În dimineaţa de 7 decembrie, un grup de teroriştii au deschis un foc de mitraliere asupra hotelului Sheraton din Lima, unde erau cazaţi miniştrii afacerilor externe din Argentina, Chile, Bolivia, Ecuador, Columbia, Venezuela şi Panama, prezenţi în capitala Perului pentru a participa la festivităţile ce marchează cea de-a 150-a aniversare a proclamării independenţei latino-americane. Martori oculari au declarat că cel puţin două persoane au fost rănite.

Tranzacţii

În baza unei tranzacţii semnate recent, Franţa va livra Arabiei Saudite armament în valoare de 4 miliarde franci. Ştirea a fost anunţată la Dahrane, de emirul Sultan Ben Abdel Aziz, ministrul saudit al apărării şi aviaţiei, şi este reluată de cotidienele libaneze „Al Hayat" şi „Al Anwar". Emirul Sultan a arătat că armamentul comandat în Franţa este destinat să „modernizeze forţele blindate saudite şi să creeze o forţă mobilă de apărare aeriană". El a precizat că armamentul francez va fi livrat în decurs de patru ani, comanda urmînd să fie plătită, în numerar, de Arabia Saudită.

Nelson Rockefeller, vicepreşedintele desemnat al S.U.A., primeşte cu satisfacţie recomandările favorabile ale Comitetului judiciar, privind confirmarea sa oficială în funcţie

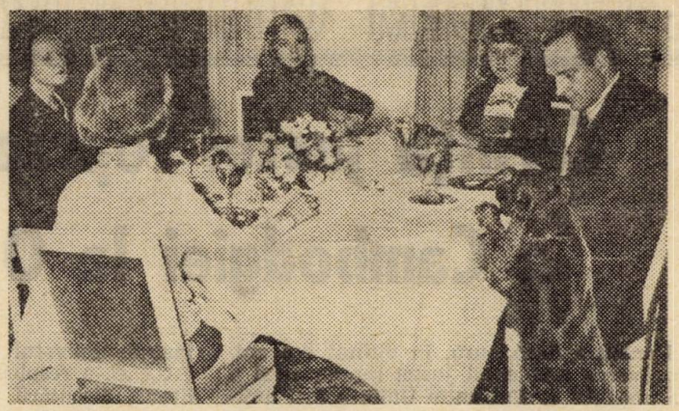

Premierul francez Jacques Chirac s-a mutat cu familia la Matignon. Este pentru prima dată, după Michel Debré, în 1962, că un premier locuieşte cu familia la sediul guvernului

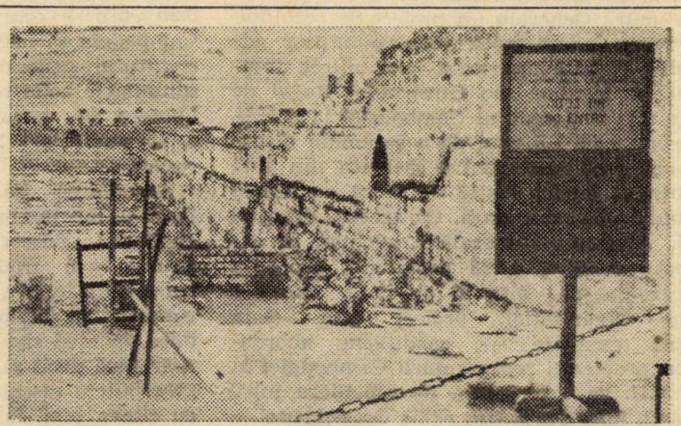

Săpăturile arheologice din partea de vest a Zidului plîngerii din Ierusalim stîrnesc nenumărate controverse privind ocrotirea locurilor istorice ale oraşului

Sacrificii

„Eliberarea teritoriilor ocupate este obiectivul esenţial al Iordaniei şi ea este gata să facă pentru aceasta cele mai mari sacrificii". Afirmaţia de mai sus a fost făcută de regele Hussein, într-un discurs rostit în faţa decanilor Universităţii din Amman. Regele a declarat că va continua să acorde asistenţă locuitorilor din teritoriile ocupate, atita timp cît aceştia vor avea nevoie de el. Iordania „va rămîne ataşată fraternităţii iordaniano-palestiniene, pe care evenimentele actuale nu fac decît să o consolideze", a precizat Hussein. Suveranul haşemit a anunţat că va fi promulgată o nouă lege electorală şi că, „la viitoarele alegeri, femeile îşi vor îndeplini rolul ce le revine".

Scrisoare

Stavros Niarchos şi familia defunctei Tina Niarchos, fosta sa soţie, au făcut următoarea comunicare : „Anumite articole apărute în presa occidentală vorbesc de o scrisoare lăsată de Eugenie (Tina) înaintea morţii ei, în 1970. Cele două familii declară că această informaţie este inexactă : Eugenie nu a lăsat nici o scrisoare explicînd raţiunile morţii ei".

Competenţe

„Evenimentele care se desfăşoară în Etiopia nu sînt de competenţa O.N.U.", se arată într-o notă de răspuns a generalului Teferi Benti, preşedintele guvernului provizoriu etiopian, la un recent apel adresat autorităţilor de la Addis Abeba de către preşedintele Adunării Generale.

Gala U.N.I.C.E.F. a avut loc, anul acesta, la Stockholm. Printre spectatori, cunoscuta actriţă Ingrid Bergman şi regele Carl Gustav al Suediei

Cerința justei reprezentări a Cambodgiei la O.N.U.

Pentru a doua oară, în ultimii doi ani, rezolvarea problemei justei reprezentări a Cambodgiei la Națiunile Unite a fost amînată, urmînd a fi înscrisă pe ordinea de zi a unei sesiuni ulterioare. Reamintim că, anul trecut, 33 de state membre ale Organizației (cărora li s-au adăugat, anul acesta, alte 4 state) au înaintat spre dezbatere Adunării Generale un proiect de rezoluție privind îndepărtarea reprezentanților administrației lonnoliste și restabilirea drepturilor legitime ale Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei la O.N.U. Propunerea Liberiei de a se amîna discutarea problemei pentru sesiunea din 1974 obținea, atunci, cîștig de cauză cu numai două voturi diferență. Cu aceeași diferență, Adunarea Generală a adoptat, în actuala sesiune, la 28 noiembrie, proiectul prezentat de alte 23 de state membre ale Organizației, proiect care — în linii esențiale — condiționa abordarea problemei reprezentării Cambodgiei la O.N.U. de o tentativă de conciliere între părți, întreprinsă sub egida Organizației.

Inițial, „rezoluția celor 23" cerea exercitarea de presiuni asupra celor două părți khmere pentru a fi determinate să negocieze. Dar, înainte de a fi supusă la vot și de a fi adoptată (cu 56 de voturi pentru, 54 împotrivă și 24 abțineri), rezoluția celor 23 de state a suferit o modificare esențială, ca urmare a unui amendament supus de autorii proiectului de rezoluție al statelor nealiniate și socialiste, între care și România. Prin acest amendament, Adunarea Generală a hotărît să nu se întreprindă nici o acțiune în problema dezbătută pînă ce statele membre nu vor examina raportul ce urmează a fi întocmit de secretarul general al O.N.U. asupra acestei chestiuni. Amendamentul a neutralizat, în fapt, toate celelalte prevederi ale rezoluției țărilor occidentale.

În intervențiile lor, numeroși reprezentanți ai statelor membre, printre care și reprezentantul român, și-au exprimat dezaprobarea față de rezoluția votată, arătînd că ea conține idei și avansează propuneri ce ignoră esența problemei în discuție și dau posibilitatea unor interpretări periculoase.

Propunerea — conținută în rezoluția votată — de a se trece la negocieri între cele două părți cambodgiene în conflict nu reprezintă o idee realistă și nici măcar originală. În ultimii trei ani — cu o periodicitate tot mai strînsă, dictată de degradarea tot mai accentuată a pozițiilor sale în favoarea forțelor patriotice — administrația de la Pnom Penh a înaintat, în repetate rînduri și în diferite variante, propuneri de negociere Frontului Unit Național al Cambodgiei și Guvernului Regal de Uniune Națională. De fiecare dată, F.U.N.C. și G.R.U.N.C. au respins cu fermitate ideea inițierii de convorbiri cu exponenții lonnoliști. Cu numai cîteva zile înainte de votul în Adunarea Generală, F.U.N.C. a respins, în mod hotărît, posibilitatea discutării viitorului țării cu Pnom Penh-ul. Așa încît este fundamentată poziția prințului Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, președinte al F.U.N.C., care a respins categoric, la cîteva ore după vot, hotărîrea Adunării Generale a O.N.U., prin care se cere „celor două părți" din Cambodgia să negocieze sub auspiciile secretarului general al O.N.U., și care a subliniat hotărîrea forțelor patriotice khmere de a continua lupta „timp de 5, 10 sau chiar 20 de ani dacă este necesar".

Acceptarea de negocieri cu Pnom Penh-ul ar însemna, pe de-o parte — a explicat, deseori, prințul Norodom Sianuk — o trădare a celor peste patru ani de luptă și sacrificii ale poporului cambodgian iar, pe de altă parte, ar conduce, în mod sigur, la un compromis care n-ar face decît să divizeze, definitiv, țara. „Nu putem discuta — afirma el, în urmă cu cîteva luni, în cadrul unui interviu acordat revistei noastre — cu clica de trădători care au sfîșiat liniștea și au dus la ruină poporul khmer, au distrus neutralitatea statului cambodgian și au împins pașnicul nostru popor într-un război cumplit. Nu avem de ce să discutăm din moment ce deținem majoritatea teritoriului, spațiu pe care trăiește majoritatea populației cambodgiene, din moment ce puternica raliere a maselor populare la lupta împotriva intervenției străine și a exponenților ei locali a indicat, semnificativ, de partea cui se află poporul, cine îi reprezintă interesele și idealurile".

Dar, în afara faptului că prevederile ei sînt lipsite de realism, rezoluția votată intră în contradicție cu principii de bază ale activității O.N.U. și, în special, cu cel al inadmisibilității intervenției străine în treburile interne ale unui stat. Deși recunoaște că „poporul cambodgian însuși ar trebui să fie în măsură să rezolve propriile sale probleme politice, în mod pașnic și fără nici o intervenție externă", rezoluția amintită „adresează un apel tuturor puterilor care și-au exercitat influența asupra celor două părți în conflict să facă uz de bunele lor oficii în favoarea concilierii între cele două părți". Această ultimă prevedere ar permite interpretări ce ar încuraja, practic, amestecul străin în treburile cambodgiene, amestec împotriva căruia poporul khmer a dovedit că știe să lupte.

Pe de altă parte, apare limpede că Națiunilor Unite le revine datoria de a nu permite ca urmările intervenției militare străine în Cambodgia să continue pe planul Organizației printr-o reprezentare nejustă a acestei țări în rîndurile ei.

„Problema locului poporului Cambodgiei la O.N.U. — sublinia, recent, Khieu Samphan, viceprim-ministru și ministru al apărării naționale al G.R.U.N.C., comandant șef al F.A.P.L.N.C. — este o problemă de prerogativă a națiunii și poporului cambodgian. Acest loc trebuie să revină G.R.U.N.C., unicul guvern legal și legitim al Cambodgiei, reprezentant autentic al întregii națiuni și al întregului popor al Cambodgiei. În prezent, pe plan intern G.R.U.N.C. controlează aproape întreg teritoriul național și administrează aproape întreaga populație. În zona eliberată, care ocupă mai mult de 90 la sută din teritoriu, noi am instaurat o solidă putere populară și o economie independentă. Zona eliberată reprezintă statul cambodgian în întregime, cu diversele sale instituții și servicii, cu totul independent, fără a depinde de nici o țară străină. Pe plan extern G.R.U.N.C. desfășoară o politică clară, de independență, neutralitate și nealiniere".

În ceea ce o privește, țara noastră — prin glasul ambasadorului său la Națiunile Unite, Ion Datcu — s-a pronunțat împotriva proiectului de rezoluție al celor 23 de state occidentale și în favoarea proiectului prezentat de 37 de state nealiniate și socialiste, privind restabilirea drepturilor legitime la O.N.U. ale G.R.U.N.C.

România sprijină cu hotărîre Frontul Unit Național și Guvernul Regal de Uniune Națională, prezidate de prințul Norodom Sianuk, șeful statului, în lupta lor justă pentru edificarea unei Cambodgii libere, independente și democratice, pentru înfăptuirea aspirațiilor legitime ale poporului cambodgian. Guvernul român consideră că numai G.R.U.N.C. are dreptul și capacitatea de a exprima aspirațiile, interesele și voința poporului cambodgian și, în consecință, numai el are calitatea de a reprezenta această țară la Organizația Națiunilor Unite.

Liana Enescu

Premierul canadian, Pierre Trudeau, a făcut o vizită oficială la Washington. El a declarat, recent, că țara sa intenționează să continue politica de reducere progresivă a exporturilor de petrol în S.U.A., care va duce la suprimarea definitivă a acestora, în anul 1983. Canada nu poate continua să-și vîndă petrolul Statelor Unite la un preț inferior celui practicat pe piața mondială — a menționat el

AGENȚIA CHINA NOUĂ

PEKIN

CONDUCEREA ARMATEI DE CĂTRE PARTID

UN ARTICOL din ziarul „Jenminjibao" critică pe Lin Biao pentru că s-a opus conducerii absolute a armatei de către partid. Elaborat de Grupul pentru scrierile critice de mase al Colegiului militar și politic, articolul subliniază că o problemă importantă, cu implicații în lupta dintre linia militară proletară a președintelui Mao și linia militară burgheză a lui Lin Biao, este aceea dacă partidul comandă armele sau viceversa. Președintele Mao afirmă : „Principiul nostru este acela că partidul comandă armele și că nu trebuie niciodată să se permită armelor să comande partidul".

Întocmai ca unii conducători ai unor linii oportuniste precedente, cum ar fi Cian Kuo-tao, Kao Kan și Pân De-huai, Lin Biao, carierist burghez, conspirator, ipocrit, renegat și trădător, a mers pînă la capăt în opoziția față de această indicație a președintelui Mao și în răsturnarea relației dintre partid și armată. El a pus armata deasupra partidului, afirmînd eronat că „armata este centrul", negînd conducerea absolută a armatei de către partid. Lin Biao a caracterizat armata drept „centrul centrelor și cheia cheilor". El a afirmat : „Dat fiind faptul că armata nu-și schimbă culoarea, apar situații cînd înfruntă partidul, guvernul și poporul". Cu alte cuvinte, natura armatei determină natura partidului și nu invers. Aceasta este o trădare a învățăturii marxiste cu privire la clase, partide politice și dictatura proletariatului.

Lenin a subliniat : „În majoritatea cazurilor, cel puțin în țările moderne civilizate, clasele sînt conduse de partide politice". În societatea împărțită în clase, acest instrument al luptei de clasă, armata, aparține în mod invariabil unei anumite clase și, sub conducerea partidului politic al acesteia, servește interesele sale. Factorul fundamental și hotărîtor care distinge Armata Populară Chineză de Eliberare de alte armate, care-i permite să-și mențină trăsăturile sale proletare și să fie un instrument puternic al partidului și poporului nostru în cucerirea și consolidarea puterii politice și să dobîndească dragostea și sprijinul poporului, este conducerea de către Partidul Comunist Chinez și președintele Mao.

Pentru a răspîndi afirmația eronată după care „armata este centrul", Lin Biao a făcut tot posibilul să falsifice învățătura marxistă asupra statului. El a considerat că partidul, guvernul, armata și organizațiile de masă sînt egale, declarînd că acestea sînt, toate, „părți componente de bază ale statului". El a deformat conceptul marxist, afirmînd că armata este factorul principal în stat și a susținut că armata este „centrul centrelor", în raport cu partidul, guvernul și organizațiile de masă. Eschivîndu-se și jucîndu-se cu vorbele, Lin Biao a deformat diferența dintre armată, pe de o parte, și poliție, închisori, tribunale etc., pe de altă parte, definind-o ca o diferență între armată și partidul comunist și mase, cu scopul de a transforma armata, care servește poporul din toată inima, sub conducerea absolută a partidului proletar, într-un așa-zis „centru al centrelor", de a plasa armata deasupra partidului comunist și a poporului. Acestea au urmărit să creeze o justificare teoretică pentru a pune partidul sub comanda armelor. Pentru a răspîndi această teorie, Lin Biao a afirmat că „sarcinile armatei noastre s-au schimbat, la fel și statutul său" și, prin urmare, armata „trebuie să pună mîna nu numai pe puterea militară, ci și pe forța partidului și financiară". Aceasta demonstrează cu prisosință intenția sinistră a lui Lin Biao de a folosi armata pentru a domina partidul și guvernul.

Din cele șapte sectoare — industria, agricultura, comerțul, cultura și educația, armata, guvernul și partidul — partidul este cel care exercită o conducere generală. Armata Populară de Eliberare trebuie să fie subordonată conducerii centralizate de către partid. Pe scara întregii țări, ea trebuie să fie subordonată conducerii Comitetului Central al partidului și, într-o anumită zonă, armata trebuie să fie subordonată conducerii centralizate, prin intermediul comitetului local de partid. Această condiție a armatei, sub conducerea absolută a partidului, nu s-a schimbat niciodată și nu va fi niciodată permis să se schimbe.

Din ziua întemeierii sale, armata noastră populară a fost întotdeauna un organ înarmat pentru realizarea sarcinilor politice ale revoluției. Ea este o forță de lucru și, în egală măsură, o forță de luptă. În afara luptei, ea poartă pe umeri sarcina muncii de masă. Ca forță de lucru, sarcinile sale concrete și formele se pot schimba odată cu schimbările survenite în situația revoluției. Condiția sa, însă, de a se afla sub conducerea absolută a partidului nu poate fi modificată. În cursul marii revoluții culturale proletare, armata noastră a preluat și dus înainte glorioasa tradiție de a fi o forță de muncă, în concordanță cu indicațiile președintelui Mao și ale Comitetului Central al partidului. Sub conducerea partidului, ea și-a asumat sarcinile de a sprijini industria, agricultura și masele largi de stînga, exercitînd controlul militar și înfăptuind pregătirea politică și militară, aducînd, astfel, noi contribuții la revoluția culturală și la consolidarea dictaturii proletariatului. În perioada revoluției culturale, armata, ca forță de lucru, trebuie să ducă la bun sfîrșit sarcinile sale sub conducerea partidului.

Vorbind despre schimbările survenite în sarcinile concrete ale armatei noastre într-un anumit moment, Lin Biao a susținut în chip perfid că ele au schimbat statutul armatei, adică ar fi instituit dreptul ei de control asupra partidului. El a creat confuzie, încercînd să folosească pușca pentru a comanda partidul. Lin Biao a urmărit să transforme armata într-un centru care să-l ajute să uzurpe puterea partidului și statului. Înfruntat însă de marele partid și marea Armată Populară de Eliberare, Lin Biao nu a putut să-și realizeze ambițiile sale sălbatice.

Calea fundamentală prin care partidul își exercită conducerea asupra armatei este conducerea prin gîndirea lui Marx, Engels, Mao Tzedun și prin linia politică corectă a partidului. Lin Biao a creat o opinie publică contrarevoluționară, pentru a răsturna conducerea absolută a armatei de către partid, afirmînd că aceasta este, după el, „chestiunea de primă importanță" și că „linia, politica, ideologia și alte probleme sînt secundare și mai puțin importante". Președintele Mao a subliniat : „Corectitudinea sau incorectitudinea liniei ideologice și politice decide totul". Linia revoluționar-proletară a președintelui Mao este poziția statornică a partidului și armatei noastre. Ea hotărăște natura armatei noastre și dacă revoluția este încununată de succes sau eșuează. Cursul strălucit al luptei Partidului Comunist Chinez și Armatei Populare de Eliberare a dovedit întotdeauna că o linie politică corectă a partidului ne aduce totul : dacă nu avem oameni, îi vom avea, dacă nu avem puști le putem obține, dacă nu avem puterea în stat, vom fi în stare să o cucerim. Dacă linia este incorectă, vom pierde ceea ce deja am dobîndit. Prin urmare, a susține linia partidului este o problemă de primă importanță. Dat fiind faptul că sprijinim linia politică, noi avem o orientare corectă.

Lin Biao a afirmat că linia și politica sînt secundare și mai puțin importante. Asta nu înseamnă nicidecum că el nu a dorit o linie și o politică. Din contră, el a dorit să înlocuiască linia revoluționar-proletară a președintelui Mao cu linia sa revizionistă contrarevoluționară. El a afirmat că a urma această linie este o „problemă de primă importanță". Intenția sa a fost ca, în propriul său interes, să-i atragă pe unii de partea sa, să formeze clici îndîrjite și să determine poporul să-l urmeze în opoziția sa față de înaintarea pe linia revoluționară a președintelui Mao, adoptată de partid, de armata și poporul întregii țări.

Baza teoretică pentru linia partidului nostru este gîndirea lui Marx, Engels, Mao Tzedun. Lin Biao a calificat gîndirea lui Marx — Engels — Mao Tzedun drept secundară și lipsită de importanță și a urmărit să înlocuiască ideologia care orienta armata noastră cu ideologia sa revizionistă, contrarevoluționară și cu doctrinele reacționare ale lui Confucius și Mencius și să transforme Armata de Eliberare Populară într-un instrument pentru restaurarea capitalismului în China.

Sub conducerea președintelui Mao, armata noastră a stabilit și perfecționat, în cursul unei lungi perioade de luptă revoluționară, sistemul conducerii colective de către Comitetul Central al partidului. Acest fapt a asigurat, din punct de vedere organizatoric, conducerea partidului asupra armatei și constituie tradiția armatei noastre. Lin Biao a declarat : „Conducerea colectivă slăbește responsabilitatea personală". Ce nonsens! Conducerea colectivă este principiul suprem al conducerii partidului nostru. Sistemul de bază al conducerii partidului asupra armatei este diviziunea muncii și a răspunderilor între cadrele de conducere, sub conducerea colectivă a Comitetului Central al partidului. „Nici conducerea colectivă și nici răspunderea personală nu sînt suprapreciate în asemenea măsură încît să se ajungă la neglijarea vreuneia din ele". Conducerea colectivă și răspunderea personală sînt interdependente și nici una dintre ele nu trebuie să fie slăbită. Totuși, conducerea colectivă primează. Numai prin întărirea conducerii colective putem noi să dăm o orientare clară liniei care trebuie să fie urmată, să distingem ce este bun de ceea ce este rău, să ajungem la hotărîri corecte și să transpunem în viață entuziasmul și capacitatea creatoare a membrilor Comitetului Central al partidului, astfel încît ei să-și îndeplinească sarcinile primite. Prin urmare, conducerea colectivă

nu slăbește, categoric, responsabilitatea personală sub conducerea Comitetului Central al partidului.

Lin Biao și compania sa au opus conducerii colective răspunderea personală și au respins categoric conducerea colectivă de către Comitetul Central al partidului. Aceasta înseamnă că el a dorit să exercite dominația de dictator militar asupra partidului nostru. Lin Biao s-a opus o lungă perioadă conducerii colective a partidului și și-a concentrat toată energia în direcția dominației comandamentului militar. În primele zile ale creării armatei noastre, el s-a opus sistemului prezentat de președintele Mao, privind existența reprezentanților partidului în armata noastră și a încercat să înlăture comisarii politici din armată și să hotărască totul singur. El a creat un „regat independent" în partid și armată și s-a opus cu încăpățînare hotărîrilor și directivelor strategice ale Comitetului Central al partidului și ale președintelui Mao. Conducerea colectivă, neclintită, de către partid este o problemă de principiu a partidului, o problemă a menținerii sau a opoziției față de conducerea absolută de către partid a armatei. Președintele Mao afirmă : „Comuniștii nu luptă pentru puterea militară personală, ei trebuie să lupte însă pentru puterea militară a partidului, pentru puterea militară a poporului". Lin Biao și compania sa s-au opus fățiș acestui principiu al președintelui Mao și au urzit ideea înșelătoare că Armata Populară de Eliberare nu ar trebui să fie comandată de acesta și că ea „trebuie să fie comandată direct" numai de Lin Biao, într-o încercare de a uzurpa puterea militară care aparține partidului și poporului și de a smulge comanda armatei noastre din mîinile președintelui Mao. Complotînd împreună cu banda sa, Lin Biao a afirmat : „Noi trebuie să învățăm de la Cian Kai-și. Odată ce a avut armata în mîinile sale, el a obținut și statul". Această afirmație dovedește culorile în care este îmbrăcat Lin Biao. Pretinzînd să pună mîna pe armată și s-o comande, el a înțeles să învețe de la Cian Kai-și și să lanseze o lovitură armată contrarevoluționară.

Armata Populară chineză de Eliberare este armata poporului, creată, condusă și comandată de însuși președintele Mao. Sub conducerea și comanda sa, în cursul ultimilor 47 de ani, armata noastră a crescut și s-a întărit, a zdrobit în față sabotajul și intervenția unor linii oportuniste, a triumfat asupra dușmanilor puternici din interior și exterior și a instaurat puterea politică a poporului. După cucerirea puterii politice la scara întregii națiuni, armata noastră, sub comanda personală a președintelui Mao, a zdrobit agresiunea și diversiunea imperialiștilor și reacțiunii, a adus noi contribuții la consolidarea dictaturii proletariatului și a înlăturat pericolul restaurării capitalismului. Numeroase fapte istorice dovedesc că, sub conducerea partidului și a președintelui Mao, armata chineză crește și este victorioasă. Fără această conducere, armata noastră slăbește și va eșua. Marele conducător, președintele Mao, a subliniat că pușca trebuie să se afle întotdeauna în mîinile partidului și poporului și nu trebuie niciodată să se permită ca ea să devină un instrument în mîinile vreunui carierist. Lin Biao a încercat să uzurpe puterea pe linie de partid și de stat și să aibă totul sub comanda sa și la dispoziția sa, dar el a eșuat în trădarea sa prin prăbușirea lipsită de glorie a avionului.

Rinascita

ROMA

ÎN GUINEEA-BISSAU, DUPĂ CUCERIREA INDEPENDENȚEI

NU NE VOM OPRI asupra schimbărilor politice intervenite după lovitura de stat, de la 25 aprilie, din Portugalia : toate sînt destul de cunoscute. Va fi suficient să subliniem doi factori esențiali. Primul este că P.A.I.G.C. a învins de mult atît în confruntarea din domeniul politic, cît și din cel militar. Mai există un al doilea factor în joc, un factor care rezultă din claritatea de idei și din forța liderilor P.A.I.G.C. Acest factor era refuzul de a ajunge la un compromis în privința obiectivelor și a principiilor care au călăuzit războiul lor de eliberare.

Independența Guineei-Bissau a fost proclamată la 24 septembrie. Problemele imediate de tranziție care stăteau în fața țării erau trei, și în Bissau ele puteau fi observate, toate, cu foarte multă claritate. Prima — necesitatea de a politiza masa populației orășenești, încă absenteistă. Concluzia imediată — nici o grabă de „a intra în orașe". Guvernul ar urma să rămînă în lupta de rezistență, chiar dacă această luptă de rezistență ar fi acum înzestrată cu toate mijloacele posibile de comunicație, de la teleimprimatoare pînă la radio cu unde scurte, de la autocare la elicoptere.

A doua problemă — lichidarea, într-o manieră sau alta, a sărăciei înspăimîntătoare din zonele evacuate de portughezi și introducerea serviciilor sociale.

A treia problemă — organizarea unei economii naționale care să fie o economie bazată pe bani. În „vechile" zone eliberate, banul nu era utilizat și lumea era foarte mulțumită de această situație. Lipsa banului era unul dintre avantajele vieții din acele zone. Dar, acum vor trebui să existe bani. „Unii dintre prietenii noștri străini — afirmă glumind Luis Cabral — spun că sîntem pe cale să pierdem cel mai bun lucru pe care îl avem : lipsa de bani". P.A.I.G.C. va trebui să înfrunte această spinoasă problemă, să rezolve chestiunea retribuțiilor și a salariilor, să transforme contribuțiile voluntare în natură, pe care populația din „vechile" zone eliberate le dădeau P.A.I.G.C., în contribuții plătite în bani.

Alte probleme imediate sînt cele care rezultă din necesitatea unei treceri imediate și totale de la condiția de luptă armată la condiția de pace. Ele sînt înrădăcinate în situația țării și nu constituie o surpriză. Ele nu vor fi, desigur, atît de grele ca problema cîștigării războiului, dar, fără îndoială, vor fi dificile.

Privind ceva mai departe, asemenea probleme imediate sînt incluse în planurile și în perspectivele pe termen îndelungat ale P.A.I.G.C. Aceste planuri au fost îndelung chibzuite și se bazează pe o apreciere realistă a obiectivelor și a posibilităților. Este prea devreme pentru a vorbi acum despre ele, dar și acestea — să nu se uite — se bazează pe principii imuabile.

„Țara va trebui s-o dezvoltăm de la sate la orașe și viceversa" — afirma Luis Cabral în august. Este o afirmație cu multe implicații. În primul rînd, orice prioritate în termeni de dezvoltare va fi acordată ridicării nivelului de trai și, deci, productivității muncii populației rurale. „Numai dacă vom acționa în felul acesta, țăranii

Declarația comună sovieto-americană

Cu prilejul întîlnirii lor de lucru din regiunea Vladivostok, de la 23—24 noiembrie 1974, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, și președintele S.U.A., Gerald Ford, au discutat în amănunt problema limitării în continuare a armamentelor strategice ofensive.

Subliniind valoarea acordurilor anterioare în această problemă, inclusiv acordul din 26 mai 1972, ei au confirmat intenția de a încheia un nou acord cu privire la limitarea armamentelor strategice ofensive pe perioada pînă la sfîrșitul anului 1985.

Ca rezultat al schimbului de păreri asupra fondului unui asemenea acord nou, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. și președintele S.U.A. au ajuns la concluzia că există perspective favorabile pentru finalizarea elaborării lui în 1975.

S-a căzut de acord ca viitoarele tratative să se bazeze pe următoarele prevederi :

1) Noul acord va include prevederile corespunzătoare ale acordului provizoriu din 26 mai 1972, care vor rămîne în vigoare pînă în octombrie 1977.

2) Noul acord va acoperi perioada din octombrie 1977 pînă la 31 decembrie 1985.

3) Noul acord, fiind bazat pe principiul egalității și securității identice, va include următoarele limitări :

a) cele două părți vor avea dreptul să dispună de anumite cantități sumare, puse de acord, de vectori ai armei strategice ;

b) cele două părți vor avea dreptul să dispună de anumite cantități sumare, puse de comun acord, de rachete balistice intercontinentale și de rachete balistice cu focoase multiple, instalate pe submarine.

4) Noul acord va include prevederea referitoare la noi tratative care trebuie să înceapă nu mai tîrziu de 1980—1981, în problema limitării în continuare și posibilității reducerii armelor strategice în perioada de după 1985.

5) Tratativele dintre delegațiile U.R.S.S. și S.U.A. în scopul elaborării noului acord, care va cuprinde prevederile menționate mai sus, vor fi reluate la Geneva în ianuarie 1975.

(După agenția **TASS**)

„PEGASUS"

La 9 noiembrie, în Statele Unite a fost lansată la apă nava „Pegasus", prima din noua clasă a navelor care circulă pe perne de aer și care sînt dotate cu rachete.

Această lansare anunță începerea unei ere a navelor de mare viteză. Nava, clasificată ca „PHM", va fi capabilă să dezvolte viteze de peste 40 de noduri (46 mile pe oră). „Pegasus" are numai 230 tone și este dotată cu un lansator de rachete anti-nave cu opt guri și cu un tun de 76 mm, cu tragere rapidă.

„Pegasus" este prima dintre cele 30 de nave din această clasă care urmează să fie construite pentru forțele navale. De asemenea, este primul rezultat al unui program comun de dezvoltare a N.A.T.O. în cadrul căruia Statele Unite împărtășesc aliaților tehnologia lor în domeniul transportului cu ajutorul pernelor cu aer. În noiembrie 1972, R.F. Germania, Italia și S.U.A. au semnat un memorandum care prevede un efort comun pentru dezvoltare și producere. Vest-germanii au lăsat să se înțeleagă că cele zece nave ale lor de acest gen vor fi construite în S.U.A. Italienii vor avea una construită în S.U.A. și vor construi alte nave pe șantierele navale italiene. Anglia, Franța, Canada, Danemarca și Olanda sînt calificate de surse ale forțelor navale drept „observatori interesați" ai acestui program.

Forțele navale și constructorii apreciază că fiecare navă va costa aproximativ 23 milioane dolari.

(După ziarul **International Herald Tribune**)

se vor transforma în oameni care trăiesc în lumea modernă. Numai dacă țăranii se vor moderniza, afirma în continuare Luis Cabral, vom avea o garanție de succes".

Exporturile de produse primare vor continua. Evident, trebuie să continue, ba chiar să sporească. Dar este vorba de o „dezvoltare a exporturilor" care nu vor deveni regulatorul economiei naționale, patronul economiei naționale, cum se întîmplă întotdeauna în modelul colonialist. Sub controlul național, exporturile vor fi folosite pentru a finanța dezvoltarea rurală. Și zonele rurale, la rîndul lor, vor deveni o bază vitală pentru acumularea de capitaluri necesare programelor de industrializare. Economia orașelor, băncilor, înlesnirile de credit, exploatarea minelor, toate acestea vor fi puse în slujba acelorași obiective de bază.

Guineea-Bissau iese dintr-un război de eliberare cu următoarele avantaje : o conducere capabilă și fidelă, existența de noi structuri și instituții democratice, deja în vigoare în „vechile" zone eliberate, și un partid cu o experiență profundă.

Dincolo de aceasta, Guineea-Bissau este, fără îndoială, o țară săracă, cel puțin așa cum a lăsat-o colonialismul. Dar viitorul va fi altfel. Nu există nici un fel de îndoială că, de pildă, agricultura va deveni relativ bogată, îndeosebi prin sporirea producției de orez de înaltă calitate, prin reducerea culturilor de arahide pentru export și concentrarea, în cea mai mare parte, asupra produselor agricole pentru alimentație. Fără îndoială, se vor putea găsi multă bauxită, probabil mult fier și poate petrol în largul coastelor, deci alte minerale utile.

Pe lîngă toate acestea, poporul din Guineea-Bissau a mai căpătat o nouă experiență în înțelegerea realității ; și-a recăpătat încrederea în sine, a descoperit noi moduri de colaborare, a realizat o unitate care nu fusese posibilă niciodată pînă acum. Toate acestea le-am constatat, adesea, în „vechile" zone eliberate, încă în timp ce continua din plin războiul. Victoria și pacea vor înlesni întărirea acestor tendințe.

P.A.I.G.C. privește la frații săi din celelalte țări și contează pe sprijinul lor ferm. El are nevoie de ajutor pentru a rezolva inevitabilele probleme ale perioadei de tranziție.

Odată rezolvate problemele imediate, acest nou și original stat din Africa va urma să se administreze, să-și consolideze unitatea și să acționeze în vederea realizării obiectivelor sale.

Basil Davidson

DER SPIEGEL

HAMBURG

ISRAELUL: UN PROGRAM ECONOMIC DE AUSTERITATE

MINISTRUL de finanțe, Jehoschua Rabinowitz, consideră „stabilitatea politică și militară a Israelului zdruncinată", iar Nahum Goldmann, președintele Agenției Evreiești (Jewish Agency), remarcă: „poporul oscilează între iluzii și disperare".

Israelul se simte amenințat de eroziunea de pe „frontul intern"; după o perioadă de creștere economică și stabilitate, el se arată, astăzi, obosit și secătuit.

Ani întregi, țara a ignorat toate prevestirile de Casandră, lansate periodic de responsabilii financiari, mai ales de guvernatorul Băncii de Stat, Moshe Sanbar, care cereau să se păstreze măsura. Astăzi, pare să fi sosit momentul adevărului: Israelul și-a devalorizat moneda cu 43 la sută și a adoptat un program economic de austeritate.

Aproape complet lipsit de materii prime și fără a avea legături comerciale cu țările vecine, Israelul trăia, în special de la războiul din 1967, într-o prosperitate haotică, aproape la nivelul vest-european. În ultimii patru ani, în țară au fost importate 150 000 de automobile, 300 000 de frigidere, 430 000 de televizoare și 360 000 mașini de spălat. Un lider sindical declara: „După 2000 de ani de privațiuni, eram grăbiți, atît de grăbiți, încît fiecare israelian a ajuns să aibă, astăzi, datorii de peste 2 000 de dolari".

Deficitele tot mai mari ale balanței externe erau acoperite, la început, prin subvenții americane, prin donații și investiții avantajoase, făcute benevol de către evrei din lumea întreagă. Chiar în anul de război 1973, cînd deficitul balanței de plăți s-a ridicat la 2,5 miliarde dolari, intrările de devize au atins 3,5 miliarde, astfel încît rezervele Israelului s-au putut cifra la 1,8 miliarde dolari. Dar războiul din octombrie 1973, criza energiei și depresiunea conjuncturală globală care i-au urmat au făcut să scadă aceste rezerve. Cheltuielile de înarmare ale Israelului au atins 33 la sută din produsul social brut. „Dacă Israelul ar fi avut bugete de rezervă, cum au statele vest-europene, adică aproximativ 5 la sută — a spus premierul Rabin — el ar fi putut renunța la orice impozit pe venituri".

În același timp, protectorii Israelului sînt din ce în ce mai puțin înclinați să facă donații: „Jewish Agency" contează, pentru următoarea colectă, pe numai 450 milioane de dolari, în loc de 700 milioane de dolari cum se prevedea. Dobînzile de 4 la sută oferite de Israel pentru împrumuturile de dezvoltare nu mai sînt atrăgătoare, investițiile de peste hotare au scăzut aproape la zero, Washingtonul și-a redus, de la 550 milioane dolari la 300 milioane dolari, subvenția pe care intenționa să o acorde. Rezultatul: deficitul balanței de

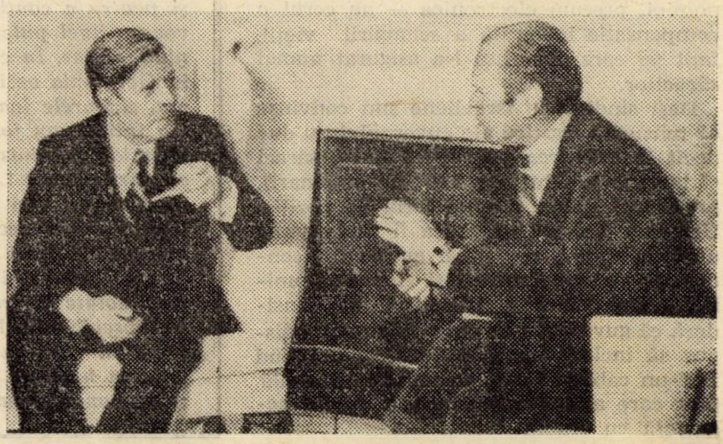

Washington. Convorbiri oficiale între președintele S.U.A., Gerald Ford, și cancelarul R.F. Germania, Helmut Schmidt

plăți a crescut la 3,5 miliarde dolari, iar rezervele de devize au scăzut la 900 milioane dolari. Această sumă corespunde valorii importurilor pe două luni.

După o șovăială de mai multe săptămîni, guvernul Rabin s-a hotărît să ia măsuri drastice. În afară de cea de-a opta devalorizare din ultimii 26 de ani, cabinetul a dispus: scumpirea importurilor, prin taxe suplimentare, în medie cu 27 la sută; interdicții în ce privește importul a 29 de articole de lux pentru o perioadă de o jumătate de an; reducerea bugetului cu un miliard de lire israeliene; interzicerea construirii de edificii publice și locuințe luxoase; reducerea radicală a subvențiilor la 7 produse alimentare de bază.

În același timp, prețurile au fost majorate peste noapte: cu 85 la sută la pîine, cu 150 la sută la ulei comestibil, cu 60—150 la sută la lapte și cu 300 la sută la zahăr. Carburanții costă, în medie, cu 60 la sută mai mult, curentul electric cu 70 la sută, apa cu 130 la sută.

Aceste măsuri au drept scop nu numai economisirea de devize, ci și frînarea inflației — care, acum, se ridică la 36 la sută — prin limitarea puterii de cumpărare la 6 miliarde lire israeliene. În caz contrar, a spus ministrul de finanțe Rabinowitz, la începutul anului viitor vor exista 100 000 sau chiar mai mulți șomeri. Iar adjunctul Uniunii industriale consideră că este posibilă introducerea săptămînii de lucru de patru zile, în vreme ce Ministerul Muncii face pregătiri pentru recalificarea unui număr de 20 000 de funcționari, în vederea prestării unor munci productive.

La fel de drastice ca măsurile guvernului au fost și reacțiile pe care acestea le-au provocat în rîndul opiniei publice interne. E drept că, pînă acum, 70 la sută din israelieni considerau nivelul lor de viață exagerat, dar, cînd a intervenit criza, ei s-au indignat brusc împotriva acestei „lovituri sub centură", după cum a declarat politicianul din opoziție, Joram Aridor. 43 la sută din israelieni consideră decretele guvernamentale excesiv de severe și numai 10 la sută apreciază că ar trebui luate măsuri mai drastice.

În cartierul săracilor din Tel Aviv au ieșit în stradă, pentru a-și exprima protestul, sute de familii nevoiașe, în majoritate de proveniență orientală. La zeci de demonstrații și adunări din întreprinderi, chiar persoane cu salarii mai mari — cum ar fi lucrătorii portuari din Ashdod și Haifa, tehnicienii de la radio și telefoane, funcționarii din aviația civilă și specialiști din ramuri înfloritoare ale economiei, precum electronica — au cerut o compensație integrală a scumpirii vieții, fapt pe care guvernul l-a asigurat numai săracilor.

Deși sindicatele israeliene sînt convinse că măsurile drastice ale guvernului nu duc decît la adîncirea prăpastiei dintre săraci și bogați (Israelul are 2 000 de milionari), premierul Rabin rămîne ferm pe poziție. Urmarea firească ar putea fi declanșarea unui nou conflict între guvernul condus de social-democrați și sindicatul unitar social-democrat Histadrut. Se consideră că guvernul s-ar putea chiar arăta dispus să includă opoziția de dreapta Likud într-un cabinet lărgit de uniune națională, fapt care ar îngreuna, însă, o soluție negociată cu arabii.

PROFIL

TAKEO MIKI

primul ministru al Japoniei

În urma demisiei lui Kakuei Tanaka din funcția de premier și de președinte al Partidului liberal-democrat de guvernămînt, Takeo Miki a fost numit președinte al acestui partid, funcție prin care devine, în mod automat, premier.

Activitatea acestui om politic, născut în martie 1907 și licențiat al universității Meiji din Tokio, este foarte bogată. La 30 de ani, în 1937, a intrat în Dieta japoneză (parlamentul) ocupînd, în anii care au urmat, posturi importante în guvern și partid. A fost ministru al comunicațiilor în 1947—1948, ministru al transporturilor în 1954—1955, ministru al planificării economice în 1958—1959, director al Agenției de știință și tehnologie și președinte al Comisiei pentru energia atomică în 1961—1962, ministru al comerțului internațional și industriei în 1965—1966, ministru al afacerilor externe în 1966—1968, vice-premier în 1972—1973. A fost reales de 13 ori în Camera Reprezentanților.

Fost, în două rînduri, secretar general al partidului, Takeo Miki a depus o intensă activitate pentru modernizarea partidului său; pe plan extern, s-a pronunțat pentru normalizarea relațiilor cu R.P. Chineză, a fost emisar al țării sale în unele state bogate în surse de materii prime, în cadrul politicii nipone a „diplomației materiilor prime".

După confirmarea în funcția de președinte al Partidului liberal-democrat, Takeo Miki a declarat că își propune realizarea a două importante obiective : combaterea inflației și modernizarea propriului partid.

Takeo Miki este căsătorit din 1940, are doi fii și o fiică.

Opinii bizare...

Încă de cînd a fost numit ministru al apărării, anul trecut, James Schlesinger a susținut cu fermitate că o poziție militară puternică a S.U.A. pe plan mondial ar fi o necesitate absolută chiar într-o eră a destinderii dintre marile puteri. El a pledat cu abilitate pentru fonduri necesare modernizării și perfecționării arsenalului nuclear al S.U.A., iar opiniile sale dure privind negocierile cu U.R.S.S. asupra armelor au determinat, adesea, controverse aprinse atît în cadrul Congresului, cît și al însăși Administrației Ford.

Recent, ministrul apărării a vizitat Europa occidentală pentru a inspecta instalațiile militare americane de aici și pentru a continua să pledeze în favoarea unei puternice poziții în domeniul militar. În cursul vizitelor făcute în Germania occidentală, Italia și Spania, singurele înalte oficialități cu care s-a întîlnit au fost cancelarul Helmut Schmidt și ministrul vest-german al apărării, Georg Leber. Dar mesajul său nu a scăpat nici unuia dintre conducătorii Europei occidentale. Cu prilejul inspectării flotei a VI-a americane în largul Neapolelui și a bazei de submarine dotate cu rachete nucleare Polaris-Poseidon de la Rota, Schlesinger a făcut în mod public o legătură între puterea nucleară a flotei a VI-a și puterea convențională a armatelor americană și vest-germană, combinație pe care el dorește să o întărească mai degrabă decît să o slăbească prin reducerea forțelor americane terestre din Europa. Iar Schlesinger speră că toate țările vest-europene își vor aduce contribuția prin menținerea cel puțin a aceluiași număr de trupe de care dispun în prezent.

În mod destul de bizar, Schlesinger este convins că a prins un moment oportun pentru a cere mai mult, atît din partea poporului american, cît și a aliaților săi. Contrar opiniei înțelepte convenționale de la Washington, el crede că americanii ies din apatia lor de după Vietnam și vor sprijini o politică de întărire militară. În pofida grelelor pierderi ale republicanilor în recentele alegeri, el susține că noul Congres va fi mai înclinat decît predecesorul său să sprijine propunerile sale.

În cuvinte blînde, Schlesinger pare că agită bîta. El intenționează să plaseze încă două brigăzi ale armatei americane în Europa occidentală — ridicînd, astfel, efectivul de luptă american de la patru divizii și o treime la cinci divizii — și speră că Germania occidentală va da un exemplu pentru restul membrilor N.A.T.O. adăugînd încă trei brigăzi la efectivul său, modernizînd și îmbunătățind forțele existente.

(După revista „**Newsweek**")

Problemele economice abordate de președintele Ford în conferința sa de presă

E. Georgescu, Brăila. Președintele Ford s-a ocupat din nou de problemele economice și în special de inflație, în ultima sa conferință de presă. Iată, de altfel, textul integral al cuvîntării sale. „Permiteți-mi să fac o declarație în legătură cu situația economică — a spus președintele Ford. În prezent sîntem confruntați cu următoarele trei probleme serioase : inflația, recesiunea și energia. Inflația constituie un dușman de moarte pe termen lung, care nu poate fi ignorat. Recesiunea reprezintă o amenințare serioasă care a afectat mulți cetățeni și alarmează pe mai mulți alții. Să sperăm că ea este un rău pe termen scurt, dar nici nu poate fi ignorată și nici nu va fi ignorată. Asigurarea unei cantități corespunzătoare de energie va cere să depunem cele mai mari eforturi. Criza energiei contribuie atît la inflație, cît și la presiunile recesioniste. Anticipînd o creștere a șomajului, acum două luni, am cerut o lege privind sprijinirea forței de muncă pe plan național, pentru a asigura de lucru celor care și-au epuizat ajutoarele de șomaj și celor care nu au fost asigurați anterior. Este esențial să se acționeze în această direcție înainte de întreruperea lucrărilor Congresului. Este necesar să se acționeze în legătură cu legea reformei comerțului. Aceasta poate ajuta incomensurabil în lupta atît împotriva recesiunii, cît și împotriva inflației prin crearea mai multor locuri de muncă și prin furnizarea de mai multe mărfuri. Legea privind reforma impozitelor prezentată de Comitetul căilor și mijloacelor al Camerei Reprezentanților prevede înlesnirile fiscale necesare cetățenilor cu venituri mici, în timp ce supune impozitelor veniturile neprevăzute ale unor companii petroliere. Nu sprijin toate prevederile proiectului acestui Comitet, dar judecîndu-l sub toate aspectele, proiectul este bun și foarte necesar în acest moment. Congresul nu numai că are timpul necesar, dar are obligația limpede de a finaliza, înainte de a-și întrerupe lucrările, acțiunea de punere în aplicare a numeroase propuneri de importanță vitală în domeniul energiei. În prezent, situația este suficient de aproape de disperare, încît putem să-l parafrazăm pe Franklin Roosevelt că singurul lucru de care trebuie să ne temem este teama însăși. Urmează să luăm unele măsuri și să ne asumăm unele riscuri, dar cu ajutorul Congresului și al poporului american sîntem pe deplin în stare să facem față problemelor actuale și previzibile."

Deturnare

Viorel Stoica, Satu-Mare. Joi, 21 noiembrie, seara, un avion „Super VC-10", al companiei British Airways, venind de la Londra, aterizase pe aeroportul din Dubai, într-o escală obișnuită în drumul său spre Singapore. La miezul nopții, în timpul operațiunilor de alimentare cu combustibil, patru oameni, înarmați cu arme automate și uzînd din plin de ele, au pătruns în avion, punînd în cîteva clipe stăpînire pe el și luînd ostatici pe cele 47 de persoane aflate la bord : 28 de pasageri (englezi, belgieni, vest-germani ș.a.), 11 membri ai echipajului și opt membri ai personalului de întreținere al aeroportului din Dubai. Cei patru pirați ai aerului s-au prezentat ca membri ai unui grup de palestinieni ostil cauzei Organizației pentru Eliberarea Palestinei. O stewardesă și un mecanic au fost grav răniți. Trei ore mai tîrziu, avionul decola, dintre ostatici fiind eliberați numai cei doi răniți. După o scurtă escală de aprovizionare la Tripoli, piraților au aterizat a doua zi, la 12,30, pe aeroportul din Tunis. La scurtă vreme, autorii deturnării au cerut eliberarea a treisprezece teroriști, deținuți la Cairo pentru a fi participat la atacul asupra ambasadei Arabiei Saudite din Khartum, la 4 martie 1973, și la atentatul sîngeros de la Roma — pe aeroportul Fiumicino, la 5 august 1973, cînd 30 de persoane și-au pierdut viața. Aceștia fuseseră transferați în capitala egipteană pentru a fi judecați de O.E.P. Ei au cerut, de asemenea, punerea în libertate a altor doi prizonieri, aflați în Olanda, condamnați pentru acte de terorism. În caz contrar, ei au amenințat cu uciderea ostaticilor.

Din acest moment, o atmosferă de așteptare și neliniște a pus stăpînire pe aeroportul tunisian. Autoritățile locale au instalat un masiv dispozitiv de securitate. Pe aeroport au sosit ministrul de interne al Tunisiei, reprezentantul permanent al O.E.P. la Tunis și ambasadorii Marii Britanii, Egiptului și Germaniei federale. Negocierile au continuat pînă după miezul nopții. Teroriștii și-au amînat ultimatumul de două ori. Sîmbătă dimineața, situația a luat o întorsătură dramatică : unul dintre ostatici, Werner Kehl, om de afaceri vest-german, a fost împușcat de teroriști. Duminică dimineața, șapte dintre teroriștii deținuți în Egipt și Olanda au fost eliberați, fiind transportați la Tunis, unde au primit autorizația de a se urca în avionul capturat. După-amiază, după ce în seara anterioară fuseseră eliberați în grupuri separate primii ostatici, ultimii pasageri și o parte din membrii echipajului au părăsit aparatul. Căpitanul și doi dintre piloți au fost reținuți, în continuare.

Cînd totul părea să se apropie de deznodămînt, o nouă condiție a teroriștilor a reinstaurat tensiunea pe aeroportul din Tunis. Renunțînd, în perspectiva imposibilității de a fi primiți în vreo țară, să mai decoleze, la ora 19,20 ei au anunțat că doresc să coboare din avion. Dar numai cu condiția de a nu fi predați Organizației pentru Eliberarea Palestinei și nici judecați. În caz contrar, au amenințat ei, la ora 20 vor face ca aparatul să explodeze.

Aeroportul a fost deîndată închis, iar vehiculele și polițiștii aflați în apropierea avionului evacuați. Reprezentanții O.E.P. au încercat insistent să-i convingă pe teroriști să renunțe la planul lor. Cu cinci minute înainte de expirarea termenului, aceștia au amînat succesiv ultimatumul cu două ore și apoi pînă a doua zi la 8 dimineața.

În cele din urmă, după mai mult de 80 ore, teroriștii au fost nevoiți să se predea autorităților tunisiene.

Acțiunea lor a atras dezaprobarea în toată lumea. De îndată ce a aflat vestea deturnării, O.E.P. a publicat un comunicat prin care a condamnat aceste acte drept „irresponsabile" și străine poporului palestinian. La 25 noiembrie, O.E.P. a cerut guvernului tunisian să-i fie predați cei patru autori ai deturnării, pentru a fi judecați. O severă condamnare a fost, de asemenea, formulată la Cairo, Alger, Bagdad, Tripoli și Beirut.

„Aceste operațiuni n-au nici o justificare și le condamnăm cu fermitate", scria cotidianul irakian „Al-Saoura", preluînd o declarație a vicepreședintelui Consiliului de Miniștri din Irak. Postul de radio algerian a criticat, la rîndul său, această deturnare a unui avion civil și executarea unui ostatic. Cotidianul sirian „Al Baas" a lansat o chemare, ca, în viitor, astfel de acțiuni să fie împiedicate.

La 7 decembrie teroriștii s-au predat O.E.P., urmînd să fie, potrivit unei declarații a acesteia, judecați în curînd.

Al. Robescu, Vaslui. După cum ați remarcat, cifrele publicate au fost culese din diverse surse ; bineînțeles, le-am ales pe cele care ni s-au părut a fi mai serioase. Diferențele apar, deci, din acest motiv. Totuși, o explicație poate fi aceea că cifrele O.N.U. includ doar refugiații înregistrați de organizația internațională și care beneficiază de ajutorul U.N.R.W.A. Cu prilejul dezbaterilor actuale din Adunarea Generală a O.N.U., reprezentanții țărilor arabe arătau că, astăzi, numărul palestinienilor este de circa 3 milioane 200 de mii. Cifra nu trebuie să vă mire, dat fiind că rata de creștere a populației palestiniene, în ultimii 25 de ani, a fost extrem de ridicată. Organizația pentru Eliberarea Palestinei este, într-adevăr, unicul reprezentant al acestui popor, fapt recunoscut de majoritatea statelor lumii ; O.E.P. grupează cele mai importante organizații de rezistență palestiniană. Despre celelalte date solicitate nu putem, deocamdată, să vă dăm un răspuns exact. Ne vom informa și vă vom răspunde ulterior.

POSTA REDACTIEI

„Misterul Bormann" (II)

Vasile Gh. Truța, com. Bihor, jud. Harghita; Petre Hamburgean, Ghiroc, jud. Arad; Donel Guiu, Drobeta Turnu-Severin; V. Paiu, Cîmpina; Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj; Ștefan Iriza, com. Stîlpeni, jud. Argeș; Vasile Florian Malița, Hunedoara; Dan Lucian Picu, Brașov. „Bormann și Stumpfegger au rămas împreună și au urmat Invalidenstrasse, în direcția est. Axmann, care s-a îndreptat spre vest, a întîlnit o patrulă sovietică, a făcut cale întoarsă, apoi a pornit pe drumul urmat deja de Bormann și Stumpfegger. Invalidenstrasse trece peste calea ferată pe un pod, în apropierea gării Lehrte. Pe acest pod, Invalidenbrücke, Axmann i-a găsit pe amîndoi zăcînd pe spate. S-a aplecat și a constatat că sînt morți. Această mărturie a fost făcută de Axmann aliaților, în 1947. Partea colectivă a acestei fugi dezordonate a fost confirmată de mai mulți care au luat parte la ea, dar Axmann este singurul care a recunoscut cele două cadavre.

Ceea ce știm cu certitudine este că Bormann și Stumpfegger erau împreună. Or, două cadavre au fost văzute de mulți oameni pe Invalidenbrücke, în special de muncitorii francezi care lucrau într-o uzină din apropiere și care, blocați în pivnița clădirii în partea distrusă, mergeau în fiecare zi să caute apă în locomotivele abandonate pe calea ferată, lîngă gară. Cadavrele au rămas acolo mai multe zile, au fost, în parte, dezbrăcate de veșminte. În cele din urmă, funcționarii poștei de la gara Lehrte i-au îngropat în apropiere de Invalidenbrücke, într-un loc acoperit de iarbă, cu cîțiva arbori, numit Alpendorf, și mai tîrziu Vlap Gelönde. Faptul se petrecea, se pare, pe 8 mai; cele două corpuri stătuseră pe pod șase zile. Lîngă unul din ele s-au găsit scrisori și un livret militar identificate ca fiind ale dr. Stumpfegger. Scrisorile au permis descoperirea adresei soției, la sanatoriul din Hohenlychen; șeful poștașilor gării i-a trimis toate hîrtiile, indicîndu-i că soțul ei a fost înhumat, în acel loc, lîngă un plop.

La 20 și 21 iulie 1965, autoritățile judiciare vest-germane au procedat la săpături în această zonă. Dar unicul reper care ar fi permis regăsirea corpurilor — plopul semnalat de șeful poștaș Berndt doamnei Stumpfegger — dispăruse, iar alții fuseseră plantați. Trebuie adăugat că această porțiune cu iarbă și verdeață se găsește în zona Berlinului care a fost cea mai profund răscolită de război, situată la o extremitate a Berlinului occidental. Cercetările au fost infructuoase. Apoi, din întîmplare, doi lucrători care săpau un șanț în această zonă, la 7 și 8 decembrie 1972, au descoperit două schelete. Asemenea descoperiri nu sînt rare în Berlinul occidental. După cercetările din 1965, procurorul Richter, însărcinat, la Frankfurt, cu dosarul Bormann, ceruse poliției judiciare din oraș să supravegheze toate lucrările ce vor fi efectuate în respectiva zonă. Descoperirea a fost imediat semnalată, osemintele transportate la Institutul de medicină legală și examinate cu atenție. Măsurătorile celor două schelete corespundeau lui Stumpfegger (1,90 m) și lui Bormann (1,70 m). Scheletele au fost radiografiate de dr. K. J. Schöldgen. Acesta a descoperit, la cel mai mare, o fractură a antebrațului corespunzînd exact unei răni dintr-un accident de sport, figurînd pe fișa SS a lui Stumpfegger. La cel mai mic, dr. Schöldgen a găsit o fractură a claviculei drepte, de asemenea vizibilă în macroscopie, corespunzînd exact unei fracturi a lui Bormann făcută într-o cădere de pe cal, în 1941. Dar proba formală putea fi adusă de examenul maxilarelor. Dosarul SS al lui Stumpfegger, păstrat intact în arhivele americane de la Berlin Document Center, conținea o schemă dentară care se aplica exact maxilarelor scheletului mai mare și care, astfel, a fost identificat cu certitudine ca fiind al medicului SS.

Craniul presupus al lui Bormann punea probleme mai serioase. Nu exista o schemă dentară exactă, dar, în 1945, dr. Hugo Blaschke, dentistul șefilor naziști, care îi îngrijea pe Hitler, Goering, Bormann, Himmler etc., fusese făcut prizonier de americani și interogat îndelung. La cererea lor, din memorie, acesta reconstituise schema dentară a lui Bormann cu o precizie suficientă. Americanii credeau, așadar, că Bormann era mort și știau că această schemă va fi indispensabilă dacă într-o zi va fi găsit corpul. Schema lui Blaschke corespundea, în linii mari, maxilarelor craniului dezgropat. Din păcate, exista o lipsă gravă: o punte de trei incisivi în partea superioară, semnalată de Blaschke, n-a fost găsită în craniu. S-au făcut alte săpături, pămîntul a fost cernut și, la 12 martie 1973, mai mult de trei luni de la descoperirea corpurilor, puntea a fost găsită. Se adapta perfect maxilarului superior al craniului examinat. Dar, procurorul Richter, magistrat meticulos, vroia certitudini. Blaschke fiind mort, a căutat-o pe asistenta sa, dna Katharina Heusermann, și pe fostul tehnician a lui Blaschke, Fritz Echtmann. Echtmann știa căror maxilare le erau destinate protezele pe care le făurea la comanda lui Blaschke. A recunoscut fără ezitare puntea, ca și alte proteze făcute de el. Asistenta Heusermann, care participase la toate tratamentele lui Blaschke, n-a fost mai puțin fermă. Între maxilarele celor două cranii au fost descoperite mici bucăți de sticlă. Au fost supuse expertizei laboratoarelor poliției criminale din Berlinul occidental, care le-au identificat ca fiind fragmente de fiole de cianură, numite în acea vreme «Selbstvernichter» (autodistrugător). Prezența lor atestă că Bormann și Stumpfegger s-au sinucis pe podul Invalizilor, după ce s-au învîrtit în cerc timp de aproape patru ore.

La 4 septembrie 1973, ca urmare a raportului procurorului Richter, tribunalul cantonal din Frankfurt a ridicat mandatul de arestare lansat împotriva lui Bormann la 4 iulie 1961, formalitate obligatorie în procedura vest-germană cînd moartea unui inculpat pune capăt acțiunii publice.

În toamna anului trecut, procurorul Richter l-a autorizat pe profesorul Sognnaes, ca urmare a reputației sale internaționale, să examineze craniul lui Bormann. La 10 septembrie a.c., la Congresul de la Londra, acesta și-a făcut cunoscute concluziile: 1) puntea descoperită la 12 martie 1973 se potrivește exact în locul corespunzător al maxilarului superior al craniului descoperit la 7 decembrie 1972; 2) se poate demonstra că puntea se adaptează, în mod armonios, pe toată suprafața sa cu incisivii inferiori corespunzători; 3) puntea este identică schemei făcute de dr. Blaschke în 1945, pe cînd era interogat de ofițerii americani.

Astfel, există acum proba absolută că Martin Bormann a murit la Berlin, la 2 mai 1945, către ora 3 dimineața".

Protocolul indo-pakistanez

Vasile Ionescu, București. Pentru a răspunde întrebării dv., ne-am adresat corespondentului Agerpres la New Delhi, **Ion Puținelu,** care ne-a transmis următorul text: India și Pakistanul au hotărît să reia, începînd de la 7 decembrie a.c., legăturile comerciale bilaterale, întrerupte în urmă cu aproape zece ani. Decizia a survenit la încheierea convorbirilor purtate la Delhi, între 26 și 30 noiembrie, de delegațiile celor două țări, conduse de secretarii pentru problemele comerțului, care au semnat un Protocol privind ridicarea embargoului asupra comerțului bilateral și a schimburilor de mărfuri la unele produse în care ambele părți sînt interesate.

Înlăturînd principalul obstacol în calea restabilirii relațiilor economice dintre cele două țări — cel impus de embargo — înțelegerea realizată deschide perspective favorabile pentru schimburile bilaterale pe baze reciproc avantajoase, în interesul dezvoltării economiilor și al progresului economic al ambelor țări. În termenii Protocolului s-a convenit, pentru început, ca schimburile reciproce de mărfuri să se facă prin intermediul organizațiilor economice guvernamentale sau controlate de stat — fapt ce reflectă grija părților ca aceste schimburi să nu fie prejudiciate de interesele unor firme sau întreprinderi particulare — iar plățile să se efectueze în monede convertibile. Foarte importantă este prevederea din Protocol referitoare la acordarea reciprocă a clauzei națiunii celei mai favorizate, astfel încît comerțul dintre ele să se poată dezvolta nestingherit și conform înțelegerilor convenite. Prevederile implică, totodată, o serie de noi aranjamente, cum ar fi reluarea transporturilor maritime și feroviare între cele două țări, ceea ce explică și consensul de a se proceda, în perioada imediat următoare, la schimburi de delegații în vederea reglementării problemelor în materie. Protocolul privind hotărîrea de reluare a relațiilor comerciale dintre India și Pakistan face parte dintr-un acord comercial cuprinzător ce urmează a fi negociat în cadrul unei noi runde de convorbiri, proiectate a se desfășura la Islamabad, în prima săptămînă a lunii ianuarie, anul viitor. Încheierea protocolului amintit este apreciată în cercurile politice din capitala indiană ca unul din cele mai importante hotărîri luate de guvernele celor două țări în intervalul care a trecut de la încheierea acordului de la Simla, prin care s-au pus bazele normalizării relațiilor bilaterale.

Aurel V. Vînlan, Piatra Neamț. Vă rugăm să consultați nr. 34, 38, 47, 48 și 49 din acest an.

Traian Turcu, Medgidia. În Elveția, președintele Confederației se schimbă anual. Săptămîna trecută, Pierre Graber a fost desemnat de Parlamentul țării ca președinte pe anul 1975, iar Rudolf Gnaegi, ca vicepreședinte. Trebuie subliniat faptul că, în Elveția, unde puterea este exercitată colegial de către membrii Consiliului federal (guvernul), funcțiile de președinte și vicepreședinte nu sînt decît protocolare. Pierre Graber își va menține în guvern funcția de șef al departamentului politic (ministerul de externe), iar Rudolf Gnaegi, pe aceea de șef al departamentului militar federal (ministerul apărării).

Anghel Țăranu, Rădăuți. Nu dispunem de informațiile solicitate.

Precizare

Dintr-o regretabilă eroare de redactare, numele președintelui interimar al Uniunii Africane Naționale Zimbabwe — Z.A.N.U. — Herbert Chitepo, a apărut greșit în numărul nostru trecut la p. 15. Facem cuvenita rectificare.

Erebus

Eugenia Popa, București. Am scris despre proiectul de a se coborî în vulcanul Erebus din Antarctica în nr. 45. Între timp, expediția a plecat. Vulcanul Erebus a fost descoperit în anul 1841 de James Ross ; pe atunci, vulcanul era în erupție. Prima ascensiune pe acest munte, aflat la aproximativ 1 000 km de Polul Sud, datează din 1908 ; autor: irlandezul Ernest Shakleton. Patru ani mai tîrziu, muntele a fost escaladat și de cunoscutul explorator al Antarcticii, Scott. Craterul Erebus are o înălțime de 4 000 metri și e unul din rarele existente în lume cu o activitate permanentă. Se află la jumătatea drumului între Cercul Polar și Pol ; e înconjurat de ghețuri veșnice. În anul 1973, o echipă neozeelandeză a încercat să coboare în crater, dar n-a ajuns la nivelul lavei (în craterul inferior). Haroun Tazieff, care a fost invitat, apoi, să participe la actuala expediție, afirmă că vulcanul este la fel de abrupt ca Niragongo (din Zair), pe care vulcanologul francez l-a explorat deja cu succes. Într-un interviu acordat ziarului „Tribune de Genève", Tazieff afirmă că, deși pereții sînt de gheață, speră să nu creeze probleme insurmontabile. Frigul atinge 30 de grade, ceea ce constituie, desigur, o dificultate în plus. Echipa s-a antrenat făcînd alpinism în Noua Zeelandă, timp de o săptămînă, apoi a fost dusă la baza antarctică Scott, la 2 decembrie. (Echipa este formată din doi neozeelandezi, doi americani, cinci francezi și un elvețian). La 5 decembrie, au plecat mai departe către munte. Se consideră că întreaga coborîre în crater va dura aproximativ cinci săptămîni. În **fotografie :** vedere a muntelui Erebus, aflat la 50 km de baza Scott.

Reînnoiți-vă abonamentele pe anul 1975 la revista „LUMEA"

Abonîndu-vă din timp și pe termene cît mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Prețul unui abonament este de :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 „
— pe trei luni	26 „

Abonamentele se fac, în continuare, în număr nelimitat, prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Rugăm cititorii revistei să sesizeze redacției orice nereguli sau dificultăți în contractarea abonamentelor.

Nicolae Vladimir, Brașov. Călătoria președintelui Gerald Ford în Japonia a fost prima efectuată în această țară de un președinte american de la stabilirea de relații diplomatice între cele două state, în secolul trecut. D. Eisenhower a intenționat să viziteze Japonia, dar proiectul n-a fost îndeplinit. **Fotografia** pe care o publicăm alăturat înfățișează un moment al întîlnirii dintre președintele Ford și împăratul Hirohito. După cum s-a anunțat, împăratul Japoniei va călători oficial în Statele Unite în anul viitor, la o dată ce urmează a fi stabilită.

Iosif Tomin, Piatra Neamț. Hărți de genul celor solicitate de dv. au apărut, foarte recent, în nr. 46 al revistei. Vă sugerăm și consultarea acelui articol despre problema palestiniană.

Dumitru Godan, Vîrstea de Jos, jud. Brașov. Nu a fost încă format un guvern palestinian în exil, deși la conferința arabă la nivel înalt de la Rabat s-a adoptat o hotărîre în acest sens. Cu prilejul recentei vizite a lui Yasser Arafat la Belgrad (în **fotografie :** moment de la întîlnirea cu președintele Tito), el a subliniat că, din acest moment, rezistenței palestiniene îi revine să acționeze atît pe plan internațional larg, cît și pe plan interarab, pentru „crearea unui climat favorabil formării unui guvern provizoriu". Această problemă, a precizat Arafat, constituie, în prezent, obiectul unui „nou examen, la diverse niveluri, în cadrul organizației noastre" și al contactelor cu țările arabe.

POSTA REDACȚIEI

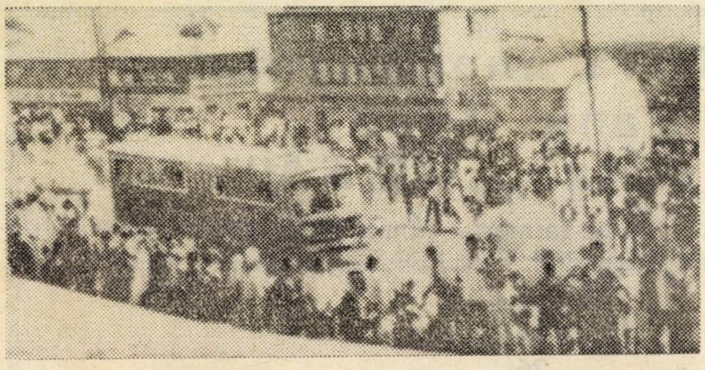

Ion Florea, Buzău. Întrebărilor dv. sperăm să fi răspuns articolul publicat în nr. 50. Revenim, în acest număr, cu cîteva informații privind evenimentele petrecute ulterior. După cele două atentate cu bombe care au zguduit, luni 2 decembrie, Addis Abeba, o uzină de bumbac, situată nu departe de sediul O.U.A., a fost mistuită marți de un incendiu. După aceste atentate, măsurile de securitate luate în capitală sînt impresionante. Patrule formate din vehicule blindate circulă în toate cartierele, ziua și noaptea. Toate edificiile publice sînt păzite de polițiști înarmați care percheziționează mașinile și persoanele. Consiliul militar a avertizat, totuși, populația, să nu dea prea multă atenție zgomotelor provocate de focurile armelor și de explozii. Arestările se înmulțesc în special în cercurile aristocrației etiopiene. Între timp, în incinta vechiului palat, unde se află fostul împărat Haile Selassie și aproximativ 100 de deținuți, activitatea este febrilă. Membrii Comitetului militar, sub conducerea maiorului Mengistu Haile Mariam, își continuă dezbaterile. Pentru prima oară de la alegerea sa, generalul Teferi Benti a făcut marți declarații publice, după cum reiese dintr-un comunicat al autorităților etiopiene. El a asistat la depunerea jurămîntului de către 207 ofițeri și soldați din armată, poliție și forțele teritoriale, care vor fi afectați diverselor ministere, provincii și servicii guvernamentale, în scopul de a lua parte la administrarea țării. Într-o altă apariție publică, cu prilejul întîlnirii cu un grup de ambasadori acreditați în Etiopia, generalul Benti a dezmințit unele informații potrivit cărora fostul împărat ar fi fost condamnat la moarte. El a ținut să precizeze că atît Haile Selassie, cît și ceilalți deținuți, beneficiază de un „tratament umanitar". Știrile care parvin din restul țării sînt puține. De cîteva zile, tensiunea este mare la Asmara, fără a se fi produs vreun eveniment important.

Ștefan Brancu, com. Remetea, jud. Timiș. Nu dispunem de informațiile necesare pentru a putea răspunde întrebării dv. despre Onoda. Știm, însă, că a părăsit Japonia, unde, asaltat permanent de reporteri, afirmă că e „prea celebru". A plecat în Brazilia, în Matto Grosso, unde fratele său, Tadao, este fermier. În drum, s-a oprit la Paris, a vizitat unele expoziții și a fost invitat de o familie franceză la masă, unde a băut pentru prima oară șampanie **(în fotografie).** „Să destupi o sticlă — afirmă Onoda : un zgomot mult mai pașnic decît cel al împușcăturilor".

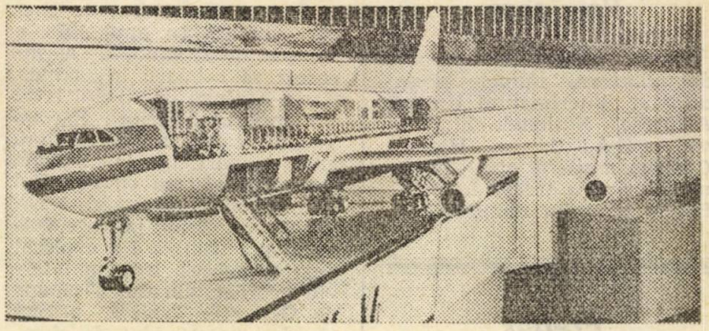

Ion Panait, Craiova. Noua aeronavă sovietică de transport, „IL-86", va putea lua la bord 350 de pasageri. Acest avion este conceput de biroul de proiectări pe care l-a condus, timp de mulți ani, academicianul Serghei Iliușin. În prezent, la conducerea biroului se află constructorul principal Ghenrih Novojilov. Colectivul acestui birou a creat numeroase tipuri de avioane cu diverse destinații — „IL-12", „IL-14", „IL-18", avionul transcontinental „IL-62", avionul de transport „IL-76", care poate transporta o încărcătură de 33 tone, cu o viteză de 800—850 km pe oră. Noul avion de pasageri, „IL-86", are fuselajul cu un diametru de 6 m, dispunînd de două punți. Pe cea superioară sînt dispuse trei saloane de pasageri, iar pe puntea inferioară compartimentele pentru bagaje. Pasagerii intră în compartimentul de jos, își lasă acolo bagajul de mînă și apoi urcă în salon. Urcarea și coborîrea pasagerilor vor dura doar 20—25 minute. Avionul va avea o viteză de croazieră de 950 km pe oră și o autonomie de zbor (cu sarcina comercială de 40 tone) de 2 350 km. **În fotografie,** macheta noului avion de pasageri „IL-86".

Felicia Victor, București. Toate amănuntele solicitate în legătură cu recenta operație de cord realizată de Christian Barnard au fost publicate pînă acum. E greu de explicat, în puține cuvinte, în ce a constat această „premieră". De aceea, publicăm un **desen** sumar făcut chiar de Barnard, în care se arată cum inima donatoarei (dreapta) a fost alăturată celei a pacientului.

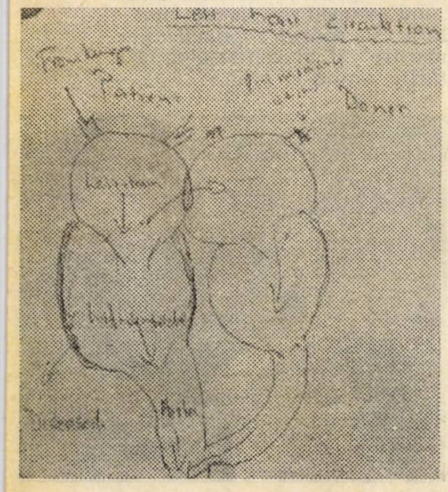

Ion Topoloiu, București. Cele opt țări care au votat împotriva rezoluției adoptate la 22 noiembrie de Adunarea Generală, prin care sînt recunoscute drepturile inalienabile ale poporului palestinian la autodeterminare, independență și suveranitate națională, sînt : Israel, Statele Unite, Islanda, Norvegia, Bolivia, Chile, Costa Rica și Nicaragua. Dintre cele 37 de țări care s-au abținut se numără țările membre ale Pieței comune, unele state din America Latină, precum și Canada, Australia și Noua Zeelandă. În favoarea rezoluției au votat 89 de țări : majoritatea țărilor lumii a treia, țările socialiste, unele țări vest-europene, ca, de pildă, Portugalia, Turcia și Spania, și cîteva țări din America Latină, printre care Argentina și Peru.

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

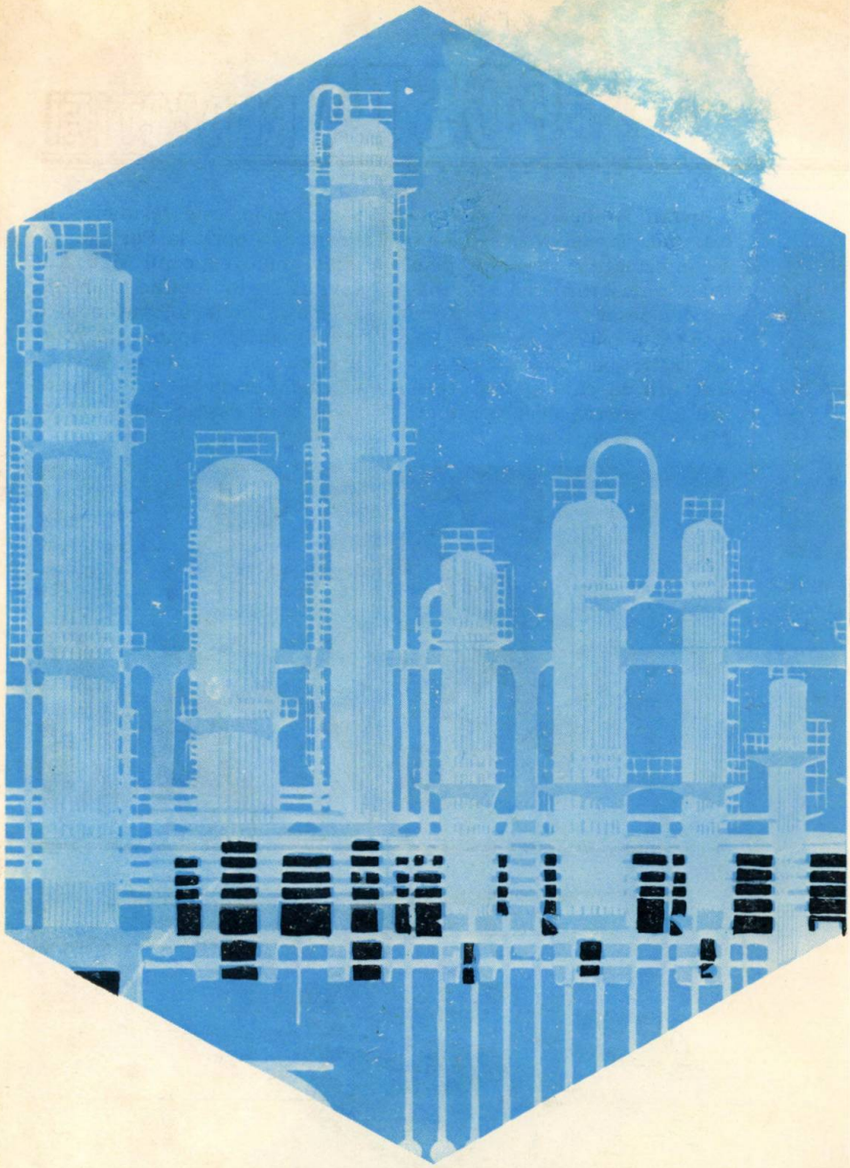

NATUL
INTE CHIMICE
V JGĂREASCĂ
L PRAHOVA

Realizează pentru piața internă și export, produse mult solicitate: Superfosfat și săruri pe bază de fosfor ● Săruri de fosfatare pe bază de zinc și de mangan similare cu sărurile bonder ● Săruri de topire similare cu sărurile joha ● Oxid de zinc și ultramarin ● Oxigen tehnic și medicinal ● Bioxid de sulf lichid ● Sulfat de sodiu ● Hexametafosfat de sodiu ● Fosfat disodit și trisodit ● Fosfat diamoniu ● Fosfat monopotasic ● Tripolifosfat de sodiu ● Rodalit ● Acid sulfuric.

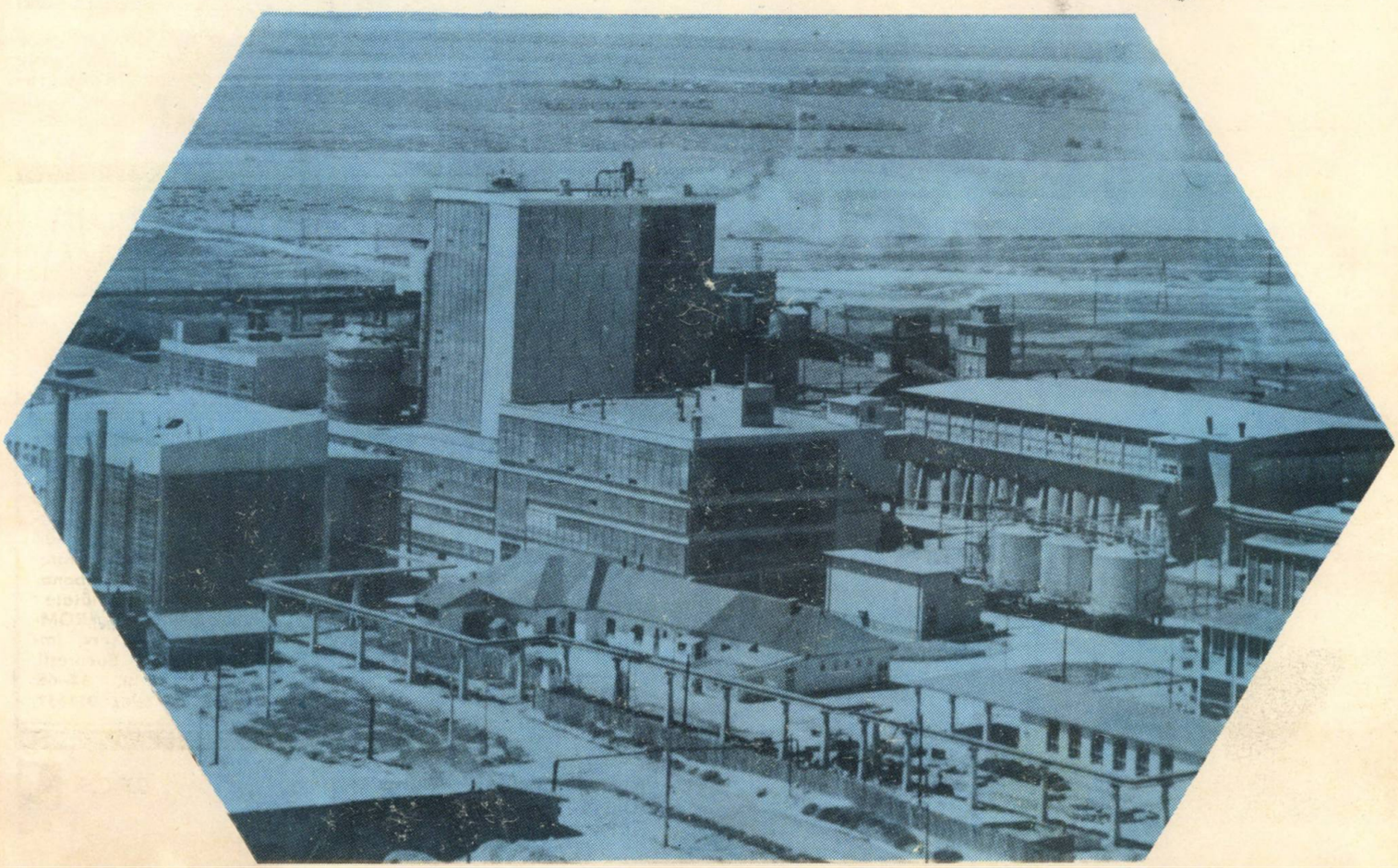

Gospodine!

- aperitive ideale
- produse excelente gustoase şi ieftine

Lei 2

Anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

C.
CABINETUL DE PARAZ SIBIU

LUMEA
SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 52 19 decembrie 1974

ABOLIREA VECHII POLITICI – CONDIȚIE PRIMORDIALĂ A FĂURIRII NOII ORDINI INTERNAȚIONALE

NAȚIUNILE UNITE

Elaborarea definiției agresiunii

PIAȚA COMUNĂ

„Întrebările supraviețuiesc"

Reportaj pe glob

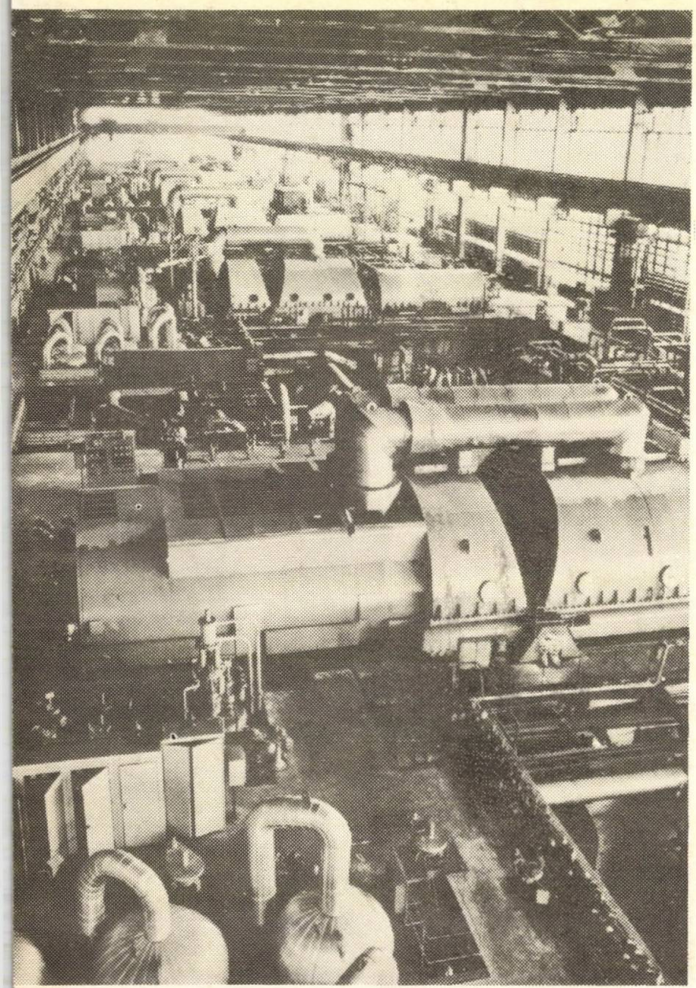

U.R.S.S.

Sala de mașini a unei mari termocentrale din Kazahstan, care lucrează pe baza cărbunelui extras din bazinul Ekibastuz

R.S.F. IUGOSLAVIA

Silozuri în portul Rijeka. Pe această poartă maritimă ies, în fiecare lună, circa 160 cargouri mari, transportînd diverse mărfuri spre numeroase porturi ale lumii

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

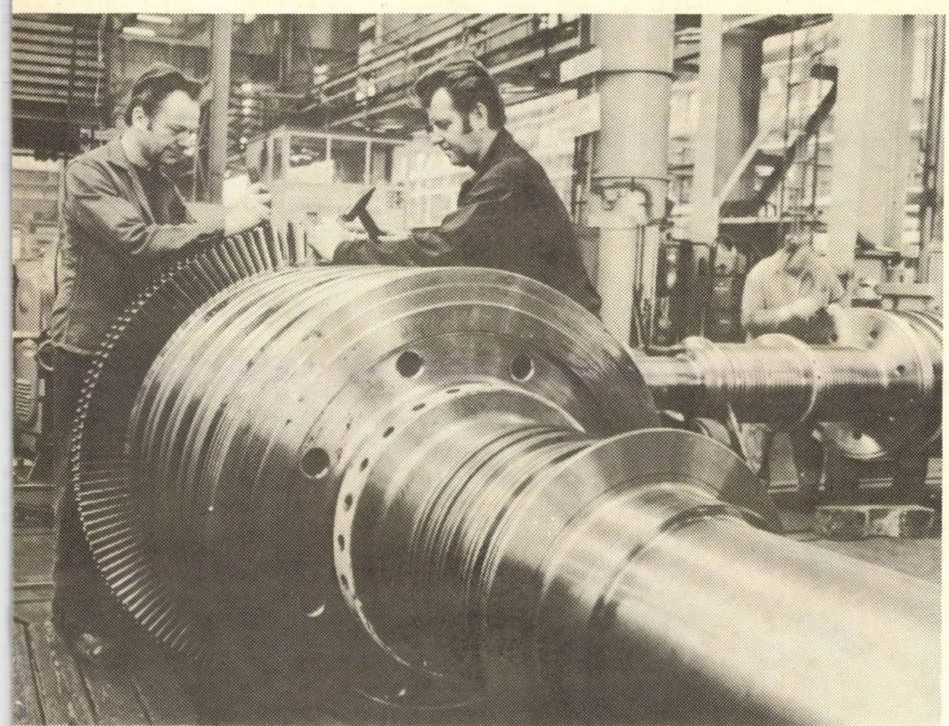

R.S. CEHOSLOVACĂ

Uzinele Skoda din Plzen produc utilaje energetice, de transporturi, metalurgice, mașini-unelte grele. În imagine, un aspect de muncă la dispozitivul de presiune medie al rotorului unui turbogenerator de 135 MW

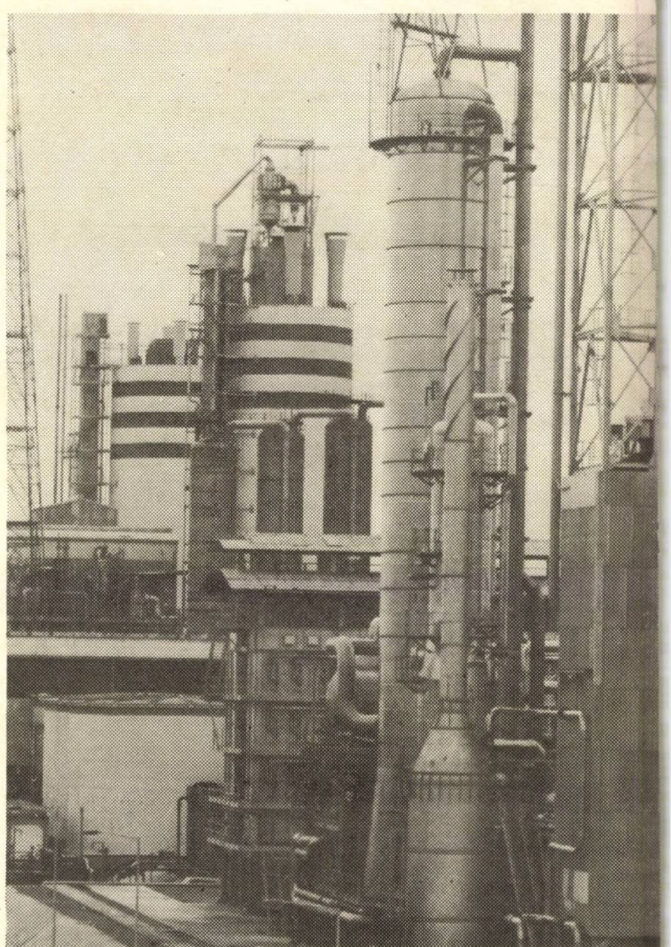

CUBA

„Perla Sudului", cum este numit orașul maritim cubanez Cienfuegos, și-a adăugat, în anii socialismului, și dimensiunea industrială. În imagine, un detaliu al fabricii de îngrășăminte chimice

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

52 (582)

19 decembrie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Abolirea vechii politici – condiție primordială a instaurării noii ordini internaționale. Mihai Matei 2

Moscova. Vizita ministrului de externe român. Mihai Chebeleu 7

Națiunile Unite. Imperativul creșterii rolului O.N.U. în viața internațională. Anca Voican 8

New York. Adoptarea definiției agresiunii. D. Vedea 9

Paris. „Întrebările supraviețuiesc..." Paul Diaconescu 10

Tokio. Prioritățile noului guvern. Paul Diaconu 12

Beirut. Raidurile asupra Libanului. Crăciun Ionescu 13

F.N.L. și idealurile Vietnamului. Liana Enescu 20

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ „ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII"

Răspund : **Aczel György**, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Ungare, **Li Cian** ministrul comerțului exterior al R.P. Chineze 6

INTERVIUL NOSTRU

Alvaro Cunhal, secretar general al Partidului Comunist Portughez, ministru de stat. 4

REPORTAJ PE GLOB

San Marino. Vasile Brăiloiu 15

Vocațiile Izmirului. Ion Badea 16

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Praga. Economia cehoslovacă în preajma noului an. C. Prisăcaru 18

Varșovia. Îmbunătățirea nivelului și structurii forței de muncă. Gheorghe Ciobanu 19

DOCUMENTAR

Arhipelagul Sao Tomé și Principe. Ion Madoșa 21

1000 + 1 22–23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 24–28

PROFIL

Cearbhail O'Dalaigh, președintele desemnat al Irlandei 28

POȘTA REDACȚIEI 29–32

SAPTAMINA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

11 — 17 decembrie

miercuri

– Primul ministru grec, Constantin Caramanlis, a prezentat parlamentului declarația-program a cabinetului său, în vederea obținerii votului de investitură. Programul prevede, ca măsură imediată în domeniul politicii interne, revizuirea Constituției.

– Senatul american a aprobat desemnarea lui Nelson Rockefeller în funcția de vicepreședinte al Statelor Unite. Pentru a deveni definitivă, numirea lui Rockefeller în această funcție trebuie să mai întrunească avizul favorabil al Camerei Reprezentanților.

– Secretarul de stat al S.U.A., **Henry Kissinger, a avut, la Bruxelles, întrevederi separate cu miniștrii de externe ai Greciei și Turciei, Dimitrios Bitsios, și, respectiv, Melih Esenbal.** După întîlniri, Kissinger a declarat că „Statele Unite sînt interesate într-o soluționare rapidă a problemei cipriote pe baza concilierii și vor continua să desfășoare eforturi în direcția atingerii acestui obiectiv".

joi

– Premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, Ciu En-lai, a avut la Pekin o întrevedere cu Aziz Ahmed, ministru de stat pentru apărare și afacerile externe al Pakistanului.

– Președintele Franței, **Valéry Giscard d'Estaing, a sosit în portul Pointe-à-Pitre, din Guadelupa, într-o vizită oficială de două zile.**

– Rashid Solh, primul ministru al Libanului, a declarat în fața parlamentului, în legătură cu bombardamentul aviației israeliene asupra Beirutului : „Am hotărît să depunem o plîngere la Consiliul de Securitate și să convocăm pe ambasadorii celor cinci membri permanenți ai Consiliului pentru a-i informa în legătură cu atacul israelian".

vineri

– A luat sfîrșit vizita oficială de prietenie în Uniunea Sovietică a ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu.

– Malta a devenit republică, guvernatorul general al insulei, Anthony Mamo, depunînd jurămîntul ca președinte al statului. Mamo este președintele interimar al Maltei pînă la viitoarele alegeri, programate în 1976.

– Ciu En-lai, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, a avut, la Pekin, o întrevedere cu senatorul american Mike Mansfield, liderul majorității democrate din Senatul S.U.A.

– În localitatea venezuelană Puerto Ordaz au început lucrările reuniunii la nivel înalt pentru America centrală, în cadrul căreia se dezbate, în special, problema extinderii relațiilor economice dintre Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Panama, Salvador și Venezuela.

sîmbătă

– A luat sfîrșit sesiunea ordinară de la Bruxelles a Consiliului ministerial al N.A.T.O.

– Premierul japonez, Takeo Miki, a prezentat în fața Dietei primul său discurs politic, relevînd direcțiile principale ale politicii interne și externe a noului guvern.

– La Viena a luat sfîrșit conferința ministerială trimestrială a Organizației țărilor exportatoare de petrol (OPEC). Comunicatul dat publicității la încheierea lucrărilor informează că țările membre au decis să adopte un nou sistem, unitar, al prețurilor, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 1975.

– Guvernul grec, prezidat de Constantin Caramanlis, a obținut votul de investitură al parlamentului.

duminică

– A sosit la București o delegație a Frontului de Eliberare din Mozambic, condusă de Samora Moises Machel, președintele FRELIMO.

– Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat o definiție a agresiunii, asupra căreia un acord a intervenit, încă în primăvara acestui an, în cadrul Comitetului O.N.U. pentru definirea noțiunii de agresiune.

– Peru a invitat cele cinci țări partenere membre ale Pactului Andin – Chile, Bolivia, Columbia, Ecuador, Venezuela – **să se reunească la Lima,** în vederea adoptării de măsuri concrete pentru limitarea armamentelor și cheltuielilor militare, a anunțat Miguel Angel de la Flor Valle, ministrul peruan al relațiilor externe.

– Ahmed Seku Ture, președintele Republicii Guineea, a fost desemnat drept candidat unic în alegerile prezidențiale ce urmează să se desfășoare la 27 decembrie.

luni

– În Insula Martinica au luat sfîrșit convorbirile la nivel înalt americano-franceze. A fost dat publicității un comunicat final.

– La încheierea conferinței de la Puerto Ordaz (Venezuela), a fost adoptată „Declarația de la Guyana", care cuprinde un ansamblu de acorduri bi și multilaterale, definind liniile directoare ale cooperării în domeniile economic și financiar între țările participante.

marți

– Ministrul afacerilor externe al Indoneziei, Adam Malik, și-a încheiat vizita oficială de trei zile în Ungaria și a părăsit Budapesta, îndreptîndu-se spre Berlin.

– Republica Populară Democrată Coreeană și Austria au hotărît să stabilească relații diplomatice la nivel de ambasadă.

Abolirea vechii politici — condiție primordială a instaurării noii ordini internaționale

Examinarea configurației internaționale din ultimii ani impune constatarea unor evoluții complexe, de anvergură. S-au înregistrat modificări ale raportului de forțe pe plan mondial ; s-a realizat soluționarea unor probleme complexe pe calea tratativelor ; au fost inițiate negocieri larg cuprinzătoare, s-a obținut îmbunătățirea relațiilor între diferite state ale lumii, cu orînduiri sociale diferite ; a fost convocată și a obținut prime rezultate pozitive Conferința general-europeană ; afirmarea hotărîtă a opiniei publice, a popoarelor, ca forță activă în făurirea istoriei contemporane, a contribuit la trecerea de la politica „războiului rece" la o politică de colaborare, la apariția a ceea ce numim un curs nou în relațiile internaționale, spre destindere și cooperare.

Răspunzînd exigențelor și intereselor fundamentale ale tuturor popoarelor, acest nou curs se cere consolidat prin adăugarea de noi soluționări constructive, prin impunerea definitivă ca normă în viața internațională a unor relații interstatale noi, democratice, principiale. Acțiunile în această direcție reprezintă sarcina imediată a tuturor forțelor progresiste, reprezintă un imperativ al momentului politic prezent ; aceasta, cu atît mai mult cu cît cursul nou, spre destindere și cooperare, se află abia la început. El este încă destul de fragil și nu poate fi considerat, în condițiile actuale, ireversibil. **„În lume** — se arată în Raportul C.C. al P.C.R., prezentat Congresului al XI-lea de tovarășul **Nicolae Ceaușescu — sînt încă multe probleme de soluționat, mai există încă zone de încordare, conflicte care pot duce la ciocniri militare, la războaie cu consecințe grave pentru întreaga omenire. Mai sînt încă forțe imperialiste, reacționare, care nu au renunțat la vechea politică. De aceea, trebuie să spunem deschis că atîta timp cît vor exista politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă, forțe reacționare, în lume se va menține pericolul unor războaie, inclusiv al unui nou război mondial".**

Această examinare obiectivă, realistă a situației internaționale actuale evidențiază amploarea eforturilor necesare pentru ca alternativa care se va impune să fie aceea logic și uman acceptabilă — a destinderii și conlucrării pașnice. Realizarea acestui obiectiv presupune, ca primă și imperativă condiție, abandonarea vechii politici imperialiste de forță și dictat, renunțarea la presiunile militare, economice sau de orice altă natură, abolirea totală a colonialismului și lichidarea raporturilor de tip neocolonialist, înlăturarea tuturor inechităților care mai persistă în relațiile internaționale. Aceasta, tocmai pentru că vechea politică este aceea care a generat decalajele economice și împărțirea lumii în bogați și săraci, a dus la apariția unor puteri și centre de putere privilegiate, a determinat artificiala izolare în blocuri antagoniste și a declanșat cursa înarmărilor și edificarea unor întregi rețele de baze militare. Vechea politică a fost factorul decisiv în excluderea sau limitarea participării statelor la dezbaterea tuturor problemelor afectîndu-le direct interesele, a făcut ca dezbaterea a numeroase probleme de larg interes să fie sustrasă forurilor internaționale, Organizației Națiunilor Unite în primul rînd. Politica imperialistă de forță și dictat, generatoare de tensiuni, impasuri și crize, trebuie împiedicată să se perpetueze, trebuie să fie ferm și categoric eliminată prin consolidarea și generalizarea noului curs. Iar afirmarea în continuare a noului curs nu poate fi decît suma celor mai constructive răspunsuri la problemele ce se pun lumii contemporane în etapa actuală.

Problemele sînt vaste și complexe, iar soluționarea lor solicită valorificarea integrală a potențialului forțelor antiimperialiste, progresiste și democratice, ea necesită activitatea susținută, cu răbdare și inventivitate, a tuturor factorilor politici responsabili, impune afirmarea crescîndă a opiniei publice mondiale, a popoarelor ca forțe determinante în adoptarea deciziilor politice de interes general.

Este o caracteristică esențială a situației internaționale ascuțirea contradicțiilor economice, sociale, naționale și politice la scară mondială. Noua fază a crizei sistemului capitalist, afectînd toate sferele vieții societății și, în măsuri variabile, toate continentele, accelerează procesul revoluționar de schimbare a raporturilor de forțe pe plan internațional în favoarea progresului social, a forțelor ce se pronunță pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Totodată, procesul de reașezare a relațiilor între state și grupări de state accentuează instabilitatea internațională, creează primejdii pentru securitatea unor state, zone și continente ale planetei. Această situație implică riscuri cu atît mai mari cu cît există încă forțe care nu acceptă de bună voie principiul reglementării politice negociate a tuturor problemelor controversate : nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța nu reprezintă încă o normă universal acceptată — fapt reflectat, fără îndoială, de insuficiența flagrantă a progreselor pe calea dezarmării.

De asemenea, probleme economico-sociale generate de relațiile capitaliste, de politica de tip colonialist și neocolonialist contribuie la deteriorarea climatului internațional, creînd situații ce contravin aspirațiilor de progres social, afectează bunăstarea popoarelor : lichidarea decalajelor economice nu a fost realizată, criza energetică și a materiilor prime afectează, în grade diferite, mai toate țările lumii, criza financiară, apărută în sistemul capitalist și datorită lui, grevează evoluția generală a raporturilor economice internaționale.

Această examinare succintă a momentului politic prezent este suficientă pentru identificarea principalelor direcții de acțiune impuse de imperativul consolidării destinderii și cooperării, pentru ca noul curs apărut în viața internațională să devină un curs ireversibil. Sînt direcții de acțiune interdependente, vizînd, prin reglementarea pașnică, realizată pe baza considerării intereselor — fie economice, fie politice — ale tuturor părților, înfăptuirea ansamblului armonios care ar urma să fie noua ordine economică și politică internațională.

Este cunoscută, este cvasiunanim recunoscută și trebuie să fie aplicată neabătut în practica relațiilor internaționale unica bază principială care poate asigura relații noi de colaborare pașnică între popoare. Este vorba despre deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, despre renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, despre respectul dreptului fiecărui popor de a-și hotărî dezvoltarea economică și socială corespunzător voinței sale, fără nici un amestec din afară. Este inacceptabilă orice punere la îndoială a acestei baze principiale : practica relațiilor internaționale a verificat faptul că stabilirea de contacte fertile, uneori între părți pînă atunci lipsite de comunicare, și, în general, fiecare progres pe calea dialogului s-au realizat prin respectarea acestor principii, după cum încălcarea lor a echivalat cu apariția unor stări de tensiune, a unor controverse și conflicte.

UNEI LUMI MAI BUNE ŞI MAI DREPTE

Respectarea riguroasă a acestor norme etice internaţionale este singura modalitate de realizare a democratizării relaţiilor interstatale, condiţie favorabilă dialogului şi reglementării negociate a problemelor controversate. Democratizarea relaţiilor internaţionale va stimula, aşadar, participarea tuturor statelor la soluţionarea marilor probleme ce se pun omenirii, valorificarea superioară a potenţialului politic al ţărilor lumii. În acest context, prezintă o evidentă importanţă creşterea rolului şi eficacităţii Organizaţiei Naţiunilor Unite, îmbunătăţirea şi consecventa democratizare a acestui forum politic în care este reprezentată majoritatea covîrşitoare a statelor lumii ; iar interesul acordat dezbaterii în Organizaţie a acestei teme, dezbatere iniţiată printr-o rezoluţie românească, reflectă actualitatea general recunoscută a acestei preocupări.

De o însemnătate a cărei evidenţă nu necesită demonstraţii este dezamorsarea tensiunilor ce pot duce la apariţia sau recrudescenţa conflictelor. **„Viaţa a demonstrat şi demonstrează** — se arată în Raportul prezentat de tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** la Congresul al XI-lea al partidului — **că politica de forţă, războaiele nu duc, nu pot duce la soluţionarea problemelor. Dimpotrivă, orice război creează noi complicaţii, duce la înăsprirea relaţiilor dintre state, accentuează neîncrederea, deschide noi surse de încordare".**

Reflectarea cea mai evidentă a opţiunii ferme pentru soluţionarea exclusiv pe cale paşnică, negociată, a problemelor controversate ar constitui-o, fără îndoială, realizarea dezarmării generale. Este un aspect regretabil al realităţii contemporane acela că, deşi există un larg consens, în termeni generali, asupra necesităţii unei evoluţii în această direcţie, deşi la Geneva şi în alte foruri s-au desfăşurat numeroase reuniuni consacrate acestui obiectiv, omenirea este încă departe de realizarea dezarmării generale şi, în primul rînd, a dezarmării nucleare. Valoroase ca semnificaţie, măsurile limitative sau colaterale realizate pînă în prezent nu au contribuit în mod decisiv la securitatea internaţională, după cum nici nu au frînat irosirea unor preţioase resurse materiale şi umane, nivelul cheltuielilor militare în lume atingînd cifra record de 270 miliarde de dolari anual. Se impune, de asemenea, constatarea că, deşi s-au realizat paşi înainte în soluţionarea unor probleme ale continentului nostru, Europa, deşi Conferinţa pentru securitate şi cooperare a înregistrat progrese, situaţia este, sub aspectul acumulării de armamente, nesatisfăcătoare : în Europa se află concentrată, în prezent, cea mai puternică forţă militară a zilelor noastre, de altfel fără precedent în istorie.

Pentru consolidarea, în întreaga lume, a noului curs îndreptat spre destindere şi cooperare se impun, aşadar, măsuri de eliminare a factorului generator de riscuri pe care îl constituie acumularea de armamente şi perfecţionarea lor tehnică. Se impun intensificarea activităţii politice şi diplomatice, participarea activă a popoarelor la lupta pentru realizarea dezarmării generale şi, în primul rînd, a dezarmării nucleare.

Consecventă politicii ei de pace, România a avansat sugestii privind obiectivele concrete ale activităţilor în această direcţie : îngheţarea şi reducerea treptată a bugetelor de război ; interzicerea folosirii armelor nucleare şi altor arme de distrugere în masă ; asumarea de către fiecare stat înarmat nuclear a obligaţiei de a înceta producerea de noi arme şi de a proceda la distrugerea celor existente ; crearea de zone denuclearizate ; lichidarea bazelor militare străine şi retragerea trupelor de pe teritoriile altor state ; reducerea trupelor, armamentelor şi cheltuielilor militare — într-o primă etapă cu 10—15 la sută, mai substanţial pentru statele mari, cu armate puternice ; dezvoltarea încrederii şi colaborării, astfel încît să devină posibilă desfiinţarea blocurilor militare ; îmbunătăţirea activităţii Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, organizarea pe baze democratice a lucrărilor tuturor conferinţelor şi organismelor consacrate dezarmării ; informarea largă a opiniei publice asupra activităţilor privind dezarmarea.

Rămîne, ca şi pînă în prezent, o necesitate acţiunea militantă a popoarelor în sprijinul realizării dezarmării. Asigurarea unei lumi în care utilizarea forţei şi ameninţarea cu forţa să fie efectiv abolite reprezintă o cauză a tuturor popoarelor şi este, prin urmare, firească valorificarea deplină a potenţialului politic al popoarelor pentru realizarea acestui obiectiv.

În ce priveşte conjunctura economică internaţională şi raporturile între state în acest domeniu, este evident că vechea politică a devenit, şi sub acest aspect, inacceptabilă, că este necesară adoptarea — cu participarea, în condiţii de egalitate, a tuturor statelor — a unor soluţii radical noi, singurele conforme exigenţelor etapei actuale. Fenomenele de criză în sfera energiei, materiilor prime şi în alte domenii, penuria alimentară, acută în anumite zone geografice, sînt urmări ale vechii politici, sînt consecinţa, în primul rînd, ale dezvoltării unor state pe seama altora, ale îngustării posibilităţilor de dezvoltare economică drept urmare a accentuării decalajului între statele avansate şi cele în curs de dezvoltare. Este necesară, deci, o modificare profundă a vechilor stări de fapt, o transformare care să nu fie o simplă modificare a ambalajului vechii ordini. Pornind de la necesitatea înlăturării relaţiilor de inechitate, de la imperativul realizării unor relaţii de egalitate în drepturi între naţiuni suverane, stăpîne pe resursele lor, libere să decidă asupra destinelor lor, se impune abordarea constructivă a celor mai acute dintre problemele concrete ale situaţiei economice internaţionale. Astfel, este nevoie să fie stabilite raporturi echitabile între preţurile materiilor prime şi ale produselor industriale, ţinînd seama atît de valoarea de întrebuinţare cît şi de munca necesară pentru producerea lor ; stabilirea preţurilor materiilor prime şi ale produselor industriale trebuie să urmărească stimularea activităţii economice a tuturor popoarelor, favorizînd progresul mai rapid al ţărilor în curs de dezvoltare ; este necesar să se asigure, prin programe de colaborare internaţională, accesul tuturor ţărilor atît la surse de energie cît şi la cuceririle ştiinţei şi tehnicii ; este, totodată, necesară asigurarea pentru ţările în curs de dezvoltare a asistenţei tehnice şi de formare a cadrelor, atît în industrie cît şi în domeniul agrar-alimentar.

Sînt, toate acestea, elemente constitutive necesare procesului de angajare fermă pe calea spre o nouă şi echitabilă ordine economică internaţională.

Sarcină complexă şi dificilă, consolidarea noului curs spre destindere şi cooperare reprezintă un obiectiv tangibil, realist. **„Desfăşurarea evenimentelor din ultimii ani** — subliniază tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — atestă cu putere posibilitatea reală a soluţionării pe cale paşnică chiar şi a celor mai complicate probleme şi situaţii, aceasta avînd efecte deosebit de pozitive asupra întăririi încrederii şi colaborării dintre state, asupra instaurării unei păci trainice între toate popoarele lumii".** Realizarea Acordului de la Paris cu privire la Vietnam, reglementarea negociată din Laos, soluţionarea prin tratative a unor probleme afectînd Pakistanul, India şi Bangladesh, realizarea unor prime acorduri, cu caracter militar, în Orientul Apropiat sînt astfel de elemente pozitive în bilanţul anilor recenţi, ce ilustrează posibilitatea găsirii de soluţii, prin tratative, în situaţii deosebit de complexe. Tocmai astfel de acţiuni au constituit faza incipientă a cursului nou în viaţa internaţională — şi pe această cale trebuie perseverat pentru ca acest curs pozitiv să devină ireversibil.

Există, totodată, forţele necesare consolidării cursului nou al destinderii. Ţările socialiste, statele în curs de dezvoltare care militează pentru consolidarea independenţei lor, partidele comuniste şi alte formaţiuni politice democratice, toţi factorii politici realişti, opinia publică progresistă sînt în măsură să asigure opţiunea, raţională şi umanitară, în favoarea destinderii. **„Se poate spune** — subliniază tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — că, mai mult ca oricînd vreodată în istoria omenirii, stă acum în puterea popoarelor să-şi făurească propriul viitor, să deschidă o nouă eră de înflorire a civilizaţiei umane".** În această privinţă, este necesară, în primul rînd, asigurarea unei ample acţiuni convergente a tuturor ţărilor, tuturor formaţiunilor politice şi tuturor categoriilor sociale interesate în realizarea obiectivului primordial al excluderii vechii politici, al eliminării forţei, dictatului, inechităţilor de orice fel în raporturile între state. Este necesară, deci, transformarea în voinţă şi acţiune politică a consensului tot mai larg realizat împotriva vechii politici, pentru soluţionarea problemelor pe o cale nouă, conformă intereselor păcii şi progresului social, dezvoltării paşnice, în cooperare, a tuturor naţiunilor. Este necesar în mod vital — şi este, totodată, posibil — ca omenirea să răspundă confruntării prezentate de complexa problematică a acestei epoci, optînd cu luciditate şi acţionînd cu fermitate pentru mersul ascendent spre o nouă ordine economică şi politică internaţională, spre o lume mai bună şi mai dreaptă.

Mihai Matei

INTERVIUL NOSTRU

Alvaro Cunhal

secretar general al Partidului Comunist Portughez, ministru de stat în Guvernul Provizoriu al Republicii Portugalia

„Portugalia este foarte interesată în dezvoltarea raporturilor ei cu România"

Alvaro Cunhal mă primește în biroul său de la Palatul Sao Bento între zidurile căruia, în urmă cu numai șapte luni, era de neimaginat prezența unui ministru comunist. Secretar general al Partidului Comunist Portughez, militant de la vîrsta de 17 ani, de cîteva ori arestat și condamnat la 20 de ani închisoare, Alvaro Cunhal și-a petrecut 11 ani de viață în temnițele închisorii-fortăreață de la Peniche, pe țărmul oceanului. Intrat în rîndurile partidului în 1931, Alvaro Cunhal este ales secretar general al partidului în 1935, trăind în clandestinitate pînă în 1949, cînd este arestat de poliția secretă, P.I.D.E. Evadează în 1960, împreună cu alți zece tovarăși. După evadare este reales secretar general al P.C. Portughez. Timp de 13 ani a trăit în exil. Revine la Lisabona la 30 aprilie. Primirea pe care miile de portughezi, prezenți pe aeroport, i-au rezervat-o a fost pe măsura prestigiului de care se bucură în Portugalia partidul său. „O formidabilă urare a izbucnit, o pădure de drapele s-a înălțat — scria ziaristul francez Etienne Gilbert, prezent la eveniment — cînd Alvaro Cunhal s-a îndreptat spre automobilul blindat de la înălțimea căruia s-a adresat populației din Lisabona și națiunii. Și am asistat la spectacolul surprinzător al soldaților și căpitanilor legănîndu-și puștile-mitraliere în ritmul «P.C.P. !», «P.C.P. !» scandat de mulțime... Acest popor, care a vărsat lacrimi de singe, plîngea de bucurie".

— Partidul Comunist Portughez participă, împreună cu Partidul Socialist și Partidul Popular Democratic, la guvernul provizoriu. Care sînt obiectivele acestui guvern și ce anume s-a realizat pînă în prezent ?

— Forțele reprezentate în guvern sînt cele trei partide pe care le-ați menționat, dar mai există și o altă mare forță a Portugaliei de astăzi : Mișcarea Forțelor Armate, reprezentată și ea în guvern. Este vorba de primul ministru, doi miniștri fără portofoliu și alți militari care fac parte din guvern. În afara acestor forțe politice organizate, se mai află și reprezentanți ai diverselor tendințe, curente politice. Ele reprezintă nu un partid, ci sectoare ale opiniei publice naționale. Așadar, guvernul provizoriu reprezintă o foarte largă coaliție de forțe sociale și politice care definesc o politică comună a claselor și păturilor sociale interesate în instaurarea în Portugalia a unui regim democratic.

Sarcina fundamentală a guvernului provizoriu este de a asigura calea spre realizarea de alegeri realmente libere pentru Adunarea Constituantă, adunare ce trebuie să decidă formele de guvernămînt, forma statului democratic în viitor. Ne aflăm împreună cu toate aceste forțe pentru a atinge acest țel. Bineînțeles, trebuie să adoptăm, să realizăm o politică în următoarele luni, trebuie să rezolvăm problemele politice, să consolidăm aparatul de stat, să soluționăm problemele economice care sînt destul de grave, avînd în vedere faptul că puterea economică se află încă în mîinile monopolurilor, iar puterea politică în mîinile forțelor democratice. Avem, de asemenea, problemele decolonizării, destul de complexe, care impun Portugaliei eforturi politice, eforturi militare, eforturi financiare care, la un moment dat, ne depășesc puțin propriile noastre forțe.

În aceste trei direcții — politică, economică, decolonizare — guvernul provizoriu își propune să răspundă problemelor fundamentale în viitorul imediat și să pregătească alegeri democratice. Este ceea ce încercăm să facem împreună și cred că vom atinge acest țel și că vor avea loc alegeri cu adevărat libere. Sper că, după răsturnarea dictaturii fasciste în Portugalia, să nu ne întoarcem din drum prin intermediul unor alegeri falsificate. Vrem alegeri realmente libere, prin intermediul cărora poporul nostru să-și poată făuri, în mod liber, propriul destin.

— Ce importanță au, pentru tactica și strategia partidului, modificările aduse programului și statutului în cadrul lucrărilor celui de al VII-lea Congres extraordinar al Partidului Comunist Portughez, primul congres ținut în legalitate din 1926 ?

— După cum bine știți, partidul nostru a luptat, timp de o jumătate de secol, în condiții de clandestinitate. În condițiile dictaturii fasciste și, în ultimii doisprezece ani, ale războiului colonial, și sarcinile partidului, obiectivele, lupta sa s-au aflat în raport cu situația concretă pe care o trăiam. Odată răsturnat regimul fascist, sarcinile noastre sînt altele. Condițiile luptei sînt diferite : partidul nostru nu mai este un partid clandestin, ci un partid legal. Și nu numai legal, ci un partid care participă în guvernul țării. Sarcinile partidului, formele de organizare, metodele de muncă sînt în mod necesar diferite. Congresul nostru extraordinar a avut un singur punct la ordinea de zi : aprobarea noului program al partidului, adică amendamente la vechiul program, impuse de schimbările situației concrete ; la fel și în ceea ce privește schimbarea statutului. Acesta a fost singurul punct al lucrărilor noastre. Nu este vorba de o schimbare de obiective. Nu trebuie să se creadă că definirea unei platforme de urgență pentru viitorul imediat înseamnă abandonarea de către comuniști a obiectivelor lor ; chiar deloc. Vrem o Portugalie socialistă și va veni ora unei Portugalii socialiste dar, în acest moment, considerăm drept sarcină fundamentală, prioritară, unirea tuturor forțelor democratice, patriotice, avînd drept scop final instaurarea în Portugalia a unui regim democratic de către poporul însuși.

— Fiindcă v-ați referit la această platformă de urgență, adoptată de partidul comunist, vorbiți-ne, vă rog, despre principalele ei orientări.

— Există trei direcții fundamentale ale activității noastre și trei direcții fundamentale ale politicii actuale care trebuie să garanteze democrația în Portugalia. Prima direcție o reprezintă apărarea libertății, întărirea aparatului de stat. Trebuie să se continue procesul de însănătoșire a aparatului de stat, să se reorganizeze forțele militarizate și aparatul birocratic. Cea de a doua — continuarea cu fermitate a decolonizării pe baza principiilor recunoașterii dreptului la autodeterminare și independență al popoarelor aflate sub dominația colonială portugheză. În sfîrșit — rezolvarea urgentă a problemelor economice, învingerea stării de recesiune economică și luarea de măsuri în vederea unei dezvoltări economice independente a Portugaliei. Acestea sînt cele trei mari direcții ale activității noastre.

Măsurile de urgență pe care le propunem trebuie luate pentru rezolvarea problemelor decisive ale momentului actual și pentru barareа drumului reacțiunii, care este încă foarte activă.

— Ce înseamnă „majoritatea tăcută" ? În noaptea de 27-28 septembrie a reprezentat ea un pericol pentru noua Portugalie născută la 25 aprilie ?

— Da, sîntem siguri. Dacă poporul nostru nu s-ar fi opus în masă realizării acestei manifestații a „majorității tăcute", în realitate o „minoritate gălăgioasă", și dacă Mișcarea Forțelor Armate n-ar fi pus capăt conspirației, nu v-ați fi aflat acum aici, pentru a-mi lua un interviu.

Această largă operațiune contrarevoluționară ar fi dus la instaurarea unei dictaturi și forțele democratice ar fi fost puse sub interdicție, Mișcarea Forțelor Armate ar fi fost dizolvată, ar fi fost declarată starea de asediu, s-ar fi recurs la represiuni, iar generalul Spinola s-ar fi aflat poate la conducerea statului portughez, dar fără forțele democratice, fără Mișcarea Forțelor Armate.

— Care a fost rolul generalului Spinola ?

— Nu vreau să insist prea mult în explicarea detaliată a evenimentelor, dar, ceea ce pot spune, este că obiectivele pe care le viza reacțiunea — interzicerea forțelor democratice, dizolvarea Mișcării Forțelor Armate, o politică de forță — fuseseră apărate în mod explicit de generalul Spinola. De altfel, manifestația nu primise, la început, aprobarea

președintelui Spinola, dar, după aceea, el a aprobat-o, primind omagiile organizatorilor fasciști și fascizanți și opunîndu-se acțiunii partidului comunist ce avea drept scop interzicerea manifestației. În ultima fază a acestei operațiuni, el era foarte legat de realizarea ei.

Forțele reacționare au fost înfrînte și au plătit prețul corespunzător : dizolvarea rețelei de conspiratori, înlăturarea a trei generali reacționari din Junta Salvării Naționale, precum și demisia generalului Spinola. A fost un mare pas înainte, în sensul consolidării structurilor democratice, al omogenității, al posibilității de realizare a unor măsuri care să poată asigura calea democratică a Portugaliei.

— Spuneți, și ați spus-o și la Congres, că pericolul n-a fost total înlăturat și că „amenințarea nu vine numai din partea forțelor reacționare, ci și din partea forțelor economice care li s-au alăturat". Care este ponderea lor reală ?

— Am afirmat — și aceasta este o teză fundamentală a Congresului nostru — că s-a născut o contradicție gravă în situația actuală din Portugalia. Avem o putere politică democratică. În esență, larga coaliție (fără îndoială, există în interiorul ei diferențe de opinie) reprezintă o putere politică democratică ce dorește transformări democratice în Portugalia. Dar puterea economică rămîne în mîinile acelorași grupuri monopoliste și ale marilor latifundiari.

Această contradicție, după părerea noastră, nu poate fi rezolvată decît în două feluri. Sau o dezvoltare economică tradițională, în vechile forme, cu dominarea monopolurilor și latifundiarilor, bazată pe exploatarea clasei muncitoare ; în acest caz, trebuie să se reprime lupta poporului nostru și monopolurile să instaureze o putere politică pentru a le apăra interesele. Atunci politica economică internă, dezvoltarea economică capitalistă, după vechiul model vor conduce necesarmente la lichidarea puterii democratice și la instaurarea unei noi dictaturi. În caz contrar, pentru asigurarea democrației în Portugalia, pentru făurirea căii spre un regim democratic, trebuie să se lovească în interesele monopolurilor și latifundiarilor.

Nu vedem cum ar putea supraviețui această situație pe o perioadă îndelungată : pe de-o parte, o putere economică a monopolurilor și latifundiarilor, pe de alta, o putere democratică ce apără interesele clasei muncitoare, ale păturilor muncitoare, în general ale claselor și păturilor nemonopoliste. Este un conflict deschis în societatea portugheză, trebuie să-l rezolvăm și depunem toate eforturile pentru ca soluționarea acestei probleme să se facă în interesul maselor largi ale poporului nostru.

Dacă monopolurile nu acceptă noua Portugalie democratică, dacă nu acceptă să cîștige anual nu 100 la sută, ci să cîștige mai modest — 10 sau 12 la sută, dacă vor să obțină o plusvaloare tot atît de ridicată, dacă nu se conformează noii situații sociale ce depinde, în bună măsură, de creșterea nivelului de trai al muncitorilor — ce fac atunci ? Conspiră, speră încă într-o revenire, încep să acorde sprijin financiar conspiratorilor contrarevoluționari, sabotează economia. Este ceea ce se întîmplă cam peste tot în industrie și bănci. Încep, așadar, să saboteze economia, vor să creeze o situație economică foarte gravă prin care să poată deplasa păturile oscilante ale populației și prin care să-i împingă pe muncitori la a-și manifesta nemulțumirile împotriva guvernului actual, spunîndu-le : „iată ce ne dă ordinea democratică — haos economic, dezorganizare economică". Este o manevră a cîtorva grupuri economice puternice care vor să creeze dificultăți economice foarte grave și să utilizeze armele economice ca arme politice, împotriva regimului actual. Trebuie luate măsuri economice, dar și măsuri politice împotriva unei asemenea conspirații reacționare.

— Într-o asemenea conjunctură, ce importanță acordați unității sindicale ?

— Credem că una din armele cele mai puternice și eficace ale poporului portughez pentru consolidarea libertății, pentru asigurarea unei căi democratice, o reprezintă unitatea muncitorilor, unitatea sindicală.

În ce privește unitatea clasei muncitoare, a muncitorilor în general, unitatea sindicală joacă, în acest moment, un rol mai important decît unitatea partidelor care au o bază organizată în rîndul clasei muncitoare, cum este cazul Partidului Comunist, al Mișcării Democratice Portugheze și al Partidului Socialist, într-o anume măsură. Apărăm unitatea sindicală și credem că este în interesul muncitorilor de a nu avea mai multe sindicate pentru fiecare categorie profesională, pentru fiecare ramură de activitate, în cazul sindicatelor pe ramuri. Credem, totodată, că muncitorii sînt foarte interesați în existența unui singur sindicat, a unei singure centrale sindicale. Apărăm această poziție, considerînd că legea sindicală trebuie să stabilească o largă autonomie în cadrul fiecărui sindicat, că muncitorii trebuie să decidă asupra viitorului sindicatului ; nu trebuie să existe nici un amestec în treburile sindicatului, în viața sindicală. Dar — un singur sindicat, o singură centrală sindicală.

Această unitate sindicală corespunde intereselor clasei muncitoare, muncitorilor în general, precum și intereselor Portugaliei democratice pe care sîntem în curs s-o clădim.

— Sînteți pentru o lărgire a actualei coaliții guvernamentale ?

— Dacă spuneți lărgire în general, răspundem : da, sîntem pentru o lărgire spre toate forțele democratice, spre toți cei ce pot interveni favorabil în procesul de democratizare și decolonizare. De pildă, Mișcarea Democratică Portugheză avea un reprezentant în primul guvern provizoriu. Credem că nu e bine că această mișcare nu mai are azi nici un reprezentant în guvern. În ceea ce privește alte partide care nu fac parte din coaliție, nu există nici o rațiune, în acest moment, ca ele să fie reprezentate. Dar, dacă există alte forțe care se prezintă în viața politică și care apără, în mod indiscutabil, calea democratică, nu sîntem împotriva participării lor în guvern.

— Cum apreciați rolul Mișcării Forțelor Armate ? Considerați că el va înceta odată cu Adunarea Constituantă ?

— În această problemă va decide Mișcarea însăși. Fundamental, după opinia partidului meu, rămîne faptul că, chiar după alegeri, forțele armate au un rol de jucat. Această alianță între popor și forțele armate nu se poate sfîrși cu Adunarea Constituantă. Putem spune chiar că, dacă această alianță s-ar destrăma odată cu Constituanta, imediat democrația ar fi în pericol. Alianța este indispensabilă pentru a ajunge la alegeri libere, pentru a asigura, apoi, dezvoltarea democratică a societății noastre. Noi apărăm alianța între popor și forțele armate azi, mîine — în momentul alegerilor — și mai tîrziu, pentru a construi o Portugalie nouă.

— Am auzit, aici, vorbindu-se adesea despre situația geopolitică a Portugaliei. Ce semnificație acordați acestui termen ?

— În ce privește situația noastră, pot să vă spun că sîntem o țară care are — faptul este vizibil — fața spre Atlantic, dar care, însă, nu întoarce spatele Europei. Sîntem o țară europeană ce trebuie să țină seama de intensificarea raporturilor cu Europa, care este continentul nostru. Dar privim încă Atlanticul, sau, altfel spus, avem încă multe de făcut în Africa. Și, cînd spun „multe de făcut", înseamnă că trebuie să rupem cu trecutul colonialist, dar să ne îndeplinim datoriile de solidaritate cu popoarele care au fost supuse dominației colonialismului portughez. Aceasta reprezintă pentru Portugalia democratică o sarcină grea, de o mare responsabilitate.

Am fost foarte fericiți să vedem cum soldații portughezi au participat, de pildă, alături de FRELIMO, în Mozambic, la luptele împotriva reacționarilor albi sau negri. Pentru noi, pentru portughezii care s-au bătut întotdeauna pentru independența popoarelor aflate sub jugul colonial reprezintă o mare bucurie de a asista la această schimbare. Dar aceasta reprezintă și o sarcină dificilă ; trebuie și sîntem hotărîți să ne îndeplinim datoriile. Aceasta este fața noastră spre Atlantic.

Nu vom precupeți eforturile pentru a întări legăturile de prietenie și fraternitate cu popoarele pe care nimic nu le desparte de poporul portughez, dar cu care portughezii s-au luptat ani de-a rîndul, într-un război criminal, organizat de colonialiști și fasciști.

— Cum apreciați procesul în curs al decolonizării ?

— S-au făcut pași foarte importanți. Guineea-Bissau a devenit un stat independent, Mozambicul merge înainte spre independență, dar nu trebuie să ascundem marile dificultăți din Angola și Insulele Capului Verde. Dificultăți mari, care depășesc voința poporului nostru, precum și voința popoarelor acestor țări. Este vorba de situația geografică a acestor țări, de încadrarea lor în sfera unor interese diferite și contradictorii. În Angola și în Insulele Capului Verde, decolonizarea va fi foarte dificilă, foarte complexă și, în mod sigur, vor exista, în afara poporului portughez, a popoarelor respective, alte forțe care vor să intervină. Trebuie examinate aceste dificultăți și rezolvate împreună cu prietenii noștri angolezi, cu prietenii noștri din Insulele Capului Verde.

— Vă rog, în încheiere, să vă exprimați opinia asupra stadiului actual, asupra perspectivelor de dezvoltare a relațiilor de cooperare între Portugalia și România.

— Cred că trebuie să le dezvoltăm sub toate aspectele și cît mai repede. Noi credem că raporturile Portugaliei cu țările socialiste, în general, sînt foarte avantajoase pentru poporul nostru și reprezintă, într-un fel, o garanție a dezvoltării democratice a țării noastre.

În ce privește România, ea este o țară foarte apropiată portughezilor, pentru a nu mai cita faptul că este, ca și noi, o țară latină. Sîntem pentru o dezvoltare foarte largă și foarte rapidă a relațiilor economice, culturale, științifice, tehnice cu România.

După cum știți, o perioadă îndelungată aproape n-au existat raporturi între cele două țări. Sînt comunist și, în ceea ce mă privește, pot afirma că au existat, însă, foarte bune raporturi între cele două partide — Partidul Comunist Portughez și Partidul Comunist Român — și pot spune chiar că raporturile între cele două popoare ale noastre au avut aspectele lor cele mai pozitive și, uneori, singura lor expresie numai în raporturile dintre cele două partide frățești.

Azi, lucrurile s-au schimbat. Sîntem fericiți să constatăm că raporturile între cele două popoare se pot exprima mai direct, nu numai între partide și forțele democratice, ci și între cele două state, care dezvoltă relații de prietenie și cooperare. Este un mare pas înainte și Portugalia este foarte interesată în dezvoltarea favorabilă a acestor raporturi.

Interviu realizat de trimisul nostru special la Lisabona, Rodica Dumitrescu

„Colaborarea reciprocă s-a extins în toate domeniile"

Aczél György

membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Ungare

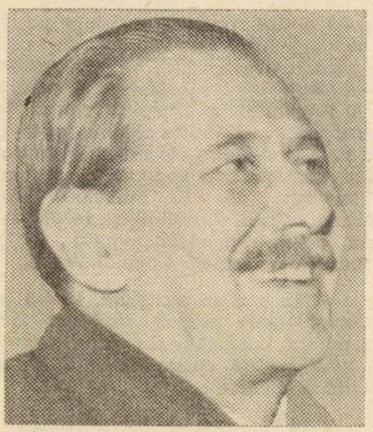

— Ați participat, în fruntea delegației Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, la lucrările celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. V-am ruga să ne împărtășiți impresiile dv.

— Am răspuns cu plăcere invitației partidului frățesc, deoarece participarea la cele mai înalte forumuri ale partidelor noastre oferă nu numai posibilitatea unei mai bune cunoașteri, ci și posibilitatea adîncirii colaborării dintre partidele noastre. Ne bucurăm sincer de realizările raportate la Congres, pe care poporul român le-a obținut, sub conducerea partidului, în edificarea socialismului. Dorim ca oamenii muncii din România să înfăptuiască cu succes proiectele cuprinse în documentele Congresului, ca țara să progreseze cît mai rapid în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, în construirea comunismului.

Am urmărit cu deosebit interes lucrările Congresului, deoarece, în martie 1975, va avea loc Congresul al XI-lea al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar și comuniștii unguri se pregătesc, de pe acum, pentru marele eveniment. La acest congres, partidul nostru, de asemenea, va dezbate proiectul unei noi declarații-program. Realizarea hotărîrilor Congresului al X-lea demonstrează, printre altele, că politica partidului nostru se bucură de acordul și sprijinul poporului. Aceasta constituie o dovadă pregnantă, precum și o garanție a continuării cu succes a construirii societății socialiste. În țara noastră, clasa muncitoare este puternică, partidul nostru este conducătorul recunoscut al țării. Acestea constituie o bază pentru ca poporul nostru să privească cu încredere spre viitor, iar noi, comuniștii unguri, sîntem convinși că prin rezultatele noastre slujim și interesele generale ale socialismului, progresului și păcii.

— Cum apreciați stadiul și perspectivele de dezvoltare ale relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncitoresc Socialist Ungar, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară ?

— Cu multă satisfacție am luat cunoștință de ceea ce s-a spus în Raportul Comitetului Central despre dezvoltarea relațiilor româno-ungare. Și noi am constatat că legăturile dintre țările noastre s-au dezvoltat în ultimii ani, fapt subliniat și în mesajul adresat Congresului : prietenia, colaborarea noastră s-au extins astăzi aproape în toate domeniile de activitate. Considerăm că o sarcină majoră a partidului și guvernului nostru este dezvoltarea, în continuare, a raporturilor ce slujesc interesele ambelor țări, adîncirea prieteniei dintre popoarele noastre. Faptul că în ambele țări puterea este deținută de clasa muncitoare constituie o bază solidă pentru aceasta. Un factor important îl constituie faptul că sîntem legați prin idealurile măreț ale internaționalismului. Schimbul de experiență în construcția socialistă poate oferi importante învățăminte ambelor popoare, ajută la o mai bună cunoaștere a vieții și muncii creatoare din țările noastre, slujește, totodată, adîncirea prieteniei, lupta noastră pentru victoria socialismului în propria țară și în lume.

Interviu realizat de Vasile Crișu

„Relațiile dintre China și România se consolidează și se dezvoltă continuu"

Li Cian

ministrul comerțului exterior al Republicii Populare Chineze

— Tovarășe ministru, ați fost primit de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Vă rugăm să vă referiți la această convorbire, în contextul continuei dezvoltări a relațiilor de prietenie și colaborare frățească dintre cele două țări și popoare.

— În timpul îndelungatei lupte revoluționare și în cursul construcției socialiste, China și România s-au sprijinit reciproc și au colaborat în mod strîns, închegînd o profundă prietenie. Vizita în China, în 1971, a delegației de partid și guvernamentale române conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu a întărit și mai mult prietenia revoluționară și unitatea militantă dintre partidele, țările și popoarele noastre.

Cu ocazia vizitei noastre, a delegației comerciale guvernamentale chineze, în România, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a rezervat o parte din timpul său foarte prețios pentru a ne primi, întreținîndu-se cu noi foarte călduros și prietenește, fapt pentru care îi mulțumim foarte mult. La primire, am transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat a României salutări cordiale din partea președintelui Mao Tzedun și a premierului Ciu En-lai. Tovarășul Nicolae Ceaușescu m-a rugat să transmit președintelui Mao Tzedun și premierului Ciu En-lai salutări cordiale din partea sa, personal, și a celorlalți conducători de partid și de stat ai României. Sînt convins că relațiile de prietenie și colaborare dintre partidele, țările și popoarele noastre, în mod sigur, se vor consolida și dezvolta continuu.

— V-am ruga, tovarășe ministru, să vă exprimați părerea în legătură cu contribuția vizitei delegației economice guvernamentale chineze, pe care-o conduceți, la consolidarea relațiilor economice și comerciale dintre țările noastre. Cum apreciați stadiul și perspectivele relațiilor economice și comer-

ciale dintre Republica Populară Chineză și Republica Socialistă România ?

— Prin eforturi depuse de ambele părți și consultări prietenești între ele, s-a convenit asupra schimburilor comerciale, pe anul 1975, între China și România. Protocolul prevede o nouă creștere a volumului comercial dintre cele două țări, ceea ce corespunde dorințelor comune ale popoarelor noastre și, totodată, este în interesul operei de construcție socialistă a țărilor noastre. China și România sînt, amîndouă, țări socialiste în curs de dezvoltare. Sînt încredințat că, pe măsură ce se dezvoltă necontenit economia națională a celor două țări, se vor dezvolta și amplifica, în continuare, și relațiile economice și comerciale dintre ele.

— Am dori, de asemenea, să expuneți cititorilor noștri liniile directoare ale relațiilor economice internaționale ale Republicii Populare Chineze, preocupările actuale și de perspectivă ale partidului și guvernului chinez în acest domeniu.

— În efectuarea comerțului cu toate țările, noi ne călăuzim întotdeauna după principiile de egalitate, avantaj reciproc și de a ne ajuta în întîmpinarea necesităților reciproce. Considerăm că independența politică a unei țări este indisolubil legată de independența sa economică și, deci, după obținerea independenței politice, trebuie dusă o luptă activă pentru independența economică. Altfel, nu se poate considera consolidată independența politică obținută și o astfel de independență nu poate fi completă.

Noi persistăm în orientarea de a construi țara în mod independent și de sine stătător și de a ne bizui pe propriile forțe, dar aceasta nu înseamnă nicidecum că sîntem pentru o închistare în sine. Încă în ajunul constituirii Chinei noi, președintele Mao a declarat : „Poporul chinez dorește să aibă o colaborare prietenească cu popoarele lumii, să restabilească și să dezvolte schimburile comerciale internaționale, în vederea dezvoltării producției și a înfloririi economice". În cei peste 20 de ani ce au trecut, călăuzindu-ne după această indicație a președintelui Mao, noi am dezvoltat în mod planificat comerțul cu diferite țări ale lumii, pe baza egalității și a avantajului reciproc, învățînd din părțile pozitive ale altor țări și procurînd, prin schimburi, materiale, utilaje și tehnica necesară. Procedînd în felul acesta, noi traducem în viață principiul de a folosi lucruri din străinătate în interesul Chinei, de a învăța de la alții, îmbinînd aceasta cu creația proprie în vederea creșterii puterii țării noastre și a construirii socialismului în mod independent și de sine stătător, a accelerării construcției socialiste.

Comerțul exterior al Chinei se va dezvolta în mod sigur cu pași fermi, potrivit posibilităților și necesităților noastre. Comerțul exterior al Chinei este temeinic și demn de încredere.

Ne pronunțăm pentru egalitatea tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor, mari sau mici. În comerțul exterior, țara noastră promovează cu fermitate principiile de egalitate, avantaj reciproc și de a ne ajuta în întîmpinarea necesităților reciproce. Aceasta înseamnă că, în efectuarea schimburilor comerciale, să se respecte reciproc suveranitatea și dorința celeilalte părți, să se țină seamă de necesitățile și posibilitățile reciproce, în interesul dezvoltării reciproce a economiilor. Ne pronunțăm cu hotărîre împotriva jefuirii resurselor altor țări, împotriva supunerii economiei altor țări sub control, împotriva amestecului în afacerile altor țări sub pretextul „comerțului" și „ajutorului".

În încheiere, doresc să folosesc acest prilej pentru a adresa cititorilor revistei „Lumea" salutări călduroase, precum și urări de noi succese în îndeplinirea înainte de termen a cincinalului și în înfăptuirea tuturor sarcinilor de luptă trasate de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Interviu realizat de Ilie Olteanu

MOSCOVA

Vizita ministrului de externe român

Corespondență de la Mihai Chebeleu

Ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu, și-a încheiat, la 13 decembrie, vizita oficială de prietenie făcută în U.R.S.S. la invitația guvernului sovietic.

Vizita a oferit miniștrilor Macovescu și Gromîko posibilitatea efectuării unui schimb amplu, util și rodnic de păreri cu privire la stadiul actual și perspectivele relațiilor dintre România și Uniunea Sovietică în toate sferele de activitate, precum și în legătură cu unele probleme internaționale actuale de interes reciproc.

În afara rundelor de convorbiri dintre George Macovescu și A. A. Gromîko, vizita a fost marcată de primirea ministrului de externe român de către N. V. Podgornîi, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și Alexei Kosîghin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. Convorbirile care au avut loc cu acest prilej au permis să se releve cu satisfacție că relațiile dintre Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică se dezvoltă cu succes, în conformitate cu Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală, semnat de cele două țări la 7 iulie 1970, evidențiindu-se importanța excepțională pe care o au, pentru adîncirea relațiilor de prietenie frățească și colaborare multilaterală, întîlnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Leonid Ilici Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S.

Purtate într-o atmosferă de caldă prietenie, înțelegere și stimă reciprocă, convorbirile româno-sovietice la nivelul miniștrilor de externe s-au desfășurat pe fondul extinderii și diversificării continuu ascendente a relațiilor de colaborare economică — ce cuprind, în prezent, ramuri principale ale economiilor naționale ale celor două țări —, al adîncirii și extinderii schimburilor de experiență tehnico-științifică, al convorbirilor directe dintre conducerile ministerelor și organelor de planificare din cele două țări, acțiuni menite să ofere posibilitatea unei mai bune cunoașteri reciproce, să servească adîncirii și diversificării schimburilor economice și tehnico-științifice româno-sovietice. În cadrul convorbirilor ce au avut loc, dînd expresie hotărîrilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român și Congresului al XXIV-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, interlocutorii au subliniat că Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică vor acorda o atenție deosebită extinderii și adîncirii relațiilor frățești și colaborării multilaterale în domeniile politic, economic și tehnico-științific, cultural și în alte domenii, căutînd noi posibilități pentru dezvoltarea acestora, ceea ce corespunde intereselor popoarelor român și sovietice, cauzei socialismului și păcii. A fost relevată hotărîrea ambelor țări de a contribui din toate puterile la întărirea, în continuare, a prieteniei și legăturilor multilaterale dintre țările socialiste, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, la întărirea unității și coeziunii lor, la adîncirea colaborării țărilor participante la Tratatul de la Varșovia și membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, în vederea realizării „Programului complex", în interesul cauzei socialismului, securității și păcii în lume.

La dejunul oferit în onoarea sa de către ministrul de externe al U.R.S.S., A. A. Gromîko, ministrul de externe român, George Macovescu, a arătat, în toastul rostit cu acest prilej, că prietenia dintre poporul român și popoarele sovietice, cu rădăcini adînci în trecutul istoric, a căpătat un conținut calitativ nou în anii construcției socialiste. Ministrul român a subliniat că al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român a hotărît ca, și în viitor, să situeze în centrul activității internaționale a României dezvoltarea colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, considerîndu-se că aceasta corespunde atît intereselor poporului român, cît și intereselor celorlalte popoare care edifică noua orînduire, cauzei socialismului și păcii în lume ; el a exprimat hotărîrea țării noastre de a acționa și în viitor, cu perseverență, pentru dezvoltarea și adîncirea relațiilor pe toate planurile cu Uniunea Sovietică.

La rîndul său, ministrul de externe al Uniunii Sovietice, A. A. Gromîko, declara, referindu-se la vizita lui George Macovescu și la convorbirile care au avut loc : „Sîntem bucuroși de această vizită și o considerăm ca o manifestare a prieteniei și colaborării între țările noastre, a dezvoltării continue a contactelor utile și de lucru stabilite între ministerele de externe ale Uniunii Sovietice și Republicii Socialiste România". Evocînd, în continuare, schimbul larg de vederi avut cu ministrul de externe român, A. A. Gromîko a arătat : „Sîntem bucuroși că ați venit la noi, că am avut posibilitatea de a discuta încă o dată. Convorbirile pe care le-am purtat s-au referit la chestiuni bilaterale, dar nu numai bilaterale, ele avînd un caracter mult mai larg. Ele s-au referit la probleme care interesează Europa, dar nu numai Europa, ci întreaga lume. Este o tradiție să avem contacte între noi. Convorbirile noastre au fost utile. Am discutat despre chestiuni necesare, despre chestiuni actuale, am vorbit despre anumite sarcini imediate. Am arătat împreună, în cadrul convorbirilor, că vom face totul spre a extinde și aprofunda relațiile noastre în toate domeniile de activitate".

În ce privește mutațiile intervenite în situația internațională, cei doi miniștri de externe au apreciat pozitiv procesul de îmbunătățire a climatului politic, schimbările intervenite în direcția destinderii, evidențiind rolul important al activității desfășurate de țările socialiste frățești, de către toate forțele antiimperialiste progresiste, democratice în lupta pentru pace și securitate, împotriva tuturor formelor imperialiste de agresiune și dictat, a lezării drepturilor popoarelor, pentru reorganizarea relațiilor internaționale pe principiile

egalității în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu forța. Noul curs spre destindere — arăta ministrul de externe român — este rezultatul participării tot mai active a popoarelor la viața internațională, al afirmării tot mai hotărîte a drepturilor lor de a fi pe deplin stăpîne pe propriile destine, subliniind că un rol important în această direcție l-a avut participarea tuturor țărilor socialiste la soluționarea tuturor problemelor care confruntă omenirea. Sîntem conștienți — a arătat, în continuare, ministrul român — că acest curs este abia la început, că mai există încă forțe reacționare care se opun dezvoltării progresiste a omenirii. De aceea, considerăm că este necesar să se acționeze cu un înalt spirit de răspundere pentru consolidarea cursului destinderii în viața internațională.

Cum era și firesc, o atenție deosebită a fost acordată examinării situației de pe continentul european. A fost relevată necesitatea depunerii tuturor eforturilor pentru încheierea cu succes, în timpul cel mai apropiat și la cel mai înalt nivel, a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Transformarea continentului într-o zonă a colaborării pe baza unei adevărate egalități în drepturi a tuturor statelor ar marca o mare contribuție la însănătoșirea, în continuare, a situației politice și lichidarea focarelor și pericolelor de război. Este neîndoielnic că garanția certă a securității este îmbinarea, necesară și organică, a destinderii politice cu cea militară. De aici, necesitatea adoptării de măsuri eficiente în vederea încetării cursei înarmărilor, cu deosebire a trecerii la dezarmarea nucleară sub un control internațional adecvat — componenta cea mai importantă a dezarmării generale și totale. În acest context, George Macovescu și Andrei Gromîko au subliniat necesitatea adoptării unor măsuri eficiente în vederea încetării cursei înarmărilor, a înfăptuirii dezarmării generale, a reducerii cheltuielilor militare și, în legătură cu aceasta, s-au pronunțat pentru convocarea Conferinței mondiale de dezarmare.

Arătînd că România acționează cu toată hotărîrea, împreună cu celelalte țări socialiste și alte state de pe continent, pentru înfăptuirea securității și cooperării în Europa, ministrul de externe român a relevat că sînt necesare noi eforturi pentru încheierea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare, pentru elaborarea unor documente care să ofere o bază trainică și principial nouă, de largă perspectivă relațiilor de colaborare multilaterală între țările continentului, să asigure condiții, măsuri și garanții depline împotriva oricărei agresiuni, a oricărei imixtiuni în treburile interne ale altui stat.

Ministrul sovietic de externe a subliniat că pentru consolidarea procesului destinderii este necesar să se depună, în continuare, eforturi considerabile și a arătat că partidul și statul sovietic sînt ferm hotărîte ca, și pe viitor, să promoveze cu consecvență, cu toată perseverența și energia, acțiuni pe linia asigurării păcii și securității popoarelor.

Cele două părți și-au exprimat îngrijorarea față de situația complicată și periculoasă din Orientul Apropiat, subliniind din nou necesitatea stabilirii unei păci juste și durabile în această regiune, pe baza retragerii trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate în 1967, asigurării independenței și suveranității fiecărui stat din această zonă, a dreptului poporului palestinian de a-și hotărî de sine stătător soarta, conform intereselor naționale, inclusiv de a-și constitui un stat independent.

Miniștrii român și sovietic au abordat, de asemenea, alte probleme arzătoare ale vieții politice internaționale : situația din Cipru, necesitatea instaurării unei păci trainice în întreaga Indochină, unificarea pașnică a Coreei, lupta popoarelor împotriva colonialismului, imperialismului și rasismului, reliefîndu-se dorința celor două țări de a contribui la rezolvarea lor pozitivă, corespunzător aspirațiilor de libertate, securitate și pace ale tuturor popoarelor.

Vizita ministrului de externe român în U.R.S.S. a marcat, fără îndoială, un eveniment important în procesul adîncirii și diversificării relațiilor româno-sovietice în interesul ambelor popoare, al cauzei socialismului, colaborării, destinderii și păcii în lume.

NAȚIUNILE UNITE

Imperativul creșterii rolului O.N.U. în viața internațională contemporană

După mai multe zile de dezbateri, plenara Adunării Generale a O.N.U. a adoptat, în unanimitate, proiectul de rezoluție elaborat de România — căruia i s-au alăturat, apoi, 52 de state de pe toate continentele lumii, în calitate de coautoare — și înscris la punctul *„Creșterea rolului O.N.U. în menținerea și consolidarea păcii și securității internaționale, în dezvoltarea cooperării între toate națiunile, în promovarea normelor dreptului internațional în relațiile dintre state"*. Dezbaterile asupra acestei inițiative românești au la bază proiectul de rezoluție înaintat de România, precum și raportul secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, ambele axîndu-se pe aceeași temă : întărirea rolului și eficacității O.N.U. în viața internațională contemporană.

Semnificativ este drumul acestei idei, pînă la concretizarea sa într-o rezoluție care a întrunit adeziune unanimă : în conformitate cu cerințele de întărire a rolului O.N.U. în viața internațională, a creșterii responsabilității ei, România a inițiat și elaborat, în urmă cu doi ani, o propunere în acest sens. Inițiativa țării noastre — care a făcut obiectul recentului raport al secretarului general al O.N.U. și care a întrunit unanimitatea comunității internaționale — constituie una din expresiile cele mai grăitoare și nemijlocite ale responsabilității cu care România înțelege să participe la soluționarea marilor probleme ce stau în fața forumului internațional. Este de amintit faptul esențial că propunerea românească la O.N.U. își are obîrșiile în Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 — mărturie a neabătutei clarviziuni politice a partidului nostru. În cei doi ani care au trecut de la lansarea acestui imperativ major al vieții politice contemporane — creșterea rolului O.N.U. —, numeroase țări au avansat sugestii și propuneri la obiect, sintetizate și sistematizate, în vederea dezbaterilor, de către secretarul general al Națiunilor Unite în raportul amintit.

Rezoluția inițiată de România subliniază necesitatea participării active a tuturor statelor membre la eforturile de întărire a rolului Națiunilor Unite în relațiile internaționale contemporane, precum și a îmbunătățirii funcționării și eficacității principalelor sale organe în exercitarea responsabilităților lor decurgînd din Cartă. De asemenea, evidențiază sarcina Adunării Generale de a analiza periodic problemele legate de rolul și eficacitatea Națiunilor Unite, în scopul evaluării progreselor înregistrate și al adoptării de măsuri corespunzătoare, vizînd creșterea rolului și prestigiului O.N.U. în viața internațională.

Documentul hotărăște ca următoarea sesiune a Adunării Generale să analizeze sugestiile și propunerile avansate de state, în scopul ridicării pe un plan superior a activității O.N.U. și conținute în raportul secretarului general, atrăgînd atenția principalelor organe ale O.N.U. asupra paragrafelor din raport care conțin propuneri și sugestii ce vizează îmbunătățirea eficienței lor.

Rezoluția cheamă toate statele membre ale Organizației să analizeze, în continuare, căi și mijloace de natură să ducă la amplificarea rezultatelor pozitive ale O.N.U., la creșterea eficienței sale în soluționarea problemelor cu care este confruntată și să înainteze secretarului general, pînă la 30 iunie 1975, sugestiile și propunerile lor în ce privește realizarea acestor obiective. De asemenea, prin rezoluție s-a hotărît includerea pe ordinea de zi a viitoarei sesiuni a Adunării Generale a problemei creșterii rolului O.N.U. în viața internațională.

Dezbaterile în plenara Adunării Generale a O.N.U. au început la 6 decembrie, prima intervenție fiind cea a ambasadorului Ion Datcu, locțiitor al șefului delegației române, care a relevat că O.N.U., cu structura sa universală, oferă fiecărui stat, mare sau mic, posibilitatea de a-și aduce propria contribuție la examinarea și soluționarea problemelor de interes comun care privesc pacea, securitatea și bunăstarea tuturor națiunilor.

Atît înainte, cît și după aprobarea proiectului românesc de rezoluție, reprezentanți a numeroase state au ținut să-și precizeze pozițiile față de problemele ridicate de acest important document, poziții ce au

constituit, apoi, explicații asupra votului unanim pe care l-a întrunit propunerea noastră. Luînd cuvîntul, ambasadorul Franței a declarat că amploarea dezbaterilor din plenară asupra inițiativei românești dovedește cît de oportună a fost aducerea acestei probleme în atenția Organizației. Reprezentantul Venezuelei a cerut ca Națiunile Unite să-și examineze sarcinile, realizările, succesele și deziluziile, în scopul trasării unor direcții precise activității de viitor a Organizației, într-un moment în care omenirea trece prin mari dificultăți economice și cînd O.N.U. poate să-și aducă o contribuție reală la ameliorarea lor. Națiunile Unite — arăta vorbitorul — trebuie să aibă capacitatea de a asigura pacea lumii prin determinarea respectării de către toți a rezoluțiilor adoptate și să garanteze drepturile celor mici și ale celor puternici, fără nici un fel de discriminări. Reprezentantul Republicii Guineea a subliniat că guvernul țării sale, ca și alte state, apreciază că, într-adevăr, rolul O.N.U. în lume trebuie sporit pentru lichidarea decalajului dintre obiectivele Cartei și capacitatea O.N.U. de a le atinge. O.N.U. nu trebuie considerată drept un instrument imobil, înghețat, inflexibil, ci ca o organizație capabilă să se adapteze la schimbările majore care au loc în lumea de azi. Nici o țară, indiferent cît de bogată sau puternică ar fi ea, nu poate confrunta și nu poate soluționa singură problemele lumii. Reprezentantul Iugoslaviei s-a referit, la rîndu-i, la tendința unor state membre de a scoate de sub competența O.N.U. unele probleme majore ale relațiilor internaționale și de a le dezbate într-un cerc îngust, fără participarea altor state membre.

Toate țările, mari sau mici — a arătat ambasadorul R.P. Chineze la O.N.U. — trebuie să fie egale în drepturi. Afacerile fiecărei țări trebuie conduse de propriul popor, iar afacerile Națiunilor Unite trebuie conduse de toate statele membre ale Organizației. Opinînd că majoritatea covîrșitoare a statelor membre vor continua lupta pentru împlinirea obiectivelor Cartei, ambasadorul Cubei sublinia faptul că statele membre trebuie să adopte măsuri corespunzătoare pentru facilitarea edificării noii ordini economice internaționale și pentru consolidarea realizărilor pozitive ale destinderii. „Trebuie să ne felicităm — a spus reprezentantul R. D. P. a Yemenului — pentru faptul că Adunarea Generală a devenit mai democratică, iar membrii săi nu se mai lasă intimidați de presiuni și avertismente". Salutînd proiectul adoptat, reprezentantul Ciprului a opinat că recentele evoluții din viața internațională au adăugat noi dimensiuni inițiativei românești. Imperativul înlocuirii confruntărilor prin negocieri a fost evidențiat de mulți reprezentanți la O.N.U., printre care cei ai Egiptului și Libanului.

În ansamblul lor, luările de cuvînt au degajat interesul major întrunit de propunerea românească. S-a confirmat, nu pentru prima oară, că acțiunea României în cadrul sistemului Națiunilor Unite se caracterizează prin atenția acordată acelor teme care nu se impun comunității internaționale numai ca urmare a unor evoluții politice de conjunctură, ci a marilor lor implicații și desfășurări de perspectivă, privind destinele păcii și colaborării în lumea contemporană.

Declarînd închise dezbaterile, președintele Adunării Generale a decis asupra reluării lor, la un nivel superior, la următoarea sesiune ordinară a O.N.U., din toamna anului 1975.

Un document, la a cărui elaborare România a participat în mod nemijlocit în calitate de stat membru al comitetului de lucru, a fost, de asemenea, adoptat recent de Adunarea Generală a O.N.U. Este vorba de proiectul final al *„Cartei drepturilor și obligațiilor economice ale statelor"*, adoptat cu 120 voturi pentru, 6 contra și 10 abțineri. Înaintat de „grupul celor 77", proiectul a izvorît dintr-o inițiativă lansată în aprilie 1972, la reuniunea țărilor nealiniate de la Alger, de președintele Mexicului, Luis Echeverria. Potrivit opiniei generale, adoptarea lui reprezintă încununarea cu succes a eforturilor perseverente depuse pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, bazată pe principii noi, de egalitate și echitate, care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor, în vederea lichidării împărțirii lumii în țări bogate și țări sărace.

Ideea elaborării Cartei s-a bucurat, de la început, de sprijinul activ al României, care a participat prin propuneri concrete și sugestii la toate fazele procesului de negociere, dezbatere și elaborare a acestui document. Conform principiului că dezvoltarea este un drept inalienabil al tuturor, România a subscris la obiectivele majore expuse în capitolul introductiv al Cartei : prosperitatea și progresul tuturor statelor, cu atenție deosebită față de cele neindustrializate, asigurarea securității economice colective, întărirea instrumentelor cooperării economice internaționale pe multiple planuri, ca mijloc de consolidare a păcii și securității întregii lumi. Printre prevederile cuprinse în textul Cartei se înscriu, în primul rînd, principiile fundamentale ale relațiilor economice și politice dintre state. Carta proclamă „dreptul suveran și inalienabil al fiecărui stat de a-și alege sistemul economic, politic, social și cultural, conform hotărîrii poporului său, fără nici un fel de amestec, presiune sau amenințare din afară". Este recunoscut dreptul fiecărui stat de a-și exercita, în mod liber, suveranitatea permanentă asupra resurselor naturale, de a decide asupra naționalizării lor, în cazul în care au fost înstrăinate — prevederi care consemnează unitatea de vederi a reprezentanților statelor nealiniate și socialiste, față de opoziția și amendamentele din partea unor țări occidentale. Conform Cartei, investițiile străine sînt supuse reglementărilor în vigoare, existente în fiecare stat. În caz de conflict privind naționalizarea, exproprierea sau transferarea bunurilor străine, diferendul va fi reglementat conform legislației naționale a statului în cauză.

Documentul prevede, de asemenea, egalitatea juridică a statelor, dreptul lor de a participa, ca membri egali ai comunității internaționale, în mod deplin și efectiv, la procesul de dezbatere, negociere și adoptare a hotărîrilor privind soluționarea problemelor economice, financiar-valutare și comerciale internaționale. Pornind de la cerința interdependenței dezvoltării, democratizării vieții internaționale și destinderii, unul din articole prevede că toate statele au dreptul și datoria, individuală și colectivă, de a elimina colonialismul și orice formă de agresiune, ocupație și dominație străină.

Textul invită, de asemenea, țările în curs de dezvoltare să ia în considerare posibilitatea de a spori volumul global al comerțului lor, prevăzînd o creștere a schimburilor cu țările socialiste. Într-un alt capitol, Carta proclamă că nici un stat nu trebuie să recurgă sau să încurajeze recurgerea la măsuri economice, politice sau de altă natură, pentru a constrînge un alt stat să-i subordoneze drepturile sale suverane.

Apreciat de marea majoritate a reprezentanților statelor membre ca unul din cele mai importante documente din istoria Națiunilor Unite, „Carta drepturilor și obligațiilor economice ale statelor" reprezintă finalizarea creatoare, principială a unor deziderate de dată mai veche, urgentate de noile evoluții contemporane, atît economice, cît și politice. Numărîndu-se printre artizanii ei, România confirmă valoarea aportului său la succesul acțiunilor desfășurate sub egida O.N.U., a căror influență se răsfrînge pozitiv și durabil asupra fiecărui stat și a comunității internaționale în totalitatea ei.

Anca Voican

Adoptarea definiției agresiunii

Corespondență din New York de la D. Vedea

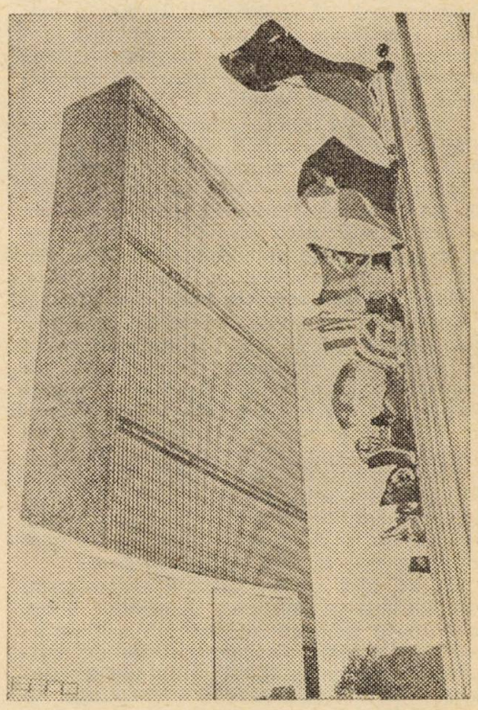

Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat, prin consens, fără supunere la vot, o definiție a agresiunii, elaborată anterior în cadrul unui comitet special, din care a făcut parte și România. Prin adoptarea acestui document, se împlinește un lung și dificil efort, care a reținut atenția a două generații de juriști și diplomați.

Într-adevăr, introdus în limbajul juridico-diplomatic odată cu pactul Ligii Națiunilor, conceptul de agresiune a făcut obiectul unor eforturi succesive de definire, pe parcursul a 50 de ani. Prima încercare a fost făcută în anul 1924, prin așa-zisul protocol de la Geneva, care, însă, n-a intrat niciodată în vigoare. În anii

1932—1933, s-a încercat, în cadrul Conferinței pentru reducerea și limitarea armamentelor, elaborarea unei definiții general acceptabile a agresiunii. Actul relativ la definiția agresiunii și actul pentru combaterea agresiunii, elaborate de comisie în 1933, nu au fost adoptate de conferința dezarmării, datorită opoziției Germaniei naziste și a Italiei fasciste. Țările interesate în combaterea agresiunii, între care și România, au semnat, la 3 iulie 1933, cunoscutele convenții de la Londra pentru definirea agresiunii.

Carta Organizației Națiunilor Unite nu a definit nici ea noțiunea de agresiune, deși a dat Consiliului de Securitate competența de a constata existența oricărui act de agresiune. În 1950, U.R.S.S. a prezentat Adunării Generale a O.N.U. un proiect de definiție a agresiunii. Lucrările asupra definiției, începute în 1952, în cadrul unui comitet special, s-au întrerupt în 1957, fără să se fi ajuns la vreun rezultat.

În 1967, Adunarea Generală a O.N.U. a constituit un nou comitet special, compus din 35 de state, căruia i-a încredințat mandatul de a elabora un proiect de definiție a agresiunii. Lucrările Comitetului special, desfășurate pe parcursul a șapte ani, s-au încheiat cu succes, în primăvara acestui an, prin elaborarea și adoptarea prin consens a proiectului de definiție a agresiunii, pe care Comitetul special l-a supus discuției actualei sesiuni a Adunării Generale.

Procesul de eliminare a forței din relațiile internaționale face parte din tendința generală de perfecționare economică, politică, socială și morală a societății umane. Declanșarea acestui proces coincide cu apariția și afirmarea, în viața popoarelor, a unor forțe sociale noi, inspirate de o filozofie îndreptată spre atingerea idealului de dreptate socială. Totodată, dezvoltarea civilizației materiale a popoarelor, urmată de o schimbare radicală a mijloacelor și metodelor de ducere a războiului, a adus noi argumente, demonstrînd că forța armată constituie un instrument inacceptabil pentru rezolvarea neînțelegerilor dintre state. Civilizația materială, gradul de maturizare politică a omenirii impun o mai bună organizare a raporturilor dintre națiuni, al căror fundament nu poate fi decît recunoașterea existenței unor state suverane și independente.

Sistemul de relații internaționale preconizat de Carta O.N.U. cuprinde trei elemente esențiale : interzicerea recurgerii la forța armată, cu excepția cazurilor de legitimă apărare, stabilirea unor proceduri pentru soluționarea pașnică a neînțelegerilor dintre state și organizarea unui sistem de apărare colectivă împotriva celor care ar încălca regulile astfel stabilite.

Concepția securității colective, stabilită prin Carta O.N.U., are ca necesar punct de referință noțiunea de agresiune. În consecință, încă de la adoptarea Cartei O.N.U., în 1945, s-a considerat că o definiție general acceptabilă a agresiunii este necesară pentru o corectă interpretare și aplicare a prevederilor Cartei. Din punct de vedere practic, definiția agresiunii este necesară organelor O.N.U. însărcinate cu menținerea păcii, pentru a putea distinge între agresor și victima agresiunii.

Pe de altă parte, definind agresiunea, este definit și precizat, în același timp, dreptul la legitimă apărare în caz de agresiune armată, în conformitate cu articolul 51 al Cartei O.N.U. Într-adevăr, fiecărui caz de agresiune îi corespunde un caz evident de legitimă apărare. Prin enumerarea și precizarea actelor care constituie cazuri de agresiune se clarifică situația victimei, care este îndreptățită să ia măsuri de autoapărare și să solicite sprijin din partea comunității internaționale, în conformitate cu Carta.

Întreaga definiție a agresiunii se sprijină pe principiul anteriorității : statul care, primul, recurge la forța armată împotriva unui alt stat comite un act de agresiune. Principiul anteriorității, exprimat în articolul al doilea al definiției, constituie criteriul pentru delimitarea actului de agresiune față de actele de folosire a forței în exercitarea dreptului la legitimă apărare.

În cursul lucrărilor asupra definiției, s-a propus ca, alături de acest criteriu obiectiv, să figureze și unele criterii subiective, cum ar fi intențiile sau scopurile urmărite de agresor. Definiția adoptată nu a reținut asemenea propuneri, considerîndu-se că, în nici un caz, folosirea ilicită a forței nu poate fi justificată. În acest sens, la propunerea delegației române, în articolul 5 al definiției s-a prevăzut că „nici un considerent, de orice natură ar fi el, politică, economică, militară sau de alt fel, nu poate justifica o agresiune". Pentru a întări și mai mult această clauză, în raportul Comitetului special a fost inclus, la propunerea delegației române, un paragraf interpretativ în care se arată că, în redactarea textului privind inadmisibilitatea justificării agresiunii, Comitetul special a avut în vedere principiul potrivit căruia „nici un stat sau grup de state nu are dreptul să intervină, în mod direct sau indirect, oricare ar fi motivul, în treburile interne sau externe ale altui stat".

Pe parcursul celor șapte sesiuni ale Comitetului special, delegația română a avut o participare activă și o contribuție esențială la definitivarea textului definiției agresiunii. În afara contribuțiilor la care ne-am referit mai sus, delegația română a prezentat și alte numeroase propuneri, dintre care amintim :

— reafirmarea, în preambulul definiției, a principiului conform căruia teritoriul unui stat este inviolabil și nu poate face obiectul ocupației militare sau al altor măsuri de forță și nici obiectul achiziției de către alt stat, ca urmare a unor acte de folosire a forței sau amenințării cu forța ;

— includerea, între actele care constituie agresiune, a cazului în care un stat permite ca teritoriul său, pe care l-a pus la dispoziția altui stat, să fie folosit ca bază pentru comiterea unor acte de agresiune împotriva unui stat terț ;

— includerea în definiție a unui articol referitor la legitimitatea luptei popoarelor aflate sub dominație colonială sau străină.

Poziția României și contribuția sa la textul definiției agresiunii au fost inspirate din două preocupări fundamentale — și anume ca definiția să fie completă și precisă și ca acest document să evite omisiuni sau clauze care ar putea fi invocate de un eventual agresor pentru justificarea actelor sale.

Desigur, definiția agresiunii nu poate și nici nu i se poate pretinde să elimine, prin ea însăși, folosirea forței din relațiile internaționale. Acest document juridic presupune voință politică și efort susținut din partea fiecărui stat pentru eliminarea definitivă și completă a folosirii forței și amenințării cu forța.

Eficiența definirii agresiunii va depinde, în ultimă analiză, de modul în care vor fi puse în aplicare prevederile Cartei, de eficacitatea Organizației Națiunilor Unite. În același timp, este de sperat că adoptarea definiției agresiunii va contribui la descurajarea agresorilor potențiali, va simplifica și accelera activitatea O.N.U. de determinare a actelor de agresiune și de înfăptuire a unor măsuri pentru suprimarea lor. În acest fel, se va contribui la ocrotirea drepturilor fundamentale ale statelor, în special a dreptului lor la legitimă apărare.

Prin adoptarea definiției agresiunii, se pune la dispoziția O.N.U. un instrument juridic și politic de natură să o ajute în exercitarea funcțiilor sale de prevenire și eliminare a amenințărilor la adresa păcii, a tuturor actelor de forță împotriva suveranității și independenței statelor.

PARIS

„Întrebările supraviețuiesc..."

Corespondență de la Paul Diaconescu

Într-o sală încălzită de așteptare și de „spoturile" operatorilor TV, președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, a rezumat în 30 de minute — era aproape miezul nopții — conținutul reuniunii la nivel înalt a „celor nouă". Debutînd cu formula — „reuniunea la nivel înalt a murit, trăiască Consiliul Pieței comune", șeful statului francez sublinia realizarea unui mai vechi deziderat al său, și anume : renunțarea la întrunirile „de vîrf", înconjurate de un anume fast și precedate mai întotdeauna de pregătiri dificile, și înlocuirea lor cu consilii aproape periodice, cel puțin de trei ori pe an, avînd un strict caracter de lucru.

Președintele a evocat, desigur, și celelalte aspecte mai importante ale reuniu-

Vedere generală de la ședința de deschidere a conferinței la nivel înalt a Pieței comune, desfășurată în Salonul orologiului din palatul de pe Quai d'Orsay

nii : crearea unui fond de dezvoltare regională de care vor beneficia, în primul rînd, Italia, Irlanda și Anglia, modificarea procedurii de adoptare a deciziilor, dorința de concertare în domeniul economic și monetar, dar n-a reușit să alunge definitiv sentimentul majorității ziariștilor prezenți, sentiment pe care un confrate britanic l-a definit cu un umor specific : „reuniunea a murit, întrebările supraviețuiesc".

Într-adevăr, după conferința de la Paris, numeroase semne de întrebare rămîn, privind atît viitorul instituțiilor comunitare și al mult discutatei „uniuni politice", cît și perspectivele economice, monetare și, nu în ultimul rînd, energetice.

Comunicatul final, care cuprinde nu mai puțin de 14 pagini, ilustrează efortul de clarificare întreprins de „cei nouă" în cursul „maratonului" parizian, dar, totodată, oglindește incertitudinile și reticențele lor. Dacă unele decizii au întrunit unanimitatea participanților — între care, crearea fondului de dezvoltare regională, principiul întîlnirilor de lucru de trei ori pe an cel puțin — în schimb, alte hotărîri au fost amendate de unele delegații. Astfel, propunerea de a se proceda, începînd din 1978, la alegerea prin sufragiu universal direct a Adunării comunității este însoțită de declarațiile Angliei și Danemarcei, în care cele două delegații arată că nu-și pot da acordul. Declarația britanică este semnificativă în acest sens, întrucît guvernul englez își condiționează poziția în funcție de procesul de renegociere a condițiilor de aderare la Piața comună și de referendumul prin care poporul britanic va aproba sau nu rezultatele acestei renegocieri. Așadar, o primă ipotecă, importantă, asupra rămînerii Angliei în sînul C.E.E. și chiar asupra capacității sale de acomodare la regulile de colaborare cu ceilalți opt.

Pînă una alta, se consideră de către observatori că premierul Harold Wilson a reușit să obțină din partea Franței o concesie importantă : acceptarea ideii ca un „mecanism corector" să permită reducerea contribuției britanice la bugetul comunitar. Pare, însă, îndoielnic ca acest succes britanic să determine o schimbare de atitudine a oponenților insulari față de C.E.E.

O altă problemă spinoasă, abordată de către „cei nouă" dar nesoluționată, a fost criza energetică. Termenii comunicatului final sînt elocvenți : „conștienți de importanța fundamentală a problemei energiei pentru economia mondială, șefii de guvern au discutat despre posibilitățile de cooperare între țările exportatoare și importatoare de petrol și au ascultat o expunere a cancelarului federal Helmut Schmidt pe această temă. Șefii de guvern acordă o foarte mare importanță apropiatei întrevederi dintre președintele S.U.A. și președintele Franței".

Într-o formulare mai puțin diplomatică și eliptică, aceste fraze traduc, de fapt, divergențele de păreri față de rezolvarea crizei, precum și incapacitatea C.E.E. de a adopta o poziție proprie, independentă. După cum se știe, Franța a propus organizarea unei reuniuni internaționale cu participarea unor țări exportatoare de petrol, a unor țări consumatoare industrializate și a unor țări consumatoare neindustrializate. Totodată, spre deosebire de partenerii săi din Piața comună, Franța a refuzat să facă parte din Agenția internațională a energiei, formată din principalele țări capitaliste consumatoare. Importanța acordată dialogului Gerald Ford — Giscard d'Estaing reflectă, în fapt, dorința partenerilor Franței de a se ajunge la un compromis între pozițiile Parisului și Washingtonului, acesta din urmă fiind tentat să realizeze un front comun al țărilor consumatoare înainte de a negocia cu țările exportatoare.

Întîlnirea Gerald Ford — Giscard d'Estaing a avut loc și, după cum s-a exprimat secretarul de stat Henry Kissinger, cu acest prilej nu s-au făcut „concesii" și nu au existat „învingători". Ceea ce s-a realizat a fost „o sinteză a pozițiilor franceză și americană", în primul rînd în problema energiei — temă care a dominat atît întrevederile celor doi președinți în Martinica, cît și conferința „celor nouă" de la Paris. În acest sens, comunicatul comun precizează că președinții „au căzut de acord că ar fi de dorit să aibă loc cît mai curînd posibil" o conferință a țărilor exportatoare și importatoare de petrol și că, în acest scop, ar fi binevenită „o întîlnire premergătoare între țările consumatoare și producătoare" în luna martie 1975. Potrivit unei precizări făcute de Kissinger, reuniunea pregătitoare nu se va referi la conținutul, ci la ordinea de zi și la procedura conferinței plenare dintre țările producătoare și consumatoare de petrol, și ea va fi urmată, potrivit comunicatului, „de consultări intense între țările consumatoare de petrol, cu scopul de a pregăti pozițiile în vederea conferinței propriu-zise".

Primele reacții la rezultatele conferinței din Martinica relevă posibilitatea ca ea să „atenueze dificultățile în relațiile dintre Europa occidentală și America". Perspectivă dorită, consideră observatorii politici, ea se cere însă verificată și confirmată pe terenul acțiunilor și pozițiilor concrete.

Abordate tocmai într-o asemenea perspectivă, complexele probleme economice și monetare cu care sînt confruntate țările Pieței comune au constituit unul din

BRUXELLES : O sesiune sub semnul așteptărilor

Începută joi dimineața, consacrată în esență implicațiilor crizei economice și crizei petrolului asupra capacității militare a organizației (Agenția France Presse), sesiunea ministerială de săptămîna trecută a Consiliului Atlanticului de Nord avea să-și încheie practic lucrările în seara aceleiași zile, ședința din dimineața următoare avînd doar drept obiect redactarea comunicatului final al celor cincisprezece miniștri de externe. Operație care, de data aceasta, s-a efectuat fără dificultăți. Observatorii au apreciat, dealtminteri, că sesiunea din 12—13 decembrie 1974 a fost „cenușie", lipsită de „suspense" și chiar de „tradiționalele înfruntări franco-americane".

Dezamăgirea corespondenților, privați de episoadele pitorești și de săgețile verbale care alteori puneau note de culoare în relatările lor, este explicabilă. Explicabil este însă și că, în ajunul întîlnirii Giscard d'Estaing—Gerald Ford în Martinica, reprezentanții celor două țări nu aveau să desfășoare dueluri oratorice. Deși Henry Kissinger și Jean Sauvagnargues au fost principalii vorbitori în cursul sesiunii. Căci Consiliul a abandonat vechea formulă a dezbaterii generale, în cursul căreia fiecare ministru dădea citire unui discurs exprimînd optica guvernului său asupra situației internaționale, preferînd acestui ritual discuția propriu-zisă. De data aceasta, miniștrii de externe ai S.U.A. și ai Franței au informat pe partenerii lor și le-au dat unele explicații solicitate asupra convorbirilor la nivel înalt de la Vladivostok (sovieto-americane) și de la Rambouillet (sovieto-franceze).

„Suspense"-ul care a lipsit la Bruxelles — unde sesiunea s-a desfășurat, de fapt, sub semnul așteptărilor — se situează în domeniul căutării de soluții crizei de energie. Atitudinea consiliului ministerial a rămas discretă în materie : cînd Henry Kissinger și Jean Sauvagnargues au expus pozițiile respective ale guvernelor lor cu privire la această problemă, partenerii s-au abținut de la orice intervenție. Observatorii considerau, în general, că, într-adevăr, așa cum afirma secretarul de stat american, cele două poziții „nu sînt ireconciliabile", fără a se lansa, însă, în pronosticuri privind substanța unui presupus compromis. Comunicatul final se mulțumește, de asemenea, să preconizeze „soluții corespunzătoare în spiritul de cooperare și încredere mutuală care caracterizează relațiile" semnatarilor.

Este de remarcat locul pe care îl ocupă, în preocupările guvernelor ai căror miniștri confereau, săptămîna trecută, la Bruxelles, relațiile cu țările socialiste din răsăritul Europei și conștiința necesității de a duce mai departe procesul de îmbunătățire a acestor relații. Miniștrii — se spune în comunicat — „își exprimă dorința de a continua eforturile pentru realizarea de progrese în negocierile și schimburile de vederi" cu aceste țări. Un alt articol, consacrat Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, consemnează opinia comună a semnatarilor că la conferință „s-au înregistrat suficiente progrese pentru a dovedi că rezultate substanțiale sînt posibile" și s-a exprimat hotărîrea de a acționa spre a se ajunge „cît mai curînd posibil la o încheiere satisfăcătoare a conferinței în ansamblul ei".

Fl. Ș.

Miniștrii de externe — francez, Jean Sauvagnargues ; britanic, James Callaghan ; vest-german, Hans Dietrich Genscher, și secretarul de stat american, Henry Kissinger — la tradiționalul dineu cvadripartit din ajunul sesiunilor consiliului atlantic

aspectele delicate ale dezbaterilor de la Paris. Comunicatul final constata că „vicisitudinile interne și internaționale nu au permis realizarea ansamblului de progrese scontate pe calea uniunii economice și monetare" și subliniază faptul că „sporirea prețului energiei agravează tendințele inflaționiste și accentuează pericolul unei recesiuni generale. Șefii de guvern confirmă că obiectivul politicii economice rămîne lupta împotriva inflației și a șomajului".

După cum se vede, analiza este destul de sumbră. Dar soluțiile se opresc, în general, la cîteva recomandări și sugestii, în lipsa unor decizii concrete și precise. „Convergența politicilor economice", recomandată de comunicatul final al reuniunii, se lovește în practică de diversitatea situațiilor și a intereselor proprii fiecărei țări. Și dacă Italia, Anglia și Franța au înregistrat mari deficituri în schimburile comerciale, dimpotrivă, R.F. Germania și Olanda au balanțe de plăți excedentare. De asemenea, procesul inflaționist, îngrijorător în toate țările Pieței comune, diferă prin ritm și consecințe de la o țară la alta. Ziarul „Le Monde" constata după reuniune că „eforturile celor nouă în direcția unei coerențe în politicile lor conjuncturale au eșuat total", pentru a conchide : „acest limbaj dezvăluie perfect nehotărîrea Pieței comune și dificultatea sa de a exista".

Majoritatea comentatorilor subliniază, de altfel, însemnătatea problemelor concrete imediate, rămase în suspensie după reuniunea de la Paris. Sub titlul „Europa comunitară trimisă la calende", „Le Quotidien de Paris" se întreabă : „n-ar fi fost mai bine apărată Piața comună dacă ar fi găsit niște mijloace de acțiune convingătoare împotriva inflației, șomajului și a deficitelor comerciale ? Cît valorează perspectiva alegerii unui parlament vest-european prin sufragiu universal, față de avalanșa primejdiilor economice ?" La rîndul său, „L'Humanité" vede, dincolo de ideea convergenței politicilor economice, „alte măsuri concertate de austeritate și noi sacrificii pentru marea masă a populației".

Întîlniri precedente

Șefii de stat și de guvern ai C.E.E. s-au reunit, la 9 și 10 decembrie, pentru a șaptea oară : patru întîlniri la nivel înalt s-au desfășurat cu participarea celor șase țări membre (R.F.G., Belgia, Franța, Italia, Luxemburg, Olanda) și două, după lărgirea Pieței comune, cu participarea în plus a celor trei țări care au aderat la C.E.E. — Danemarca, Marea Britanie și Irlanda.

10—11 FEBRUARIE 1961, la Paris : „cei șase" caută „mijloacele proprii realizării unei cooperări politice mai strînse".

17—18 IULIE 1961, la Bonn : „cei șase" decid să sprijine „uniunea politică vest-europeană".

29—30 MAI 1967, la Roma : „cei șase" sărbătoresc a zecea aniversare a tratatului care a dus la fondarea comunității.

1—2 DECEMBRIE 1969, la Haga : „cei șase", la invitația președintelui Pompidou, decid inaugurarea unor negocieri în vederea lărgirii C.E.E.

19—20 OCTOMBRIE 1972, la Paris : „cei nouă" își fixează ca „obiectiv major" crearea, înaintea încheierii acestui deceniu, a „unei uniuni vest-europene".

14—15 DECEMBRIE 1973, la Copenhaga : „cei nouă" decid ca întrunirile la nivel înalt (numite de acum prezidențiale) să aibă un ritm mai frecvent. Conferința se declară, de asemenea, favorabilă unui dialog arabo—vest-european.

Pentru „Libération", „adevărata problemă constă în gradul de independență pe care țările industrializate vest-europene pot spera să-l mențină față de Statele Unite, care sînt pe cale de a-și reface situația datorită resurselor lor energetice. În ultimă instanță, politica energetică vest-europeană se va decide pe culoarele băncilor și în birourile societăților petroliere : nu e de mirare că marea reuniune vest-europeană a născut un șoarece".

Așadar, a șaptea și ultima reuniune la nivel înalt a „celor nouă" nu a reprezentat o cotitură veritabilă în evoluția C.E.E. Lipsa clarificărilor — după cum remarcă „Le Figaro" — amînă din nou scandențele unui destin pe care cei mai mulți observatori îl privesc cu scepticism.

TOKIO

Prioritățile noului guvern

Corespondență de la Paul Diaconu

Constituirea guvernului condus de premierul Takeo Miki coincide cu o etapă în care viața politică, economică și socială niponă înregistrează exigențe și opțiuni noi, raportate la realitățile Japoniei, la locul său în comunitatea internațională. „Administrația Miki — scria, de pildă, «Mainichi Daily News» — și-a luat startul într-un moment în care națiunea este confruntată cu necesitatea de a-și reexamina sistemele sale politice, economice și sociale, ce au fost în vigoare în perioada postbelică, și într-un moment în care Partidul liberal-democrat este nevoit să-și schimbe maniera de a guverna țara".

Se știe că, după anunțarea, la 26 noiembrie a.c., a demisiei lui Kakuei Tanaka din funcțiile de premier și de președinte al Partidul liberal-democrat, vicepreședintele partidului, Etsusaburo Shiina, a recomandat desemnarea lui Takeo Miki la conducerea P.L.D. și, implicit, a guvernului (P.L.D. deține majoritatea în ambele Camere ale Dietei). Shiina a apreciat că Takeo Miki este personalitatea liberal-democrată cea mai potrivită pentru a-și asuma sarcina preconizatei reorganizări a partidului. S-a avut, de asemenea, în vedere posibilitatea obținerii acordului diverselor fracțiuni liberal-democrate în favoarea noului președinte al P.L.D. Este cunoscut faptul că Takeo Miki, fost vicepremier în guvernul Tanaka, a demisionat din această funcție imediat după alegerile din iulie pentru Camera Consilierilor, în care liberal-democrații au înregistrat un regres relativ. Încă de atunci, el a anunțat că se va consacra reformării structurilor și modernizării P.L.D., idee pe care o susține și în noua sa calitate de președinte al acestui partid. Membru al Dietei de la vîrsta de 30 de ani, Takeo Miki a obținut 14 mandate consecutiv, avînd în prezent o activitate parlamentară de aproape patru decenii. El se bucură, de asemenea, de reputația de personalitate politică ce nu provine din lumea de afaceri. Se știe că unul din factorii ce au influențat demisia fostului premier Tanaka l-a constituit punerea sub semnul întrebării, într-o serie de articole publicate de revista „Bungei Shunju", a afacerilor sale personale, ceea ce a determinat o sensibilizare a opiniei publice față de acest aspect.

În ce privește componența noului guvern, premierul Takeo Miki a ținut să fie reprezentate toate fracțiunile importante din cadrul P.L.D. Se remarcă, în același timp, prezența în cabinet a unor personalități cu îndelungată experiență în domeniul economic. Vicepremierul Takeo Fukuda, cunoscut ca adept al promovării unei politici economice de austeritate, caracterizată printr-un ritm de dezvoltare moderat dar stabil, deține și funcția de director general al Agenției pentru planificare economică. Titular la Ministerul de Finanțe a rămas Masayoshi Ohira, unul dintre cei mai buni experți ai P.L.D. în probleme economice și diplomatice. Pot fi menționate, de asemenea, numirea lui Kiichi Miyazawa, cunoscut ca unul dintre cei mai fermi negociatori ai P.L.D. în probleme economice, în fruntea Ministerului Afacerilor Externe, precum și cea a lui Toshio Komoto, colaborator apropiat al premierului Miki, în funcția de ministru al comerțului internațional și al industriei, succedînd lui Yasuhiro Nakasone, desemnat secretar general al Partidului liberal-democrat.

Takeo Miki mulțumește aplauzelor membrilor Camerei Reprezentanților, după alegerea sa oficială ca succesor — în calitate de prim-ministru — al lui Kakuei Tanaka

Discursul politic rostit de premierul Takeo Miki în Dietă — de fapt o declarație-program a guvernului — reflectă ordinea priorităților pe care noua administrație niponă și le-a fixat. În gîndirea politică a noului premier, sarcina primordială a guvernului constă în „stabilizarea economiei, prin învingerea inflației și prevenirea recesiunii, prin corectarea unei largi game de inechități sociale". Guvernul urmărește combaterea factorilor inflaționiști și stabilizarea ritmului de dezvoltare economică, vizînd nu menținerea statu-quo-ului, ci „depunerea de eforturi constructive pentru îmbunătățirea structurii de bază a economiei și dezvoltarea domeniilor rămase în urmă". În virtutea acestei concepții — sublinia Takeo Miki — guvernul trebuie să aplice un program cuprinzător de măsuri,

prin reexaminarea tuturor factorilor revelatori : sistemul de distribuire şi transporturi, costul serviciilor publice, legislaţia antimonopol, politica fiscală şi monetară. La prima sa reuniune, guvernul a hotărît constituirea unui consiliu ministerial pentru probleme economice, care, sub coordonarea vicepremierului Takeo Fukuda, are misiunea să lanseze o operaţie majoră în ce priveşte preţurile. Totodată, premierul Takeo Miki insistă asupra necesităţii ca Japonia să se preocupe în cel mai înalt grad de problema economisirii resurselor, avînd în vedere că ea este nevoită să importe, în cea mai mare parte, materii prime şi combustibili.

Abordînd, în context, poziţia Japoniei în problemele petrolului, Takeo Miki opina că reducerile în consumul de petrol nu trebuie să constituie un instrument de presiune asupra ţărilor producătoare, ci un efort concertat al consumatorilor şi producătorilor de a raţionaliza folosirea resurselor preţioase.

Subliniind că diplomaţia niponă este dedicată promovării păcii şi cooperării în lume, premierul Takeo Miki indica orientările principale ale politicii externe japoneze. El a confirmat continuitatea politicii tradiţionale de prietenie faţă de S.U.A., pe care o consideră drept „un principiu cardinal" al diplomaţiei guvernului său. Totodată, el arăta că guvernul nipon va promova o politică de dezvoltare a relaţiilor cu alte state. „În ce priveşte relaţiile cu China — declara Takeo Miki — vom respecta cu bună-credinţă prevederile Comunicatului comun din 29 septembrie 1972, pentru a grăbi semnarea unui tratat de pace şi prietenie Japonia—China".

Referindu-se la relaţiile japono-sovietice, premierul nipon a arătat că intenţionează să abordeze în mod pozitiv sarcina încheierii unui tratat de pace. Takeo Miki a subliniat, totodată, că va acţiona pentru întărirea relaţiilor de prietenie cu ţările Asiei, pe baza respectării suveranităţii, neamestecului în treburile interne, reciprocităţii şi egalităţii, pornind de la convingerea că „o asemenea politică va contribui la stabilitate în regiunea Asia—Pacific". El releva, de asemenea, că noul guvern intenţionează să adîncească cooperarea cu ţările Europei şi se va strădui să promoveze, în continuare, relaţiile de cooperare cu ţările în curs de dezvoltare din Orientul Apropiat, Africa şi America Latină.

În discursul amintit, premierul Takeo Miki evidenţia, ca o condiţie a succesului politicii guvernului său, cîştigarea înţelegerii şi cooperării membrilor Dietei şi opiniei publice, reafirmînd, astfel, o idee exprimată anterior privind dialogul şi cooperarea cu partidele din opoziţie.

În declaraţia Partidului Comunist din Japonia, dată publicităţii în legătură cu desemnarea noului preşedinte al P.L.D., se subliniază, printre altele, că P.C.J. va continua lupta pentru aplicarea măsurilor care să corespundă cerinţelor majore ale poporului, pentru soluţionarea problemei preţurilor şi apărarea nivelului de trai. Partidul Comunist din Japonia şi Partidul Socialist din Japonia au hotărît, la o întîlnire recentă între Tetsuzo Fuwa, şeful Secretariatului C.C. al P.C.J., şi Masashi Ishibashi, secretarul general al P.S.J., să continue consultările la acest nivel, în funcţie de evoluţia situaţiei politice din ţară.

BEIRUT

Raidurile asupra Libanului

Corespondenţă de la Crăciun Ionescu

Beirutul trăieşte, de cîtăva vreme, într-o atmosferă de tensiune. Marţi 10 decembrie, dimineaţa, 17 rachete cu sistem de declanşare electronic, instalate pe port-bagajele de pe acoperişurile a patru autoturisme — plasate, înainte cu cîteva ore, în trei puncte diferite din centrul capitalei libaneze — au lovit imobile unde se aflau sediul Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, Centrul de studii palestiniene şi Centrul naţional palestinian pentru teritoriile ocupate. Sediul O.E.P. este situat pe bulevardul Mazra, arteră principală a capitalei libaneze, cu circulaţie extrem de intensă şi numeroase magazine, restaurante, cafenele, cinematografe şi redacţii de ziare. A fost o simplă întîmplare că cele 10 rachete care au lovit faţada sediului O.E.P. n-au făcut mai multe victime, în condiţiile permanentei animaţii a acestui bulevard. Este, însă, de menţionat că ultimele şase rachete s-au declanşat la un interval de o jumătate de oră de primele, între timp fiind depistat vehiculul ce le purta şi luîndu-se măsuri de evacuare a zonei.

Atentatul împotriva sediului O.E.P. constituie o reeditare a unei acţiuni asemănătoare întreprinse în acelaşi loc, în octombrie 1970, tot cu rachete dotate cu sistem de declanşare electronic. La rîndul său, Centrul de studii palestiniene, aflat în cartierul Hamra, a mai cunoscut un atentat cu dinamită, în anul 1970.

După cum s-a stabilit ulterior, cele patru autoturisme purtătoare de rachete au fost plasate în faţa clădirilor respective — disimulate printre alte diverse vehicule parcate în locurile respective — cu 4-5 ore înainte de intrarea în funcţiune a sistemului de declanşare. Aceasta presupune că autoturismele au fost aduse acolo de complici aflaţi în Beirut, cei patru diversionişti identificaţi că le-au închiriat cu paşapoarte false — britanic, irlandez, vest-german şi mexican — părăsind Libanul, cu o zi înainte, pe calea aerului, în direcţia unor aeroporturi din Europa occidentală.

Ca răspuns la atacurile împotriva celor trei centre aparţinînd O.E.P. la Beirut — a declarat agenţiei „Wafa" un purtător de cuvînt militar palestinian — „unul din grupurile noastre care operează în interiorul teritoriilor ocupate a plasat mai multe încărcături explozive în diverse locuri ale sălii cinematografului «Hen» din Tel Aviv". El a adăugat : „Încărcăturile au explodat, provocînd distrugerea unei mari părţi a sălii şi omorînd şi rănind mai multe persoane din rîndul spectatorilor". În momentul cînd aceştia încercau să fugă din sală, un grup de palestinieni a lansat un atac cu grenade provocînd noi victime omeneşti.

Joi după-amiază, în timp ce sirenele sunau alarma aeriană, locuitorii Beirutului au putut urmări pe cer caruselul a patru „Phantom"-uri israeliene, care au atacat, timp de 7 minute, cu rachete şi rafale de mitraliere, tabăra de refugiaţi palestinieni Sabra, cea mai înaintată în perimetrul capitalei libaneze. Rachetele lansate de avioanele israeliene, la 13 decembrie, împotriva taberei de refugiaţi din Sabra n-au produs decît neînsemnate pagube materiale. În schimb, rafalele de mitraliere ale „Phantom"-urilor au ucis o bătrînă şi au rănit 17 persoane (dintre care patru fedaini). Este de remarcat riposta energică a artileriei antiaeriene libaneze şi palestiniene din zona capitalei. Un purtător de cuvînt palestinian a declarat că două din cele patru avioane israeliene au fost doborîte.

După acest raid aerian, aeroportul internaţional Beirut a fost închis, producîndu-se perturbări ale traficului internaţional, numeroase avioane fiind nevoite să aterizeze la Damasc sau Atena. Imediat după miezul nopţii, s-a semnalat un puternic bombardament al artileriei cu tragere lungă israeliană împotriva oraşului Nabatieh, din sudul Libanului, fiind lovite

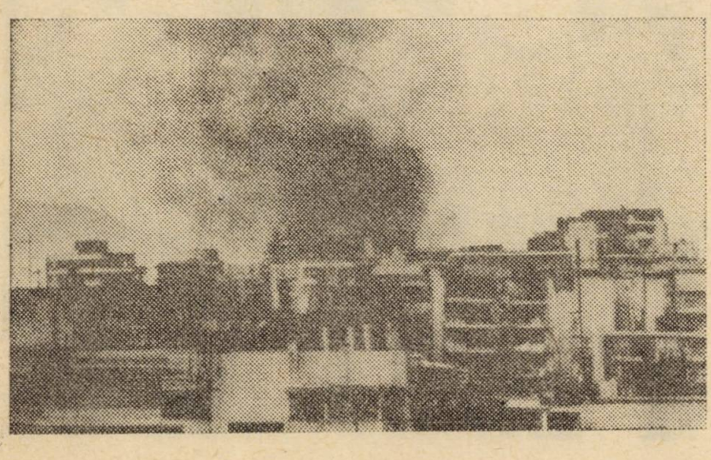

Trîmbe de fum deasupra oraşului Beirut, după bombardamentul israelian asupra taberelor palestiniene din sudul oraşului ←

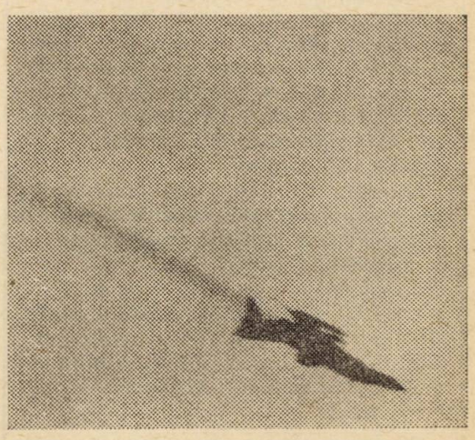

Un bombardier israelian de tipul „Phantom" participînd la recentul atac al taberelor palestiniene din suburbiile capitalei libaneze. →

numeroase locuințe și înregistrîndu-se victime în rîndul populației libaneze.

În legătură cu atacul aerian de joia trecută, Libanul a hotărît să depună o plîngere Consiliului de Securitate.

Premierul libanez a plecat, la 14 decembrie, la Damasc, pentru convorbiri cu conducătorii sirieni, în cursul cărora au fost, desigur, abordate și problemele legate de ultimele acțiuni israeliene împotriva Libanului.

Este de menționat că, în ultimele luni, s-au înmulțit bombardamentele aeriene de artilerie grea sau de pe vedetele israeliene pătrunse în apele teritoriale libaneze, violarea spațiului aerian și terestru, incursiuni ale comandourilor israeliene în satele de la frontieră, dinamitarea de case și luarea de ostatici civili din aceste localități. S-a creat, astfel, în provincia Libansud, un grad ridicat de insecuritate care, acum, se extinde tot mai mult asupra întregului teritoriu libanez.

Tulburările de la Rangoon

Vreme de mai bine de o săptămînă, capitala birmană a fost martora unor serioase înfruntări între, de o parte, studenți și călugări budiști, iar, de cealaltă parte, forțele de poliție. Totul a început la 5 decembrie, cînd, după ceremoniile de la sediul Națiunilor Unite, sicriul purtînd trupul neînsuflețit al fostului secretar general al Organizației, U Thant — decedat la 25 noiembrie la New York — a fost adus în capitala țării marelui om politic. Luînd prin surprindere autoritățile, sute de studenți și călugări budiști au răpit sicriul și, motivînd că mormîntul pregătit — un mausoleu din centrul capitalei, construit de rudele defunctului — n-ar fi demn de personalitatea fostului secretar general al O.N.U., l-au purtat în incinta universității. Baricadați în clădirea universității, studenții și călugării protestatari au respins încercările autorităților municipale de a-i convinge să restituie sicriul răpit. Ei au depus sicriul într-un mormînt improvizat în incinta universității, în același loc unde, în 1963, avuseseră loc incidente între armată și studenți.

După o săptămînă de negocieri infructuoase, guvernul a decis să-și restabilească controlul asupra situației. 1 000 de soldați și polițiști — a relatat agenția Reuter — au luat cu asalt Universitatea din Rangoon, folosind gaze lacrimogene, și au ridicat sicriul cu trupul neînsuflețit al lui U Thant. Ciocnirile dintre forțele de ordine și manifestanți s-au soldat cu 9 morți și 74 de răniți — a anunțat postul de radio oficial birman. Zeci de persoane au fost arestate și deferite justiției. În timpul tulburărilor — a indicat același post de radio — au fost avariate două ministere, incendiate două cinematografe și un tren, iar mai multe posturi de poliție au fost atacate și devastate.

Consiliul de Stat, cea mai înaltă instanță guvernamentală birmană, a decretat legea marțială. Întreaga putere în districtul capitalei a fost transferată Statului major general. Străzile Rangoonului sînt patrulate intens de unități ale armatei și poliției, iar aeroportul capitalei a fost închis. Au fost interzise, pe timp de o lună, mitingurile și demonstrațiile.

ATENA

Declarația guvernamentală

La 14 decembrie a.c., Camera deputaților din Grecia a acordat — cu 217 voturi pentru și 78 contra — încrederea sa cabinetului Caramanlis, format în urma alegerilor generale din 17 noiembrie, și, implicit, declarației-program a noului guvern.

Aceasta prevede, ca măsură imediată și imperativă în planul politicii interne, revizuirea constituției. „Țara — se spune în declarația-program — trebuie să dobîndească o constituție greacă cu adevărat democratică și care să permită, în același timp, guvernului să acționeze rapid și eficient, o constituție pentru o democrație parlamentară, care să întărească puterea executivă, fără să limiteze răspunderea guvernului în fața parlamentului".

În domeniul economic și social, după ce a enumerat dificultățile lăsate moștenire de regimul militar, programul guvernului Caramanlis a subliniat că „anul 1975 va fi un an al reorganizării, austerității și sacrificiilor".

Pe baza egalității, interesului mutual și respectării principiului neamestecului în afacerile interne, guvernul grec — s-a precizat — este gata să caute prietenia și cooperarea tuturor țărilor lumii, fără deosebire de regimul lor politic și social. Grecia crede și continuă să creadă în necesitatea prieteniei greco-turcești, ca fiind dictată de poziția geografică a celor două țări și de evoluția lor în istorie. În ceea ce privește problema Ciprului, guvernul grec și-a reafirmat sprijinul său deplin pentru poporul cipriot și hotărîrea de a nu ceda în fața „faptului împlinit sau soluțiilor inacceptabile".

Uniunea de centru-noile forțe, prezidată de Gheorghios Mavros, Mișcarea socialistă panelenă a lui Andreas Papandreu și Partidul Comunist din Grecia au refuzat să acorde votul de încredere guvernului Caramanlis. Mavros a apreciat că intențiile primului ministru nu ar fi evidente în ceea ce privește reforma constituției. Andreas Papandreu a afirmat că „primul ministru cere încrederea parlamentului fără a preciza puterile pe care intenționează să le propună pentru viitorul șef de stat". La rîndul său, Harilaos Florakis a subliniat necesitatea retragerii complete a Greciei din N.A.T.O. și pedepsirea responsabililor loviturilor de stat militare din Grecia și din Cipru.

Răspunzînd rezervelor exprimate față de programul prezentat de cabinetul său, premierul Caramanlis a arătat că proiectul de constituție va fi supus aprecierii suverane a parlamentului, care va decide asupra lui într-un termen de trei luni. „Eu cred — a specificat Constantin Caramanlis — că Grecia are nevoie să-și întărească puterea executivă, deci, cred în mod logic în necesitatea întăririi prerogativelor președintelui republicii. Dar va reveni parlamentului — căruia îi va fi înaintat proiectul de constituție — să decidă asupra acestor prerogative".

„Doresc să informez parlamentul — a precizat premierul grec — că toate bazele străine se află sub controlul național al Greciei. Conform convențiilor existente, străinii care le deservesc au diferite privilegii. Din acest motiv, aceste acorduri vor fi revizuite și toate bazele care nu au nici o legătură cu interesele Greciei în domeniul apărării vor fi lichidate".

În noile circumstanțe create pe planul politicii interne grecești, președintele Phaidon Ghizikis și-a prezentat demisia. Conform unui decret, președintele provizoriu ales de Camera deputaților va deține funcția pînă la aprobarea constituției definitive a țării.

Varșovia. Întîlnire între Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., și Franz Muhri, președintele P.C. din Austria

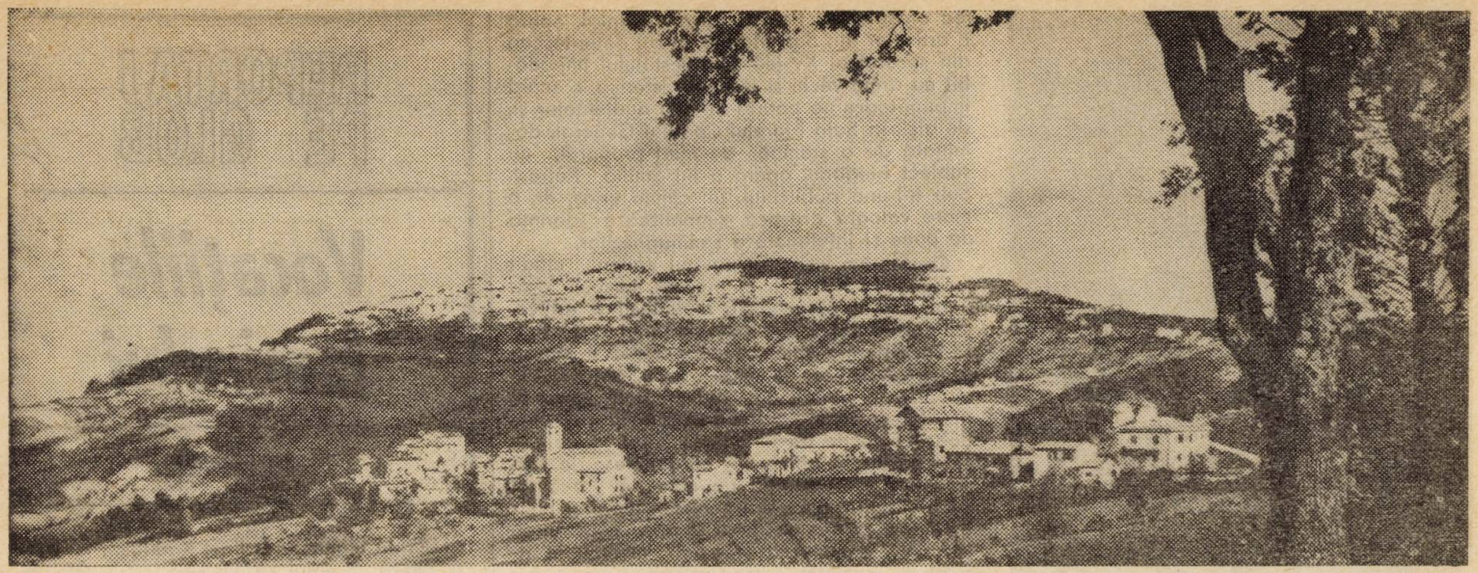

Orașul San Marino, capitala republicii, este situat pe muntele Titano. Panorama ce se înfățișează privirilor este considerată a fi una din cele mai frumoase din Europa

REPORTAJ PE GLOB

SAN MARINO

Vasile Brăiloiu

Numai 20 de minute de mers cu mașina despart orașul italian Rimini de locul marcat printr-o bornă, plasată pe o autostradă ultramodernă, cu inscripția „Republica di San Marino". În afară de o clădire purtînd inscripția „Dogana" (vamă), nici un alt atribut al unei granițe nu își trădează prezența, pentru că, de fapt, nici nu există.

Orașul San Marino, capitala acestei mici republici, este situat pe muntele Titano, de unde panorama ce ni se înfățișează ochilor, la o altitudine de 750 de metri, este considerată una din cele mai frumoase din Europa. În depărtare, se profilează crestele munților Apenini, dominați de vîrfurile Fumaiolo și Falterona, de unde izvorăsc Tibrul și Arno. Spre nord-est, pînă spre Marea Adriatică, ce se zărește doar ca o îngustă fișie albastră, se întind cîmpii verzi pe care sînt presărate cîteva orașe balneare : Rimini, Riccione, Cesenatico. Se pare că, în zilele cu atmosferă foarte clară, se zăresc orașul Ravenna și coastele iugoslave aflate la peste 250 km depărtare, iar, la nord, laguna Veneției se confundă cu orizontul.

Această „piccola, antichissima republica", cum numesc sanmarinezii patria lor, are o istorie bogată și aproape singulară.

Tradiția populară, dar și unele documente istorice, atestă fondarea republicii în secolul IV al erei noastre, mai precis în anul 301, de către cioplitorul în piatră Marino, de origine dalmată, venit, din insula Arbe, la Rimini, pentru a lucra la fortificații. Persecuțiile împotriva creștinilor, ordonate de împăratul Dioclețian, l-au silit și pe Marino, împreună cu cîțiva din tovarășii săi, să caute adăpost în altă parte, locul ales fiind muntele Titano, ce se profila în depărtare.

Primul document istoric ce atestă existența comunității libere San Marino, încă din anul 885, este „Placito Feretrano", de fapt act prin care se disputa o proprietate. Evoluția politică și administrativă a micii comunități începe, însă, în jurul anului 1000, iar baza solidă a dezvoltării sale o reprezintă Constituția, democratică și republicană, în vigoare pînă în zilele noastre.

Încă de la înființare, acest ministat s-a orientat în politica sa externă după principiile suveranității și independenței, concretizate printr-o constantă luptă pentru libertate. Uneori dură sau tragică, această luptă poate fi urmărită în documente scrise, timp de zece secole, iar izbînzile ei constituie un izvor de justificată mîndrie pentru poporul sanmarinez.

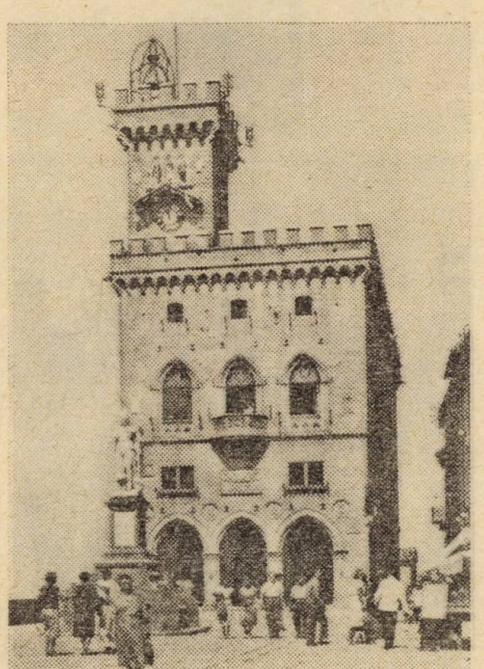

„Palazzo del governo" — operă în stil gotic-toscan a artiștilor din San Marino din secolul al XV-lea

Străbătînd un mileniu de transformări politice și sociale, Republica San Marino păstrează, pînă în prezent, aceleași forme democratice de organizare, același teritoriu și același spirit de independență de la începutul existenței sale. Aceasta s-a realizat printr-o politică înțeleaptă, de subtilitate diplomatică, prin modestia și bunul simț al locuitorilor săi care și-au apărat cu airzenie teritoriul, respectînd, totodată, ceea ce aparținea altora. În cursul anilor, prerogativele de suveranitate ale Republicii San Marino au fost consfințite de organisme internaționale și în diferite documente : Tratatul de la Westfalia, Congresul de la Viena, Organizația Națiunilor Unite.

Cu deosebit interes urmărim expunerea călăuzelor noastre privind formele legislative, juridice și administrative ale acestui ministat. Republica San Marino este condusă, încă din anul 1244, de către doi căpitani-regenți, aleși pe o perioadă de șase luni, care îndeplinesc funcțiile șefului de stat. Ei se schimbă la 1 aprilie și la 1 octombrie ale fiecărui an, în cadrul unor ceremonii solemne. De semnalat faptul că hotărîrile și acțiunile celor doi căpitani-regenți trebuie să fie puse de comun acord, întrucît fiecare în parte are drept de veto asupra deciziilor celuilalt, sistem original și singular în lume. În sala de audiențe de la „Palazzo del governo", se găsesc încrustate în piatră numele tuturor căpitanilor-regenți, începînd din anul 1360. De la 1 octombrie 1974, au fost aleși în această înaltă funcție Francesco Valli și Enrico Andreotti.

Sistemul politic-administrativ, format din cinci trepte, este și el, într-un fel, unic în lume. Prima treaptă este l'Arengo sau Adunarea capilor de familie, denumire impropriu azi, deoarece, începînd de la 25 martie 1906 (data modificării Constituției), sufragiul capilor de familie, a fost înlocuit prin votul universal al bărbaților majori, începînd de la vîrsta de 21 de ani. În 1959, femeile au obținut dreptul la vot, fără a fi însă eligibile, iar, la o sesiune a Parlamentului din 8 septembrie 1974, s-a stabilit că și ele pot ocupa funcții publice, punîndu-se capăt, astfel, celor 16 secole de discriminare. Din l'Arengo fac parte și cetățeni sanmarinezi care locuiesc în străinătate. Cînd se prezintă la vot, cheltuielile de transport sînt suportate deseori de partidele politice care le solicită votul. A doua treaptă, Marele Consiliu General (corespunzător Parlamentului) numără 60 de membri, consilierii fiind aleși, la cinci ani, prin vot universal. A treia treaptă, Consiliul de Stat, ales dintre membrii Marelui Consiliu General, este format din 10 membri, fiecare prezidînd un departament administrativ și exercitînd puterea

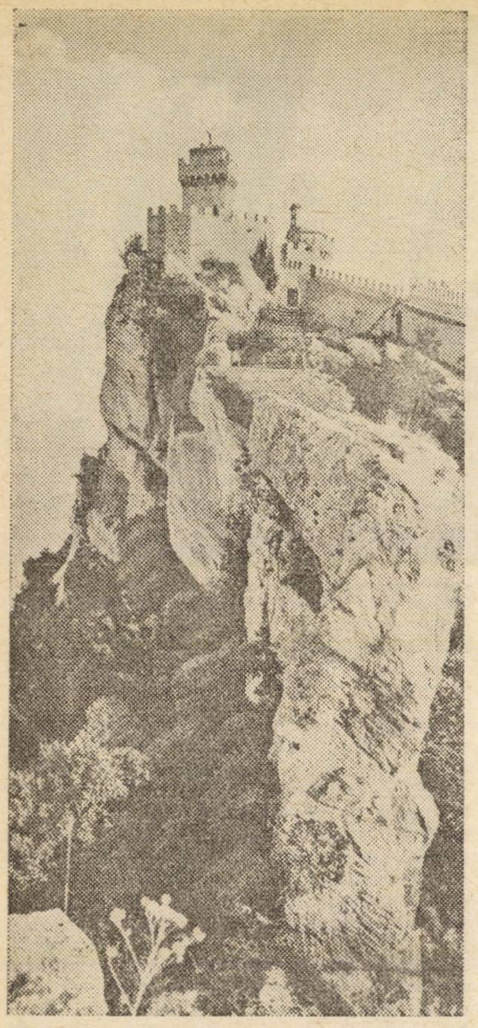

Fortăreața din San Marino, durată pe acest impunător pinten de piatră

executivă. A patra treaptă, formată din Consiliul celor 12, exercitînd funcții civile, penale și administrative, are caracter juridic, iar a cincea este constituită din cei doi căpitani-regenți, ce nu pot fi realeși decît după trei ani de la expirarea mandatelor lor.

In plimbările făcute prin capitală, ce numără numai 5 000 de locuitori, casele și străzile înguste, pavate cu piatră cenușie, bastioanele și zidurile vechi dau impresia unui veritabil decor de teatru. Atmosfera de viață patriarhală care se degajă din clădiri și monumente contrastează cu densitatea turiștilor — peste 2 milioane pe an — de pe străzile aglomerate de dimineață pînă tîrziu în noapte, pe care circulă peste 5 000 de autoturisme . De altfel, orașul San Marino ocupă primul loc din lume în ce privește numărul de turiști raportat la cel al locuitorilor și al doilea (după S.U.A.) în privința densității autoturismelor.

De un pitoresc perfect integrat în atmosfera orașului este și garda de la Palatul guvernamental. Deși Constituția țării prevede că serviciul militar va fi prestat de cetățeni de la vîrsta de 16 la 50 de ani, în Republica San Marino nu există trupe, ci doar 10-12 soldați îmbrăcați în uniforme multicolore, parcă descinse din Evul Mediu, ce formează garda palatului și a căpitanilor-regenți, gata în orice clipă să pozeze turiștilor. Cu prilejul marilor serbări de la 3 septembrie — ziua aniversării republicii (fondată în anul 301) — și a instalării celor doi căpitani-regenți, la 1 aprilie și 1 octombrie, sînt îmbrăcați în pitorestile costume peste 120 de „soldați", recrutați, în acea zi dintre locuitorii orașului.

San Marino este bogat în monumente și opere de mare interes artistic. Începem vizitarea orașului cu Palatul guvernamental, operă a artiștilor din San Marino, în stil gotic-toscan din secolul al XV-lea. Din vestibulul împodobit cu arme vechi și inscripții istorice, o scară impunătoare ne poartă în sala audiențelor și, de aici, în Sala Marelui Consiliu General, dominată de o stampă de mari proporții, cu subiect alegoric, operă a lui Emilio Retrosi. Sub tribuna publicului, un cămin uriaș, de o mare valoare artistică, simbolizează dorința de pace și înțelegere a sanmarinezilor.

Continuăm vizita cu palatul Valloni, clădit în secolele XV-XVII, în prezent muzeul orașului, sediul pinacotecii, bibliotecii și arhivelor guvernului. Numeroase tablouri sînt expuse în galeriile sale, ce adăpostesc și importante colecții de monede vechi, obiecte din epoca de piatră, din antichitatea romană, greacă, etruscă și egipteană, precum și o prețioasă colecție de timbre. O întreagă galerie este destinată obiectelor ce amintesc de Garibaldi. Considerația de care s-a bucurat întotdeauna, aici, acest neobosit luptător pentru libertate s-a exprimat și prin construirea în inima orașului a primului monument ridicat în memoria sa în lume. Biserica și mînăstirea San Francisco, în stil gotic, construite în secolul al XIV-lea, Santa Chiara din secolul al XVIII-lea, adăpostind valoroase tablouri, precum și cele trei vechi turnuri — La Guaiata, La Cesta și Montale, reprezentate și pe stema țării, împreună cu deviza „Libertas perpetua" — sînt numai cîteva din popasurile obligatorii din San Marino.

Ni se evocă, cu considerație și respect, vizita pe care a făcut-o, în mai anul trecut, în San Marino președintele Nicolae Ceaușescu, primul șef de stat care a vizitat această țară, vizită ce a dat noi dimensiuni vechii și statornicei prietenii ce își are originea și trăinicia în afinitățile de limbă și cultură, în năzuințele comune de progres și pace. Din discuțiile purtate cu interlocutorii sanmarinezi, reiese cu pregnanță faptul că poporul sanmarinez și conducătorii săi au văzut în vizita președintelui Nicolae Ceaușescu mesajul unei națiuni prietene, expresia strălucită a bunelor relații statornicite între România și San Marino, ambele dornice să conlucreze mai strîns, să acționeze împreună pentru realizarea pe continentul nostru și în lume a unui climat de destindere, înțelegere și colaborare.

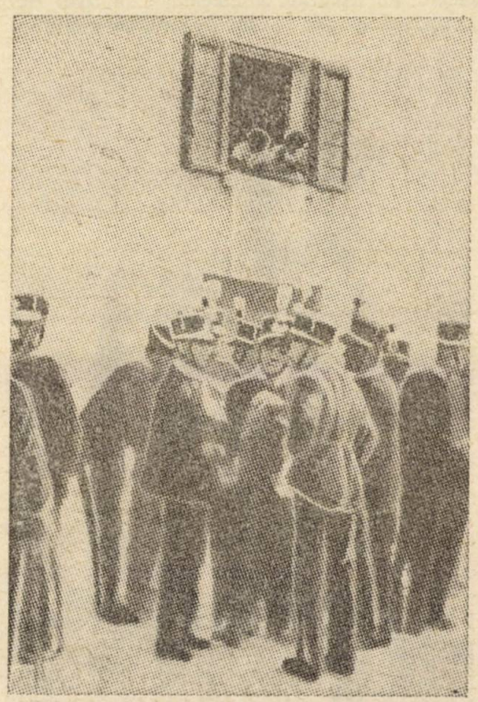

Republica San Marino nu are trupe, ci doar 10—12 soldați îmbrăcați în uniforme multicolore, ce formează garda palatului și a căpitanilor-regenți

REPORTAJ PE GLOB

Vocațiile Izmirului

Ion Badea

De la înălțimea colinei Kadifekoli — Anticul Pagos, în vîrful căruia Lysimac, locotenentul lui Alexandru cel Mare, dura, în secolul al IV-lea î.e.n., citadela ce mai dăinuie și astăzi — Izmirul se dezvăluie privirii generos, în ambianța ospitalieră și reconfortantă a uriașului amfiteatru natural, închis de munții Anatoliei în jurul golfului ce străpunge uscatul pe zeci de kilometri. Puzderia de case pitorești, cu unu-două etaje, vopsite în ocru, galben sau albastru, cu acoperișurile din țiglă roșie și inundate de verdeață, se desfășoară strîns pe terenul în pantă, dînd o senzație stranie de straturi suprapuse ce se concentrează în jurul cheiurilor, spre Marea Egee — din care orașul își trage sorgintea și vitalitatea. Istoria sa de aproape cinci milenii, încrustată în ruinele scoase la lumina zilei de arheologi în cartierul Bayraklî, consemnează cel puțin cinci distrugeri totale din cauza războaielor, incendiilor sau mișcărilor tectonice, frecvente în regiune. Ultimul cutremur, din octombrie 1973,

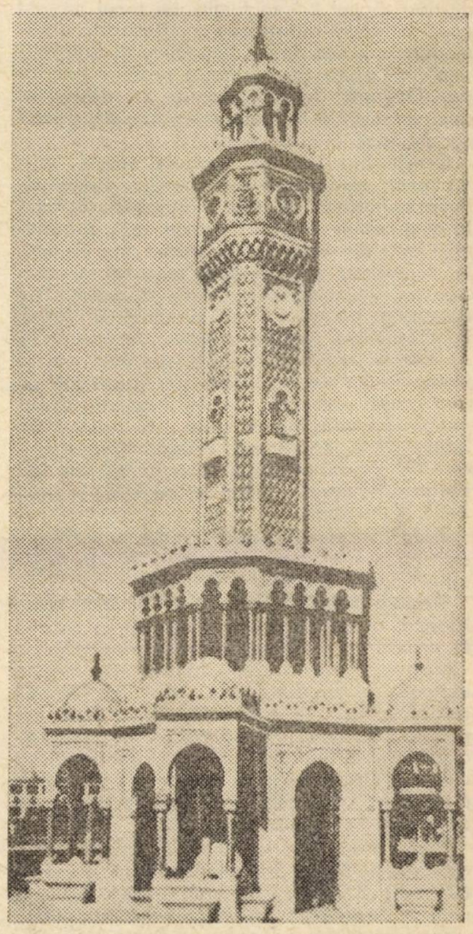

Edificiul-emblemă al orașului : turnul cu ceas din piața Konak

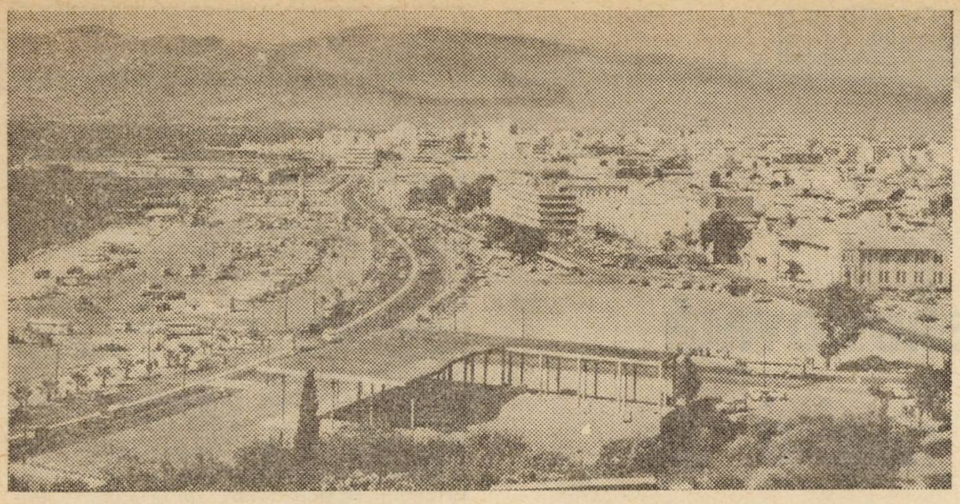

Izmirul se dezvăluie privirii generos, în ambianța reconfortantă a uriașului amfiteatru natural

a produs însemnate pagube materiale, afectînd, între altele, și admirabilul turn al ceasului, în stil maur, din piața centrală a orașului.

Dar Izmirul a renăscut mereu din apele Mării Egee și din pămîntul fertil al meandrelor pe care au înflorit, succesiv, civilizațiile hitiților, eolienilor și ionienilor, romanilor, bizantinilor și otomanilor, și ale căror urme ni s-au transmis într-o amalgamare plină de farmec și interes. In nordul orașului, în complexul de la Bayraklî, stau alături ruine hitite și helenistice, iar în partea sudică, la poalele elegantelor coloane din marmură ale Agorei romane, se desfășoară forfota amețitoare, specifică, a bazarului oriental — un fel de labirint format din case vechi, scunde și înghesuite unele într-altele, cu fațadele renovate în toate stilurile ultimelor două secole, printre care cu greu se poate circula cu automobilul într-un singur sens.

Centrul Izmirului începe chiar de la debarcader și se întinde de-a lungul celor peste trei kilometri de chei, de la Konak Meydani pînă la gara maritimă Alsangeak. Aici totul este nou, modern, construit efectiv după 1923, anul în care Turcia se proclama republică. Predomină blocurile cu multe etaje și o arhitectură ce pune accentul pe funcțional, fără a neglija frumosul. Bulevardele sînt largi și drepte, trasate ca pe planșetele proiectanților, străjuite de ambele părți de arbori, arbori mulți, de toate soiurile și climele. Căci Izmirul, despre care Herodot scria că este așezat „sub cel mai frumos cer și în cea mai bună climă din lume" — cel puțin 300 de zile însorite pe an — abundă într-o bogăție vegetală deosebită. De pe Atatürk Bulvarî — „cordonul" ce însoțește țărmul, unde turiștii și localnicii dintr-o anumită categorie socială vin să savureze specialitățile de pescărie la restaurantele luxoase ce-și întind mesele printre palmierii exotici, mîngîiați de răcoarea brizei marine — este suficient să faci cotul de la Alsangeak pentru a intra pe Ziya Gökalp Bulvari și, pe el, printre două șiruri de salcîmi în Kültürpark — grădină imensă, de 46 de hectare, unde domină arțarul și stejarul.

Pentru străinul aflat în trecere, parcul de cultură din Izmir înseamnă, înainte de toate, muzeul arheologic din incinta acestuia, unde sînt expuse obiecte de artă antică unice, provenind din puzderia de centre ale civilizației egeene din jurul orașului : Efes, Halicarnas, Milet, Tralles, Clazomenes, Pergama, Sardes...

Pentru localnici, însă, Kültürpark este grădina publică, locul de repaus spre care se îndreaptă cu zecile de mii, în fiecare după-amiază, pentru o plimbare pe jos sau cu minitrenul de basm, pentru un spectacol, un ceai sau o bere, la una din zecile de „Lokanta" din interiorul sau din preajma grădinii. De regulă, această parte a Izmirului este plină de animație, ca și bazarul.

In perioada 20 august — 20 septembrie, însă, toată viața orașului — și nu numai a orașului — se mută parcă în Kültürpark. Vizitatorii se numără atunci cu sutele de mii, zilnic, și cel neavizat, care sosește în acele zile la Izmir, riscă să nu găsească un pat în nici unul dintre hotelurile mari sau mici ale orașului. Este perioada cînd, în această grădină vastă, se organizează Tîrgul internațional de la Izmir, manifestare de prestigiu a competiției pașnice între producătorii de bunuri materiale, ajunsă deja la a 43-a ediție, și la care România — în spiritul relațiilor prietenești, de strînsă colaborare și bună vecinătate, pe care le întreține cu Turcia — este participant constant și activ. Alegerea Izmirului drept gazdă pentru Tîrgul internațional — deloc întîmplătoare — vine să sublinieze, o dată în plus, tradiția lui multimilenară și rolul economic important pe care l-a jucat dintotdeauna. Pentru că, de la primele începuturi, Izmirul a fost un port și, implicit, un centru al comerțului între vastele regiuni limitrofe la Marea Mediterană. Astăzi, prin hărnicia, priceperea și eforturile cotidiene ale cetățenilor săi, aceste vocații străvechi au dobîndit dimensiuni și valențe noi, ridicînd orașul la rangul de al doilea port al Turciei, după Istanbul, și primul în ce privește exportul. Amenajărilor portuare în continuă extindere li se adaugă acum șantierul naval Alaybey, care, în viitorii trei ani, se prevede a fi adus în posibilitatea de a construi și repara nave de peste 20 000 tone. De-a lungul întregii laturi exterioare a golfului, spre pantele munților, îndeosebi în regiunea denumită Barnova Körfezi, s-au creat și dezvoltat în anii republicii o puternică centură industrială și noile cartiere muncitorești : Halkpinar, Mersinli, Bayraklî. Pe lîngă ramurile cu tradiție ale industriilor textilă, alimentară, tutunului, vinului, în ultimele decenii au fost ridicate aici fabrici de ciment, rafinăria Ipras, cu o capacitate de 3 milioane de tone pe an, unități ale industriei maselor plastice și o fabrică de montaj pentru automobile.

Din port și oraș comercial, Izmirul a devenit, astfel, și un puternic centru industrial și muncitoresc, care, împreună cu suburbiile, numără aproape 900 000 de locuitori. Ponderea sa deosebită în viața social-economică și politică a Turciei este subliniată, între altele, și de faptul că, de vreme îndelungată, de aici își încep principalele partide turcești campania electorală. Extinderea impetuoasă, în toate planurile, a Izmirului creează, desigur, nu numai problema spațiului, fizic limitat între apele mării și pantele munților. Ea ridică, de asemenea, în fața edililor orașului probleme complexe privind aprovizionarea cu electricitate și apă, canalizarea și salubritatea în general, probleme de trafic urban și, mai ales, de satisfacere a nevoilor social-culturale crescînde. Proiecte ambițioase pentru înfruntarea corespunzătoare a tuturor acestor probleme sînt deja întocmite și, unele, în curs de aplicare. Iar cînd sînt întrebate despre perspectivele orașului, oficialitățile locale vorbesc cu multă plăcere și mîndrie despre dorința și eforturile de a face din Izmir „Perla" șiragului de stațiuni ce se construiește, în prezent, pe litoralul egeean al Anatoliei.

În partea sudică, la poalele maiestuoaselor coloane de marmură ale Agorei romane, se desfășoară forfota specifică bazarului oriental

Replică a urbanisticii moderne la puzderia de case pitorești, vopsite în ocru, galben sau albastru...

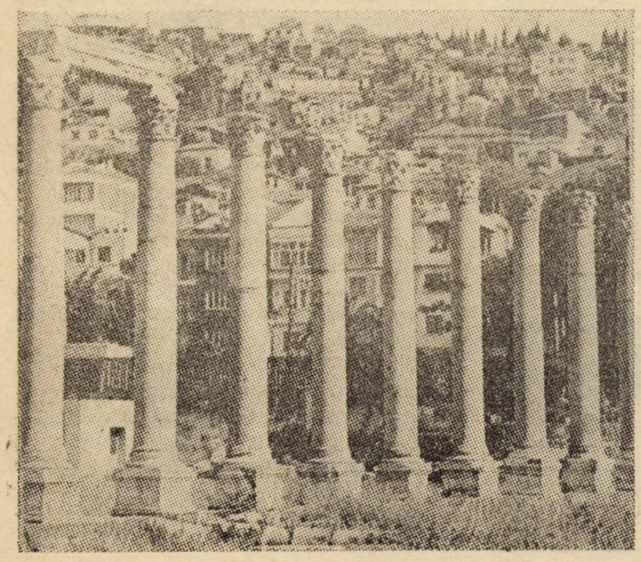

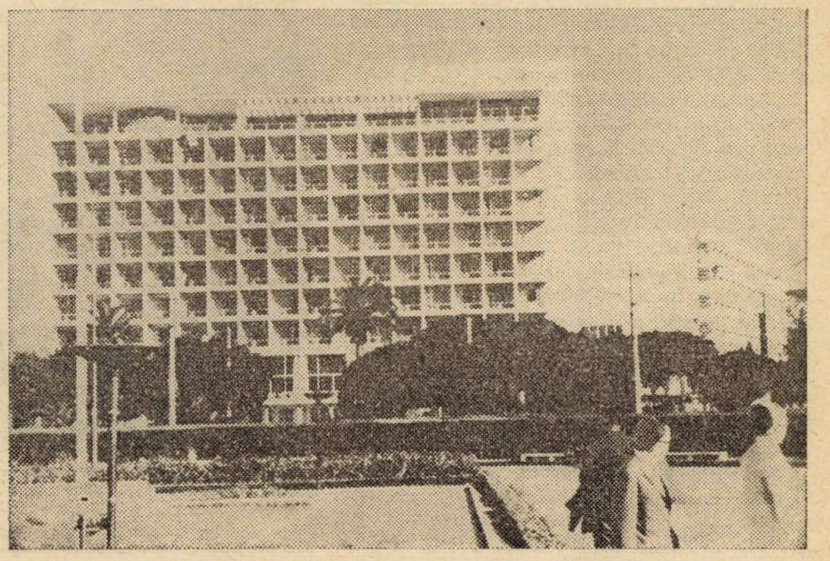

PRAGA

Economia cehoslovacă în preajma noului an

Corespondență de la Constantin Prisăcaru

Sfîrșit de an — prilej de recapitulare a realizărilor înregistrate în dezvoltarea economică și socială a R. S. Cehoslovace, de comparare a ceea ce s-a înfăptuit cu obiectivele propuse. Modul în care se materializează sarcinile economico-sociale stabilite de Congresul al XIV-lea al P.C. din Cehoslovacia a format obiectul multor analize la nivelul conducerii partidului și statului, cu deosebire, însă, al Plenarei C.C. al P.C. din Cehoslovacia, care a avut loc la sfîrșitul lunii noiembrie.

S-a precizat, și cu acest prilej, că obiectivele economico-sociale ale cincinalului în curs sînt realiste și că, în cea mai mare parte a lor, sînt îndeplinite cu succes și chiar depășite, făcînd ca potențialul economic al țării să sporească de la un an la altul. Astfel, plenara a constatat că venitul național a înregistrat, în perioada anilor 1971—1974, o creștere de aproape 67 miliarde coroane, sumă ce depășește cu 6 miliarde nivelul prevăzut. În cei patru ani, au fost construite și date în funcțiune noi unități energetice, chimice, siderurgice, constructoare de mașini, prima linie a metroului praghez, prima porțiune a magistralei de gaz metan, au fost executate lucrări importante de modernizare a transporturilor și telecomunicațiilor, se desfășoară cu succes vasta acțiune de înfrumusețare și modernizare a capitalei țării. Valoarea fondurilor fixe cu care au fost echipate noile capacități industriale se ridică la 390 miliarde coroane. Prin aceasta, s-au creat condiții favorabile pentru ca producția materială să evolueze într-un ritm superior celui prevăzut în directive. Comparativ cu anul 1970, producția globală industrială va înregistra, anul acesta, o creștere de 25 la sută, iar activitatea de construcții, intensificată mult pe parcursul perioadei amintite, va spori cu 38 la sută.

Sînt, de asemenea, pozitive rezultatele înregistrate în agricultură. Gospodăriile agricole de stat și cooperativele agricole de producție — care dețin mai mult de 95 la sută din suprafața agricolă a țării — au strîns anul acesta o recoltă record — avînd un volum cu 50 la sută mai mare decît cea din 1970.

Dezvoltarea dinamică a economiei naționale, în ritmul prevăzut de directivele cincinalului, a creat baza care permite ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului. În primii patru ani ai cincinalului în curs, au fost construite 455 000 locuințe noi, cu 30 000 mai multe decît în întreg cincinalul anterior. Cîștigurile directe ale populației au sporit cu circa 55 miliarde coroane.

„În dezvoltarea economiei — se spune în documentul plenarei — se manifestă fără echivoc tendințele pozitive. Dar aceasta nu înseamnă că economia noastră este ferită de lipsuri și probleme". Cu exigență sporită, cu grijă pentru evoluția economico-socială viitoare a țării, plenara a scos la lumină aspectele ce mai frînează creșterea nestingherită a potențialului economic. Unei economii atît de dependente de piața mondială a materiilor prime și a desfacerilor cum este cea cehoslovacă nu-i pot fi indiferente, în primul rînd, cheltuielile materiale și de muncă. De aceea, aici, în Cehoslovacia, necesitatea sporirii pe toate căile a eficienței producției, ocrotirea economiei naționale de influența factorilor negativi externi — creșterea și fluctuațiile prețurilor materiilor prime, combustibilului și energiei, criza valutar-monetară etc. — ce se succed cu atîta frecvență în economia capitalistă sînt privite cu maximă atenție. Recenta plenară a constatat că în multe unități economice se mențin serioase deficiențe în folosirea cu randament ridicat a materiilor prime și materialelor, a forței de muncă, a sumelor destinate investițiilor, a introducerii operative, în practica industrială, a rezultatelor cercetării științifice și tehnice. Pe de altă parte, s-a subliniat necesitatea unei mai intense preocupări pentru întărirea disciplinei de producție și de muncă, folosirea largă a inițiativei maselor în rezolvarea problemelor hotărîtoare ale producției, îmbunătățirea stilului de conducere al cadrelor, pentru că sarcinile economice ale anului viitor — ultimul al actualului cincinal — sînt mari și complexe.

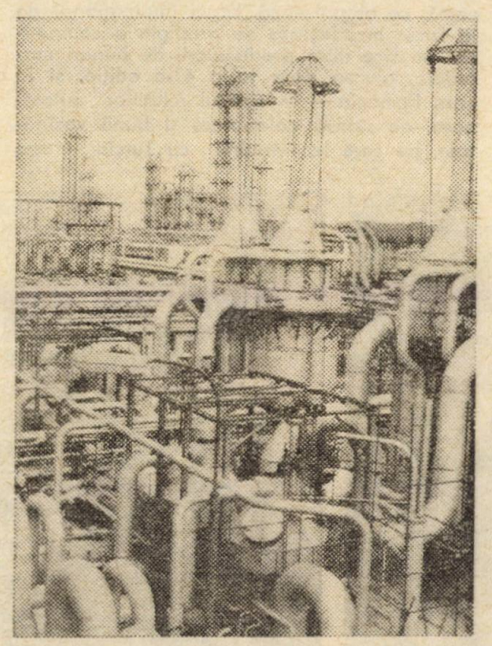

Vedere parțială a uzinei din Kralupy, care produce butadienă și stiren — componente de bază ale cauciucului sintetic

Semnificația particulară a planului economic pentru anul viitor constă în faptul că el trebuie să fie un corolar al realizării programului politicii economice elaborat de Congresul al XIV-lea al partidului. În acest scop, plenara a cerut cadrelor din economie să acorde o atenție sporită creării tuturor condițiilor pentru buna demarare a activității economice a anului 1975, care își propune, între altele, ca sarcini fundamentale, menținerea în continuare a unui ritm ridicat al producției industriale, agricole și activității de construcții ; folosirea cu randament superior a materiilor prime și materialelor, a tuturor sortimentelor de combustibili, a energiei electrice; îmbunătățirea indicelui de folosire a mașinilor și utilajelor ; creșterea nivelului de trai al populației în conformitate cu sarcinile stabilite prin planul cincinal ; îmbunătățirea activității de investiții, pentru a se putea da în funcțiune toate obiectivele planificate ; ridicarea gradului de eficiență a întregii activități economice.

Ca obiective concrete, planul de stat pe anul 1975 prevede creșterea cu 5,6 la sută a venitului național, comparativ cu realizările din acest an, sporirea cu 6,4 la sută a volumului producției industriale, ritmuri superioare de creștere prevăzîndu-se pentru industriile chimică (9,8 la sută), construcții de mașini (8,1 la sută), materialele de construcții (7,6 la sută), creșterea cu 3,3 la sută a producției globale agricole — din care cea vegetală cu 4,2 la sută, iar cea animalieră cu 2,5 la sută. Anul viitor va reprezenta încă un pas important în eforturile conjugate de apropiere a nivelurilor economiilor celor două republici surori — R. S. Cehă și R. S. Slovacă ; la toți indicatorii principali ai planului s-au prevăzut ritmuri mai înalte pentru economia slovacă. Cîștigurile bănești ale populației urmează să sporească, anul viitor, cu 4,4 la sută, iar volumul mărfurilor de larg consum, industriale și alimentare, desfăcute populației, cu 4,6 la sută. Urmează să fie construite și date în folosință 126 000 apartamente.

1975 — ultimul an al actualului cincinal — are pentru economia cehoslovacă o semnificație aparte. El trebuie să desăvîrșească tot ceea ce, de patru ani, se realizează prin eforturile unite ale celor două popoare frățești și, astfel, să pregătească premisele optime ale celui de-al șaselea plan cincinal.

VARŞOVIA

Îmbunătăţirea nivelului şi structurii forţei de muncă

Corespondenţă de la Gheorghe Ciobanu

„Revizuirea generală a nivelului şi structurii forţei de muncă" reprezintă o acţiune de amploare naţională, organizată în Polonia în urma unei decizii a Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P. şi a Prezidiului guvernului, în vederea depistării şi folosirii corespunzătoare a rezervelor din acest domeniu. O comisie centrală, în fruntea căreia se află vicepremierul F. Kaim, a fost însărcinată de instanţele superioare de partid şi de stat să dirijeze această acţiune care, după recenta revizuire a rezervelor de materii prime şi materiale — ce a scos la iveală importante surplusuri — reprezintă un eveniment de seamă în viaţa economică şi socială a ţării.

Presa poloneză, acordînd spaţii largi popularizării şi desfăşurării acestei acţiuni, scoate în evidenţă faptul că ea constituie o etapă importantă în realizarea hotărîrilor Congresului al VI-lea al P.M.U.P. şi Plenarei a IX-a a C.C. al P.M.U.P., care au elaborat un program de perspectivă complex pentru deplina angajare a tuturor forţelor poporului la dezvoltarea ţării. Totodată, se remarcă necesitatea ca această acţiune să contribuie la menţinerea şi accentuarea unei înalte dinamici a productivităţii muncii, în ultimul an al cincinalului şi în cincinalul următor.

„Decizia Biroului Politic şi a Prezidiului guvernului — scria «Trybuna Ludu» — a fost adoptată într-o perioadă în care problematica angajărilor a căpătat o deosebită pondere economică şi socială. Dacă dorim şi în anii următori să obţinem parametri ridicaţi în dezvoltatea social-economică, de pe acum trebuie să procedăm la o mai eficientă distribuire şi folosire a mîinii de lucru". La rîndul său, „Glos Pracy" arăta : „Dacă nu vom spori în lunile viitoare eficienţa muncii, va trebui să limităm ritmul economiei şi, deci, şi al dezvoltării sociale. O muncă mai productivă nu are nimic comun cu intensificarea fizică a muncii. Este vorba de o activitate mai bine organizată, de o deplină folosire a calificării oamenilor".

În diferite comentarii de presă sînt semnalate dificultăţile întîmpinate în unele sfere ale economiei datorită lipsei de braţe de muncă, lipsă explicată — după opinia ziarului „Trybuna Ludu" — de motive obiective şi subiective. Din prima categorie fac parte : numărul mare de tineri aflaţi pe băncile şcolilor medii şi institutelor de învăţămînt superior, ceea ce le asigură o mai bună pregătire, dar întîrzie angajarea lor directă în producţie ; amploarea investiţiilor, care, materializîndu-se, creează tot mai multe locuri de muncă în noile obiective industriale date în exploatare ; rămînerea în urmă în domeniul serviciilor acordate populaţiei, a cărei recuperare într-un timp record necesită angajări suplimentare. Printre factorii subiectivi — care, după părerea cotidianului mai sus-menţionat, determină într-o mare măsură dificultăţile înregistrate — se enumeră : nefolosirea deplină şi raţională a rezervelor existente ; angajarea unui număr mai mare de salariaţi decît este necesar ; neutilizarea completă a calificării şi timpului de lucru ; abaterile de la disciplina muncii ; fluctuaţia prea mare de cadre.

Depistarea şi folosirea mai judicioasă a rezervelor de muncă, precum şi contracararea fenomenelor negative amintite constituie ţelul principal al echipelor de specialişti şi activişti, aflate în prezent în întreprinderile economice. Membrii acestor formaţiuni, create în vederea desfăşurării practice a revizuirii, urmează ca, în rapoartele lor finale, să răspundă — pe baza celor constatate — la o serie de întrebări, printre care şi cea dacă proporţia dintre diferitele grupe de angajaţi în administraţie şi producţie, dintre cei nemijlocit angajaţi în producţie sau auxiliari este justificată din punctul de vedere al conducerii operative şi al productivităţii muncii. În această ordine de idei, se observă — după cum menţionează presa poloneză — o tendinţă de înmulţire a posturilor de conducere în diferite sectoare. Astfel, agenţia „Interpress" arată că există cazuri cînd „un şef are trei sau doi subordonaţi, iar uneori doar unul singur. În felul acesta, un om cu calificare, necesar producţiei, se ocupă, în ultimă instanţă, de manipularea hîrtiilor dintr-un sertar în altul. Sînt necesare înlăturarea unor asemenea fenomene şi folosirea fiecărui angajat la locul în care priceperea şi capacitatea sa dau cel mai mare randament, deci cu precădere în procesul direct de producţie".

De asemenea, urmează să se răspundă la întrebarea : care sînt cauzele irosirii unor minute preţioase din timpul de lucru ? Sarcina fiecărui colectiv este — după cum sublinia pregnant „Trybuna Ludu" — de a întări disciplina muncii, de a face totul pentru a se folosi la maximum timpul de lucru. În acelaşi timp, organul P.M.U.P. sublinia că „trebuie dusă o luptă hotărîtă împotriva manifestărilor de absenteism nemotivat şi de fluctuaţie de cadre. Aceste fenomene reduc productivitatea muncii şi au drept rezultat dezorganizarea ritmului ei normal".

Ca efect final se aşteaptă — şi această convingere este unanim exprimată de factorii de răspundere — ca actuala acţiune să descătuşeze marile rezerve a căror utilizare va accelera considerabil creşterea productivităţii muncii, element care constituie, după cum s-a menţionat, o condiţie a dezvoltării rapide a ţării şi a ridicării continue a nivelului de trai al societăţii. Se exprimă, totodată, convingerea că în numeroase întreprinderi vor fi semnalate surplusuri de braţe de muncă ce vor putea fi folosite mai bine în unităţile respective pe calea extinderii unor secţii sau a trecerii la un flux de producţie în trei schimburi. De asemenea, o parte din aceste surplusuri va putea fi dirijată spre alte întreprinderi şi, mai ales, spre noile obiective ce urmează să intre în exploatare. În acelaşi timp, în urma revizuirii se va putea frîna creşterea — dincolo de limitele planificate — a angajărilor care, pentru anul 1975, sînt prevăzute a fi de ordinul a 300 000.

Revizuirea este concepută nu ca o campanie prin care se urmăresc efecte de moment, ci ca un început al unei activităţi permanente ce are drept ţel o mai bună gospodărire a tezaurului naţional de cadre. Rezultatele acestui control vor fi sistematic traduse în viaţă atît în anul 1975, cît şi în cursul întregului cincinal viitor.

Una din secţiile uzinei electronice „Roza Luxemburg" din Varşovia

F. N. E. și idealurile Vietnamului

Activitate de reconstrucție a căilor rutiere în zonele eliberate

În efortul de amploare istorică pe care poporul vietnamez l-a depus pentru realizarea deziderateior sale naționale fundamentale, Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud i-a revenit rolul de seamă de a concentra și conduce forțele patriotice sud-vietnameze, întreaga populație din sud, în lupta sa pentru independență și libertate națională, democrație și progres social.

Atunci cînd, în urmă cu aproximativ 15 ani, în orașele și satele sud-vietnameze mișcarea de protest contra dictaturii și terorii diemiste s-a extins în rîndul tuturor păturilor populației, devenise clară necesitatea concentrării și coordonării nemulțumirii maselor largi de către o forță politică reprezentativă.

Reconstituind momentele de atunci, istoricii vorbesc despre sfîrșitul anului 1958, ca moment de debut al organizării luptei populației sud-vietnameze, iar ca puncte de geneză — Cîmpia jongilor, Platourile Inalte și munții Quang Ngai. În ianuarie 1959, izbucnesc „primele scîntei" : locuitorii din Quang Ngai atacă garnizoanele locale. Un an mai tîrziu, în 1960, insurecția populară cuprinde întregul Vietnam de Sud. La 17 ianuarie 1960, în provincia deltaică Ben-Tré are loc prima mare înfruntare, încheiată prin victoria forțelor armate populare de eliberare (F.A.P.L.). Cu armele capturate în această bătălie și cele imediat următoare este echipat primul batalion organizat al F.A.P.L. În focul luptelor care s-au succedat în tot cursul anului, la 20 decembrie 1960, ia naștere Frontul Național de Eliberare ca forță politică și militară, exponent al aspirațiilor fundamentale ale populației sud-vietnameze. Sub conducerea sa, masele largi și-au organizat lupta, obținînd succese remarcabile atît pe plan militar, cît și politic.

Victoriile dobîndite s-au datorat atît caracterului larg reprezentativ al F.N.E. cît și programului său de luptă, care a sintetizat deziderateie esențiale, vitale ale populației din Vietnamul de Sud. F.N.E. a reunit, astfel, sub steagul său, peste 20 de partide și organizații, printre care Partidul Democrat (reprezentînd păturile patriotice ale burgheziei naționale), Partidul Radical-Socialist (din care face parte, mai ales, intelectualitatea ce se pronunță pentru independență și neutralitate), Partidul Popular-Revoluționar (reprezentînd masele muncitoare), precum și organizații de femei, tineret, țărani, ale mișcărilor minorităților etnice etc. Pe parcursul anilor, noi organizații s-au afiliat F.N.E. În 1968, anul înființării sale, Alianța forțelor naționale, democratice și pașnice din Vietnamul de Sud s-a alăturat luptei forțelor componente ale F.N.E.

Programul politic în 10 puncte al Frontului — aprobat încă de la Congresul de constituire, în 1960 — prevede măsuri ca : lichidarea totală a regimului dictatorial și a condițiilor care l-au generat ; crearea condițiilor pentru o democrație efectivă și largă, asigurarea de garanții pentru libertatea cuvîntului, presei, religiei, dreptul de organizare ; încetarea imediată a agresiunii Statelor Unite și retragerea forțelor armate americane din Vietnamul de Sud ; Vietnamul de Sud nu trebuie să depindă de nici o țară, trebuie să ocupe pe arena internațională o situație bazată pe egalitatea față de celelalte țări ; promovarea unei politici de dezvoltare a economiei naționale, lichidarea șomajului și sărăciei, creșterea nivelului de trai al poporului ; încetarea războiului și, în general, încetarea tuturor ostilităților, reîntronarea păcii, securității și ordinii în regiunile rurale și în celelalte regiuni din țară ; organizarea de alegeri și crearea unui guvern de coaliție format din reprezentanții tuturor tendințelor și păturilor sociale ale populației. Vietnamul de Sud, independent, va promova o politică de neutralitate și de neparticipare la blocurile militare, va fi gata să creeze, împreună cu Cambodgia și Laos, o zonă neutră în peninsula indo-chineză. Reunificarea Vietnamului va fi un proces treptat, efectuat pe baza asentimentului reciproc, ținînd seama de particularitățile ambelor zone, pe baza egalității.

Merită menționat că, în majoritate, obiectivele pe care și le-a propus în Programul său politic — precizat și îmbogățit în urma lucrărilor Congresului extraordinar al F.N.E., din august 1967 — se regăsesc înscrise în Acordul de pace de la Paris, document pe care F.N.E. îl consideră, prin semnificația sa, printre succesele cele mai importante ale luptei și strădaniilor întregului popor vietnamez.

Avînd sprijinul maselor largi sud-vietnameze și militînd pentru realizarea unui program politic care oferă singura soluție posibilă crizei sud-vietnameze, Frontul Național de Eliberare a înregistrat victorii istorice, de mare importanță în toate domeniile.

După semnarea Acordului de la Paris cu privire la Vietnam, zonele eliberate din Vietnamul de Sud s-au consolidat și s-au dezvoltat pe toate planurile. Autoritatea puterii revoluționare la diferite eșaloane s-a întărit puternic în teritoriile eliberate, s-au afirmat prestigiul și influența Frontului Național de Eliberare și ale Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud.

Politica izvorîtă din spiritul unității, reconcilierii și concordiei naționale, elaborată de F.N.E. și de G.R.P., a exercitat o puternică influență asupra populației din zonele aflate sub controlul administrației de la Saigon, inclusiv asupra funcționarilor și a militarilor, mobilizînd puternic mișcarea de luptă a diferitelor pături sociale, a forțelor politice democratice și progresiste din orașele sud-vietnameze, pentru a cere administrației de la Saigon să aplice cu seriozitate Acordul de la Paris, pentru restabilirea păcii și realizarea concordiei naționale.

Din păcate, atitudinea obstrucționistă a administrației saigoneze a blocat, în repetate rînduri, posibilitățile de avansare pe drumul realizării Acordului de pace. Prin provocarea de incidente — chiar în orele imediat următoare stabilirii încetării focului — prin adoptarea de poziții menite să stagneze dialogul stabilit conform Acordului de pace între cele două părți sud-vietnameze, ca și prin menținerea și intensificarea unei politici dictatoriale în regiunile aflate sub controlul ei, administrația Nguyen Van Thieu și-a dovedit reaua credință și dorința de a împiedica transpunerea în fapt a prevederilor Acordului. Poziția adoptată de ea a creat actuala situație de fapt, în care ostilitățile au fost reluate pe scară largă în întregul Vietnam de Sud, iar discuțiile intersud-vietnameze au fost întrerupte la nivelul tuturor organismelor (atît în Comisia militară mixtă de la Saigon, cît și în conferința consultativă de la La Celle Saint Cloud).

F.N.E. și G.R.P. au înaintat, în repetate rînduri, propuneri constructive, menite să faciliteze găsirea unor soluții situației din Vietnamul de Sud. Astfel, planul în șase puncte, prezentat, la 22 martie a.c., de șeful delegației G.R.P. la convorbirile de la La Celle Saint Cloud, conținea măsuri valoroase și realiste care — acceptate de cealaltă parte — ar fi grăbit instaurarea unei veritabile păci în Vietnamul de Sud și ar fi permis rezolvarea problemelor în suspensie. Respingerea planului în 6 puncte, a celorlalte inițiative constructive, de bunăvoință, venite din partea G.R.P. și F.N.E., continuarea războiului și a metodelor dictatoriale au radicalizat nemulțumirea populației din zonele ocupate de administrația de la Saigon, au dus la crearea — cu deosebire în a doua jumătate a acestui an — a unei vii mișcări de protest împotriva corupției și dictaturii saigoneze, pentru răsturnarea lui Thieu și a partizanilor săi, pentru pace și înțelegere națională, libertăți democratice și bunăstare.

Declarația G.R.P. emisă la 8 octombrie a.c. — arătînd că, la fel ca și pînă acum, F.N.E. și G.R.P. sînt strîns legate de popor și de aspirațiile sale — cere cu fermitate ca intervenția străină în afacerile interne ale Vietnamului de Sud să înceteze, ca Nguyen Van Thieu și gruparea din jurul său — principala piedică, în prezent, în calea îndeplinirii Acordului de pace — să fie răsturnați, astfel încît să poată fi instalată, la Saigon, o administrație favorabilă păcii, concordiei naționale și care să dorească aplicarea strictă a Acordului de la Paris ; G.R.P. — se subliniază în declarație — este gata să negocieze cu o asemenea administrație, în vederea unei reglementări cît mai grabnice a problemelor interne ale Vietnamului de Sud.

Acestea sînt motivele pentru care, anul acesta, F.N.E. își sărbătorește a 14-a aniversare în condițiile în care — așa cum se relevă în mesajul adresat Congresului al

XI-lea al Partidului Comunist Român — „populația din Vietnamul de Sud își intensifică cu hotărîre lupta pe trei fronturi : politic, militar și diplomatic, pentru aplicarea strictă a Acordului de la Paris, pentru construirea unui Vietnam de Sud pașnic, independent, democratic, neutru și prosper, pășind spre reunificarea patriei, contribuind la apărarea păcii în Indochina, în Asia de sud-est și în lume".

„Ne pronunțăm cu fermitate — sublinia *tovarășul Nicolae Ceaușescu,* în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea al P.C.R. — *pentru aplicarea consecventă și reală a acestor acorduri, pentru respectarea dreptului poporului vietnamez de a-și hotărî și soluționa în mod independent problemele, fără nici un amestec din afară".*

Solidar cu lupta poporului vietnamez, poporul român și-a afirmat și își afirmă întregul său sprijin pentru cauza dreaptă a poporului Vietnamului, pentru restabilirea păcii în Vietnam, a condițiilor care să permită poporului vietnamez să-și făurească singur soarta.

Liana Enescu

DOCUMENTAR

Arhipelagul Sao Tomé și Principe

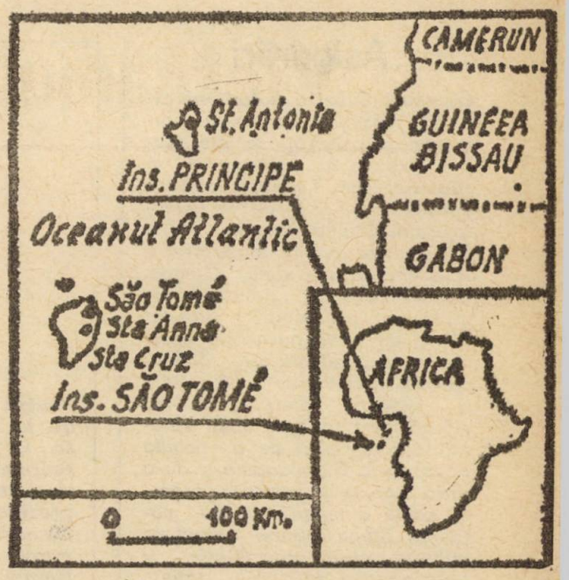

Insulele São Tomé și Principe, unite din punct de vedere politic și administrativ, vor fi a treia colonie africană a Portugaliei (după Guineea-Bissau și Mozambic) care-și va dobîndi independența națională. Semnat la Alger, la 26 noiembrie, acordul în această privință deschide poporului din cele două insule perspectiva unei vieți libere, independente și constituie o nouă etapă a destrămării ultimului mare imperiu colonial.

Ca și în cazul Mozambicului, proclamarea propriu-zisă a noului stat va fi precedată de o perioadă de cîteva luni de transferare a puterii către populația locală. Va fi constituit, astfel, un guvern provizoriu de tranziție, care — probabil în luna aprilie — va organiza alegeri pentru Adunarea Constituantă. Oficial, proclamarea independenței noului stat va avea loc la 12 iulie 1975, deși procesul de transferare a puterii către Mișcarea de Eliberare din São Tomé și Principe (recunoscută ca unic reprezentant al poporului din arhipelag) va fi încheiat mai devreme.

Insulele São Tomé și Principe au cunoscut o dominație colonială îndelungată și numeroase agresiuni. După descoperirea lor, în anul 1471, de către navigatorii João da Santarem și Pedro d'Escobar, ele au fost atribuite, rînd pe rînd, ca feude, unor gentilomi ai Casei regale a Portugaliei : Jean da Paiva (1481), Joham Pereiro (1490), Alvaro da Cominha (1493), căpitanul Fernam de Mello (1499). În aceeași perioadă, în insule sosesc primii coloni din Europa, care introduc cultura trestiei de zahăr ; munca era efectuată, încă de pe acum, de sclavi din rîndul populației de culoare. În 1558, teritoriile devin posesiuni controlate nemijlocit de Coroana portugheză.

În secolul al XVII-lea, insulele au cunoscut o scurtă dominație olandeză (1640—1641), precum și numeroase atacuri ale corsarilor. Totuși, stăpînirea portugheză asupra arhipelagului se întărește, din nou, la începutul secolului următor ; de acum înainte, atît São Tomé cît și Principe vor rămîne, pînă în zilele noastre, sub dominația neîntreruptă a Portugaliei. Intervalul respectiv este marcat de declinul culturilor de trestie de zahăr în insule (ca urmare a concurenței Braziliei pe acest plan) și de introducerea altor culturi dominante (cafea și cacao). De asemenea, capitala arhipelagului este, mai întîi transferată, iar apoi stabilită definitiv la São Tomé (în 1855).

São Tomé și Principe sînt situate în Oceanul Atlantic, la circa 200 kilometri de coasta de vest a Africii. Împreună cu Fernando Po și Annobon, ele formează șirul de insule vulcanice care prelungește, în Golful Guineei, străvechiul lanț al munților Camerun, dispărut în cea mai mare parte sub apă. Suprafața lor este de 971 kmp, dintre care 857 reprezintă teritoriul insulei São Tomé, iar 114 pe cel al insulei Principe. Populația, în număr de 60 000 de locuitori (majoritatea în São Tomé), este alcătuită din negri, metiși și albi (aproximativ 3 000). Limba oficială este portugheza, dar se folosește, în mod curent, un idiom creol, provenit din amestecul portughezei cu dialectele **bantu.** Insulele beneficiază de o climă caldă, rezultat al poziției lor geografice. Cei doi curenți de alizee de la Ecuator, încărcați cu aer umed și cu aer cald, se întîlnesc și se neutralizează în această zonă a Atlanticului, determinînd alternanța a două sezoane de-a lungul anului : sezonul secetos sau „gravana" (mai-septembrie) și sezonul ploilor sau „gravanito" (octombrie-mai). Relieful este muntos, São Tomé fiind considerată ca una dintre cele mai accidentate insule din lume. Spațiul său este dominat de piscul São Tomé, înalt de 2 143 metri ; de pe el coboară, pînă la țărm, o pantă acoperită cu păduri tropicale. Simetric acestui pisc, vîrful Papagayo, înalt de 891 metri, domină insula Principe.

Îndelungata dominație colonială a făcut ca arhipelagul să aibă o economie slab dezvoltată, bazată aproape în exclusivitate pe culturile de cacao, cafea și palmieri. Singura localitate mai importantă este capitala, São Tomé, cu o populație de circa 8 000 de locuitori. Există, de asemenea, două porturi : Anna de Chaves (în São Tomé) și San Antonio (în Principe). Rețeaua de căi ferate măsoară doar 500 de kilometri, în timp ce capitala arhipelagului dispune de un aeroport — singurul în cele două insule.

Regimul de muncă forțată din colonii a determinat, nu o dată, răscoale ale populației locale împotriva dominației străine. Izbucnite frecvent de-a lungul veacurilor, ele au luat forme insurecționale în anii 1936 și 1953. De altfel, această ultimă dată reprezintă și momentul începerii luptei de eliberare națională, sub conducerea Mișcării de Eliberare din São Tomé și Principe (MLSTP). Alte ciocniri de proporții între populația locală și trupele portugheze, după cele din 1953, au fost înregistrate în anul 1972.

Rezultat al luptei poporului din São Tomé și Principe, recunoașterea dreptului la autodeterminare și independență pentru cele două insule a intervenit după răsturnarea regimului fascist din Portugalia, la 25 aprilie 1974. O primă rundă de negocieri pentru recunoașterea oficială a acestor deziderate a avut loc la Libreville, capitala Gabonului, între 28 septembrie—3 octombrie a.c. La aceste negocieri, delegația portugheză a fost condusă de Victor Manuel Pereira de Castro, iar cea a Mișcării de Eliberare din São Tomé și Principe de secretarul general al organizației, Manuel Pinto da Costa. A doua rundă de negocieri s-a desfășurat la Alger, între 23-26 noiembrie, și s-a soldat cu acordul asupra independenței arhipelagului. Cu același prilej, părțile au hotărît să stabilească relații de cooperare activă, atît în domeniile economic, tehnic și financiar, cît și pe plan cultural. Ele au declarat, de asemenea, că noua cooperare și relațiile viitoare dintre poporul portughez și cel din arhipelagul São Tomé și Principe se vor baza pe respectarea independenței, egalității și intereselor reciproce.

Profund solidar cu lupta tinerelor state africane pentru consolidarea independenței lor naționale, cu lupta popoarelor care se mai află încă sub dominația colonialismului, apartheidului și rasismului, poporul român salută cu căldură acordul privind dobîndirea independenței de către arhipelagul São Tomé și Principe. De altfel, participarea unei delegații a Mișcării de Eliberare din aceste teritorii la Congresul al XI-lea al P.C.R., precum și vizita efectuată în țara noastră, anul trecut, de secretarul general al MLSTP, Manuel Pinto da Costa, marchează, în mod deosebit, dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări și popoare, sentimentele de stimă și prietenie pe care se întemeiază aceste relații. Fără îndoială că legăturile dintre țările și popoarele noastre vor cunoaște o dezvoltare continuă și în viitor, în special după proclamarea statului independent al insulelor São Tomé și Principe, la 12 iulie 1975.

Ion Madoșa

1000 +1

Comunicație

Săptămînalul egiptean „Rose Al Youssef" relatează că președintele Anwar Sadat și regele Feisal au hotărît să stabilească un sistem de comunicații de urgență între capitalele lor, pentru a păstra un contact strîns. Publicația adaugă că realizarea acestei linii, care costă un milion de dolari, va începe anul viitor.

Armament

Congresul american a fost invitat oficial să se pronunțe asupra acordului de principiu americano-sovietic privind limitarea arsenalelor strategice ale celor două mari puteri. Trei senatori — democrații E. Kennedy și W. Mondale și republicanul C. Mathias – au prezentat o rezoluție prin care cer Senatului să-și exprime sprijinul față de obiectivele generale ale acordului de la Vladivostok, recomandînd, în același timp, președintelui Ford „să depună toate eforturile posibile pentru a negocia noi limitări de armamente și măsuri de reducere a acestora". Senatorul democrat H. Jackson, eventual candidat la președinția S.U.A., a considerat plafoanele hotărîte la Vladivostok prea ridicate, dar nu a prezentat un text de rezoluție în acest sens.

Asigurări

Guvernul Cubei a hotărît să extindă înlesnirile sistemului cubanez de asigurări sociale asupra cubanezilor, precum și a străinilor care lucrează la baza maritimă a S.U.A. de la Guantanamo, anunță agenția TASS. Baza este situată în provincia răsăriteană a Cubei, Oriente, pe un teritoriu „arendat" în „folosință nelimitată" Statelor Unite de către guvernele anterioare, dependente de S.U.A., potrivit „acordurilor" din 1903 și 1934. În prezent, S.U.A. refuză cererea guvernului revoluționar al Cubei de a lichida baza de la Guantanamo și de a reda poporului cubanez această parte a teritoriului său național. Stăpînii bazei maritime militare refuză muncitorilor și funcționarilor săi, care trăiesc pe teritoriul Cubei, asigurări sociale, pensii, indemnizații pentru familie, asistență medicală gratuită și alte avantaje de care se bucură în prezent oamenii muncii din Cuba socialistă. După cum scrie „Granma", prin această politică, S.U.A. ar vrea să determine pe cubanezi să părăsească baza. De aceea, guvernul revoluționar a hotărît să ajute frații exploatați.

Pentru prima dată de la întoarcerea sa în Cipru, președintele Makarios revede palatul prezidențial din Nicosia, distrus în mare parte în timpul confruntărilor de la 15 Iulie

Drepturi

Prințesa Ashraf, sora șahului Iranului, în prezent președinte al Conferinței internaționale a drepturilor omului, a remis secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, o declarație semnată de 35 șefi de stat și 20 șefi de guvern, exprimînd sprijinul lor pentru realizarea plenară a drepturilor femeii. Declarația, remisă cu ocazia celei de-a 26-a aniversări a Declarației drepturilor omului, exprimă speranța că vor fi adoptate măsuri concrete pentru aplicarea în practică a drepturilor femeii în 1975 – an care a fost proclamat de către Adunarea Generală a O.N.U. „Anul internațional al femeii".

Willy Brandt (dreapta) și doamna Imelda Marcos, soția președintelui Filipinelor, s-au numărat printre membrii prezidiului la colocviul U.N.I.C.E.F, care a avut loc la Geneva

Medicină

Asociația medicală franco-palestiniană a lansat, la 12 decembrie, prima sa subscriere pe lîngă publicul francez, în legătură cu construcția unui spital subteran la Saida (Liban), pentru acordarea primelor îngrijiri refugiaților palestinieni, victime ale bombardamentelor aeriene și navale israeliene. Potrivit prof. Milliez, decanul de onoare al Facultății de medicină din Paris, care este președinte al acestei asociații, spitalul subteran își va limita activitatea la operațiile de reanimare și de urgență pentru răniți, înainte ca aceștia să fie transportați la spitalele mari din Liban.

Reluare

Președinții Hondurasului și Salvadorului au declarat că doresc să ajungă la un acord privind restabilirea relațiilor dintre țările lor, relații rupte în 1969 cu prilejul așa-zisului „război al fotbalului".

Declarație

Fostul rege al Greciei, Constantin, a dat publicității la Londra o scurtă declarație adresată „bărbaților și femeilor din Grecia", în care se spune: „Credincios declarației mele anterioare, repet că, pentru asigurarea reîntoarcerii la o situație cu adevărat normală, la progres și prosperitate, trebuie ca unitatea națională să fie obiectivul nr. 1. Mă rog din toată inima ca viitorul să poată justifica rezultatele votului de ieri" (referendumul din 8 decembrie, în cadrul căruia electoratul grec s-a pronunțat pentru republică – n.n.).

Centrală

Construcția primei centrale electrice nucleare israeliene, cu o capacitate instalată de 600 MW, va începe peste doi ani și se va încheia în alți șase – a anunțat directorul proiectului, Moshe Katz. Centrala se va construi în regiunea Nitzanim, în apropierea portului Ashdod. La proiectarea centralei vor participa oameni de știință americani.

Astronautul american John Glenn, care de mult a renunțat la zborurile cosmice, s-a lansat în politică, în calitate de senator democrat al statului Ohio. În fotografie, împreună cu soția

În prezența lui Yasser Arafat, președintele sirian Hafez El Assad pune piatra de temelie a unei școli pentru copii palestinieni, construită la Damasc

John Sherman Cooper (dreapta), primul ambasador american în R.D.G., este primit pe aeroportul Schoenefeld, din Berlin

Separatiști

Presa indiană scrie despre intensificarea activității separatiștilor de pe teritoriul statului de la granița de est a țării – Mysore. După cum scrie ziarul „Hindustan Times", membrii „Frontului național Mizo", interzis de guvernul indian, organizează asasinate politice și terorizează populația locală – relatează agenția TASS. Separatiștii, care cer crearea „statului independent Mysore", nu sînt numeroși și nu sînt sprijiniți de populația locală. Detașamentele lor se ascund în regiuni muntoase, greu accesibile.

Cassius Clay și fratele său, Herbert, au fost primiți, la Casa Albă, de președintele Ford

Experiențe

Senatul S.U.A. a votat în favoarea acordării Administrației Ford a autorizației de a urgenta experiențele americane cu arme nucleare, înainte ca un nou tratat sovieto-american de interzicere a experiențelor să intre în vigoare.

Sugestii

Vorbind la Washington în fața ziariștilor, după întîlnirea sa cu președintele Gerald Ford și cu secretarul de stat Henry Kissinger, ministrul de externe israelian, Yigal Allon, a declarat: „Un război în Orientul Mijlociu poate fi evitat. Cred, într-adevăr, că trebuie să acordăm o nouă șansă procesului diplomatic". Allon a relevat că, în timpul convorbirilor sale cu Kissinger, a formulat sugestii și idei noi, care ar putea fi prezentate statelor arabe, dar a menționat că „nu au fost trasate linii pe hărți".

ration difuzată de Radio Libertao, secretarul general al Partidului Socialist Portughez a arătat că este „de neconceput ca un ziar să afirme un asemenea lucru înainte de a-l verifica la cei în cauză".

Comunicat

Examinînd rezultatele întîlnirii de lucru a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, cu președintele Republicii Franceze, Valéry Giscard d'Estaing, Biroul Politic al C.C. al P.C.U.S., Prezidiul Sovietului Suprem și Consiliul de Miniștri ale U.R.S.S. au aprobat activitatea lui L. Brejnev și și-au exprimat satisfacția pentru acordurile și înțelegerile realizate la Rambouillet – se spune în comunicatul dat publicității la Moscova. „Întîlnirea de la Rambouillet, care a coincis cu împlinirea a 50 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre U.R.S.S. și Republica Franceză, a reafirmat stabilitatea politicii de înțelegere și cooperare dintre cele două țări, promovată încă din 1966", se spune în comunicat.

D-na Sadat (a treia din stînga), soția președintelui egiptean, a prezidat la Cairo conferința pe tema participării femeii la apărarea Egiptului

Teritoriu

Comisia Adunării Generale a O.N.U. pentru teritoriile neautonome a hotărît, cu 81 voturi pentru și 43 abțineri – între care și Spania – să supună spre consultarea Curții Internaționale de Justiție problema dacă Sahara spaniolă era, în momentul colonizării de către Spania, un „teritoriu fără stăpîn" și, în cazul unui răspuns negativ, care erau legăturile juridice ale acestui teritoriu cu Regatul Marocului și cu Uniunea Mauritană. Rezoluția cere Spaniei, Marocului și Mauritaniei să prezinte Curții de la Haga, în calitate de părți interesate, orice informație care ar putea servi la elucidarea acestei probleme.

Dezmințire

Mario Soares a dezmințit energic știrea publicată de „Diario Popular", potrivit căreia el va abandona, în curînd, portofoliul afacerilor externe. Într-o declarație difuzată de Radio Libertao, secretarul general al Partidului Socialist Portughez a arătat că este „de neconceput ca un ziar să afirme un asemenea lucru înainte de a-l verifica la cei în cauză".

Militari

Conducători militari portughezi și spanioli s-au întrunit pentru prima dată după lovitura de stat din Portugalia, s-a anunțat oficial la Lisabona. Întrunirea, de rutină, se desfășoară în conformitate cu promisiunea Mișcării Forțelor Armate portugheze de a respecta unele angajamente internaționale ale fostului regim. (Spania și Portugalia sînt legate printr-un tratat de prietenie și neagresiune încheiat în 1939, cunoscut sub denumirea de Pactul Iberic, și care a fost reînnoit în 1970).

Bugete

Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat o rezoluție care se referă la reducerea cu 10 la sută a bugetelor militare ale statelor membre. Rezoluția a fost aprobată cu 97 de voturi.

l'Humanité

PARIS

„CUBA DE ASTĂZI NU ESTE CUBA DE IERI"

Interviu acordat de Fidel Castro

prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba

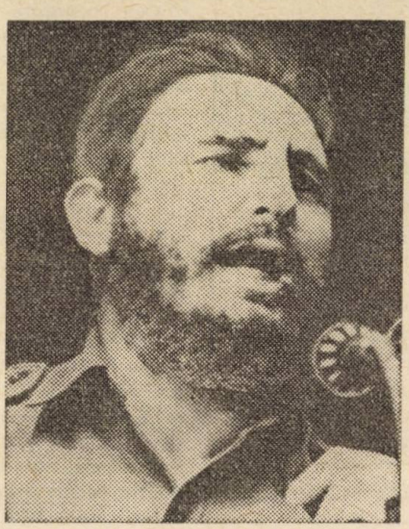

— SE ȘTIE că Venezuela este unul dintre cei mai mari producători de petrol din lume. Ce spuneți dv., tovarășe Fidel Castro, despre aceasta și care este poziția dv. în problema petrolului, care se află în centrul preocupărilor actuale ?

— Problema petrolului este foarte complicată. De fapt, avem de-a face cu două probleme. Pe de o parte, este vorba de lumea capitalistă industrializată. Pe de altă parte, de țările care nu sînt industrializate, însă au petrol. Noi credem că poziția țărilor producătoare de materii prime este foarte justă. Este normal ca, în prezent, să ceară prețuri mai bune, avînd în vedere că, sub aspect istoric, ele au fost foarte exploatate. Materia primă este întotdeauna achiziționată pe baza unui preț redus, în timp ce produsele industriale au fost vîndute mai scump. Acest dublu fenomen a contribuit la dezvoltarea lumii capitaliste industrializate ; însă, în același timp, el se află la baza sărăciei țărilor slab dezvoltate. Acum, petrolul a devenit o materie primă privilegiată pentru toate țările : atît industrializate, cît și nedezvoltate.

Nu putem însă omite un al treilea aspect : al țărilor sărace care nu au petrol. Țările producătoare de petrol dețin o parte din bogăția financiară a acestei lumi. Este necesar, după părerea mea, ca excedentul de resurse financiare al țărilor petrolifere să poată fi mobilizat în direcția țărilor subdezvoltate. În caz contrar, riscul este foarte mare în direcția adîncirii sărăciei acestor țări.

Un alt aspect : lumea subdezvoltată riscă să fie divizată în măsura în care cuvîntul de ordine al țărilor imperialiste de a obține o reducere a prețului petrolului va găsi un ascultător atent în multe țări sărace.

Cred că această problemă este foarte serioasă. După opinia mea, țările petrolifere nu au elaborat încă o politică vizînd statele lumii a treia, care constituie aliații lor obiectivi în această luptă. Un număr tot mai mare de țări petrolifere se află în curs de realizare a unor investiții în lumea capitalistă dezvoltată, în special în organismele financiare controlate de imperialism. O atare situație este periculoasă.

Așa cum, de altfel, am mai spus, este necesar ca țările slab dezvoltate să nu se lase divizate de imperialiști, ca lupta pentru materiile prime să fie sprijinită și, în același timp, ca țările petrolifere să elaboreze o politică vizînd lumea a treia.

— Am citit în discursurile dv. recente că o amplă cotitură va marca viața din Cuba în anul 1980. Este vorba de o simplă impresie sau de o realitate ?

— Anul 1980 va fi marcat de mari schimbări cantitative și calitative, în general. Însă, în fond, schimbările vor marca deceniul 1970-1980 — al doilea deceniu al revoluției — pentru că, în primul deceniu, problema fundamentală care s-a pus pentru Cuba a fost de a supraviețui. Cum s-a putut consolida prima revoluție socialistă din America Latină ? Cum a putut supraviețui la 90 de mile de S.U.A., în condițiile blocadei economice și ale unor amenințări constante cu caracter militar ?

În primii zece ani, a fost vorba de consolidarea revoluției, de formarea unei conștiințe politice și revoluționare a poporului. Am făcut eforturi enorme, însă am supraviețuit. Și nu numai că am supraviețuit, dar am și avansat. În prezent, în al doilea deceniu al revoluției, țara noastră poate să-și concentreze resursele în direcția dezvoltării economice. În fond, din 1970 și pînă în prezent, economia se dezvoltă într-un ritm bun. Putem spune că, în perioada 1970—1980, producția națională se va dubla. În acest caz, în ciuda situației internaționale, a dificultăților de a putea achiziționa unele materii prime, economia va înregistra un spor de 6 la sută.

— Chiar în agricultură, în pofida secetei ?

— Este clar că noi am avut doi ani de secetă puternică. Ea a fost serioasă, fără, însă, a ajunge la nivelul catastrofal al unor regiuni din Africa. Cu toate acestea, nu a fost diminuată producția noastră agricolă. În multe ramuri au fost înregistrate progrese. De exemplu, producția de lapte a crescut, producția de zahăr din 1974 a crescut comparativ cu recolta anului precedent. Anul 1974 a fost și mai secetos decît cel precedent și, în mod logic, producția de zahăr va fi afectată. Însă nu într-un mod catastrofal. În 1975, vom vedea consecințele acestei secete. În caz con-

Propuneri ale R. D. Germane adresate guvernului R. F. Germania

— text integral —

Republica Democrată Germană, animată de năzuința de a stimula procesul destinderii internaționale și de a contribui la normalizarea în continuare a relațiilor dintre R.D. Germană și R.F. Germania, a prezentat guvernului R.F. Germania următoarele propuneri :

1. Guvernul R.D. Germane a decis ca, începînd de la 20 decembrie 1974, să intre în vigoare noi facilități pentru persoane, în traficul de frontieră între R.F. Germania și R.D. Germană. Ca urmare, cetățenii R.F. Germania care vin în R.D. Germană vor obține într-un mod mai generos, fără condiții speciale, la cererea lor, permisiunea de a-și utiliza autoturismele.

Prevederile în vigoare referitoare la vizite de o zi ale cetățenilor din R.F. Germania cu autoturismul în anumite districte ale R.D. Germane din apropierea frontierei de stat cu R.F. Germania nu sînt afectate de noua reglementare.

2. Guvernul R.D. Germane își reafirmă dorința de a începe neîntîrziat tratative cu guvernul R.F. Germania asupra problemelor care servesc la extinderea și îmbunătățirea căilor de comunicație din și spre Berlinul occidental. R.D. Germană pornește de la premisa că trebuie găsite soluții care să nu aducă R.D. Germane obligații economice suplimentare, iar cheltuielile respective, care revin R.F. Germania, să fie suportate de aceasta.

Din acest punct de vedere, guvernul R.D. Germane este dispus să dezbată următoarele propuneri în domeniul traficului feroviar și să ajungă la o reglementare pozitivă :

— dublarea porțiunii de cale ferată Berlin—Hamburg, cu condiția ca R.F.G. să suporte cheltuielile care îi revin ;

— dublarea capacității gării de frontieră Schwanheide, cu condiția ca R.F.G. să suporte cheltuielile care îi revin ;

— admiterea traficului de tranzit între Berlin—Hanovra via Staaken—Stendal—Oebisfelde. Pentru aceasta, este necesară dublarea pe întregul parcurs al acestei porțiuni, inclusiv construirea podului și a instalațiilor tehnice de siguranță. Dublarea traseului Staaken—Stendal—Oebisfelde, inclusiv construirea podului peste Elba lîngă Haemerten (cu excepția gării de frontieră Oebisfelde), trebuie realizate cu capacitățile de construcție și pe cheltuiala R.F. Germania;

— dublarea, inclusiv electrificarea, traseului Berlin—Griebnitzsee—Halle—Probstzella—Ludwigstadt pe o lungime de circa 135 km și electrificarea traseului Hamburg—Probstzella prin suportarea cheltuielilor de către R.F. Germania.

3. De asemenea, guvernul R.D. Germane este dispus să dezbată următoarele propuneri în domeniul traficului

trar, am fi putut avea, în 1975, o creştere importantă la producţia de zahăr. Cu toate acestea, vom avea o producţie satisfăcătoare.

— Cum se prezintă situaţia în sfera mecanizării recoltatului trestiei de zahăr ?

— În prezent, ne aflăm în faza de mecanizare a recoltatului, urmînd ca, în 1975, aproape 30 la sută să fie mecanizat, iar restul semimecanizat. În 1980, vrem să extindem mecanizarea recoltării trestiei de zahăr. De ce este atît de complicată această problemă ? Pur şi simplu pentru că nu există maşini adecvate. Am construit maşini de acest gen şi avem, în prezent, un număr relativ mare. De asemenea, sîntem în faza de construire a unei uzine cu o producţie anuală de 600 maşini. În acest fel, sperăm ca, în 1980, să mecanizăm 80 la sută din recoltat. Aceasta va fi, fără îndoială, una din realizările cele mai spectaculoase din ţara noastră. În prezent, folosim 350 000 muncitori la recoltatul trestiei de zahăr. În 1980, nu vom folosi mai mult de 50 000.

— Se poate, în prezent, considera blocada impusă Cubei ca aproape ridicată ?

— Blocada nu a realizat obiectivul pe care şi l-a propus : de a distruge revoluţia cubaneză ; dar, ne-a adus multe prejudicii. Se vorbeşte despre o ridicare a blocadei ; ar trebui, mai degrabă, să se vorbească de un eşec al blocadei, care şi-a propus drept obiectiv — repet acest lucru — distrugerea revoluţiei şi, în acelaşi timp, să împiedice activitatea comercială normală pe care am avut-o cu unele ţări capitaliste occidentale. Firește, blocada a fost instituită de Statele Unite. Ele au suprimat în întregime comerţul cu Cuba şi, în acelaşi timp, au încercat să blocheze toate tranzacţiile cu restul lumii, prevalîndu-se de influenţa lor economică şi politică.

Blocada a privat Cuba de acces la creditul internaţional. Blocada ne-a făcut imposibil accesul pe piaţa nord-americană. Blocada a făcut tot mai dificilă vînzarea nichelului nostru. S.U.A. au exercitat cu succes presiuni pentru ca Franţa, la un moment dat, să nu mai achiziţioneze nichel cubanez. Mai mult, ele au interzis importul în S.U.A. de produse conţinînd, în parte, nichel cubanez. S.U.A. au împiedicat exportul de rom fabricat în Cuba, de ţigări cubaneze etc. Ţării noastre, ori de cîte ori a dorit să cumpere în Occident un produs industrial bazat pe tehnologie nord-americană, i s-au interzis aceste achiziţii. Blocada a adus prejudicii considerabile. Totuşi, S.U.A. nu au putut să lichideze revoluţia. Acest obiectiv nu a putut fi atins. Mai mult, ele nu au reuşit să frîneze dezvoltarea Cubei. Iată de ce, cînd vorbim de ridicarea blocadei, dorim să subliniem că, împotriva tuturor inconvenientelor create de ţările avansate, Cuba se dezvoltă într-un ritm bun. În definitiv, ţara şi-a asigurat viitorul în pofida blocadei.

— Într-un discurs pe care l-aţi pronunţat recent, m-a frapat următoarea frază : „Statele Unite, pe de o parte, popoarele latino-americane şi cele din zona Caraibilor, pe de altă parte, formează două lumi atît de diferite ca şi ţările din Europa şi Africa, încît ele nu pot să-şi găsească locul într-o comunitate".

— Se poate spune că uniunea popoarelor din America Latină reprezintă o condiţie de supravieţuire a lor şi a independenţei lor. America Latină trebuie să se unească, va trebui să se unească sau va fi subjugată. Trebuie căutată o organizaţie regională proprie, ale cărei obiective fundamentale să fie lupta pentru unitatea şi dezvoltarea economică şi politică a acestor popoare.

Firește, această cale nu este uşoară. Sistemul politic latino-american este foarte eterogen. Oligarhia a guvernat, în general, America Latină, servind interesele ei egoiste. Dar, în prezent, ideile evocate au căpătat o largă rezonanţă în cadrul opiniei publice şi în mentalitatea oamenilor politici latino-americani. Burghezia naţională este foarte afectată de imperialism. Prin intermediul Pactului Andin, ca şi prin A.L.A.L.C. (Asociaţia latino-americană a liberului schimb), ea a încercat să-şi integreze economiile.

În aceste ţări se dezvoltă conştiinţa exploatării căreia i-au fost victime. Creşte, de asemenea, conştiinţa necesităţii apărării resurselor naturale şi aş mai spune că, de asemenea, conştiinţa antiimperialistă face progrese. Trebuie coordonate eforturile tuturor forţelor progresiste, ale tuturor forţelor naţionale, ale tuturor partizanilor independenţei naţionale care acţionează în America Latină. Există un fenomen care, după părerea mea, are o mare importanţă, şi anume rolul pe care îl pot juca unii militari în actuala conjunctură. De exemplu, în Peru forţele armate au fost motorul, factorul fundamental al transformărilor care au avut loc. De asemenea, în Panama, forţele armate au fost factorii fundamentali ai transformărilor. Pînă acum, armatele au fost organizate de Statele Unite şi instruite de Statele Unite, în vederea menţinerii regimului social existent şi a asigurării dominaţiei imperialismului.

Aceste două exemple, respectiv Peru şi Panama, sînt foarte importante. Forţele lor armate au devenit conştiente de faptul că ele nu pot juca rolul de jandarm al imperialismului împotriva popoarelor lor şi s-au alăturat poporului în mişcarea politică generală. Consider că acest lucru are o importanţă deosebită. Este posibil ca acest fenomen să se producă şi în alte ţări. Este interesant de observat, de asemenea, rolul bisericii. Să nu vorbim de înalta ierarhie ecleziastică, ci de rolul unui număr mare de preoţi care vin în contact cu poporul, care sînt conştienţi de sărăcia lui, de necesităţile lui. În ultimii ani, s-a înregistrat participarea lor crescîndă la viaţa politică, ei dovedindu-se partizani ai unor schimbări sociale. Acest lucru este important, pentru că biserica a fost una din forţele pe care s-au sprijinit, vreme îndelungată, reacţiunea şi imperialismul, pentru a-şi menţine dominaţia în America Latină.

Trebuie, în sfîrşit, adăugat la toate aceste fenomene acţiunea forţelor politice revoluţionare, acţiunea mişcărilor de stînga, acţiunea partidelor comuniste, ca un element care contribuie la transformări politice importante. Firește, pentru a se putea realiza o adevărată integrare a popoarelor din această emisferă sînt necesare

---

rutier şi să ajungă la o reglementare pozitivă :

— construirea unei porţiuni de 140 km autostradă de la Berlin (vest) spre Hamburg, în cadrul căreia pot fi folosiţi circa 80 km din porţiunea de autostradă, aflată în construcţie, Berlin— Rostock ;

— reconstruirea autostrăzii Berliner Ring (linia de centură care înconjoară Berlinul), construirea unei ramificaţii spre Leipzig pînă la Marienborn, unde capacităţile de construcţie vor fi furnizate de R.D. Germană, iar echipamentele necesare — de R.F. Germania ;

— extinderea porţiunii de autostradă Berliner Ring, ramificaţie Leipzig — ramificaţie Drewitz pe şase benzi. R.D. Germană aşteaptă ca finanţarea şi execuţia să fie preluate de R.F. Germania.

Împuternicitul Ministerului Comerţului Exterior al R.D. Germane, Heinz Behrendt (stînga), şi împuternicitul Ministerului Economiei al R.F. Germania, Willi Kleindienst (dreapta), după semnarea Convenţiei privind reglementarea pe termen lung a creditului fără dobîndă (swing) în comerţul dintre cele două state germane

4. Guvernul R.D. Germane este dispus să continue tratativele asupra cooperării între firme şi în construirea unor obiective, pe baza deplinei egalităţi în drepturi şi a avantajului reciproc, cu firmele Krupp GmBH şi Hoechst AG. R.D. Germană tinde să încheie acorduri-cadru pe termen scurt, ca bază pentru cooperarea tehnico-economică pe termen lung.

5. Guvernul R.D. Germane este dispus să examineze problema construirii unei centrale nucleare pe baza unor oferte din partea unor furnizori potenţiali din R.F. Germania. R.D. Germană aşteaptă, în termen scurt, oferte corespunzătoare.

6. Guvernul R.D. Germane îşi reafirmă dorinţa să continue neîntîrziat tratativele asupra exploatării zăcămintelor carbonifere aflate în zona de frontieră dintre R.D. Germană şi R.F. Germania şi să ajungă la o soluţie corespunzătoare intereselor ambelor părţi.

7. Guvernul R.D. Germane este gata să înceapă tratative asupra reglementării problemelor legate de zăcămintele de gaz din regiunea Salzwedel — Wustrow.

8. Guvernul R.D. Germane îşi exprimă dorinţa de a încheia noi convenţii parţiale în domeniul relaţiilor necomerciale de plăţi, îndeosebi în ce priveşte transferul de garanţii, onorarii, cheltuieli pentru înmormîntări şi îngrijirea mormintelor, precum şi încasările din drepturile de autor şi de patronare.

(După **A.D.N.**)

transformări sociale și structurale de amploare, ca și accesul la putere al guvernelor populare, care se preocupă cu adevărat de interesele țărilor lor. Guverne de tipul celor ale lui Pinochet sau Stroessner nu sînt interesate să depună vreun efort comunitar în America Latină. Însă aș spune că, pe termen lung, sînt mai degrabă optimist. Sînt sigur că, într-o zi, popoarele latino-americane se vor uni, iar America Latină va constitui o mare comunitate, cu peste 300 milioane locuitori și care, în anul 2000, deci în decurs de 25 de ani, va ajunge la 600—700 milioane de locuitori. Această comunitate posedă mari resurse naturale, mari resurse energetice. Ea are tradiții comune, mai vechi decît în multe țări din Europa occidentală, unde războiul a durat secole întregi.

— Este adevărat că raporturile dv. în cadrul C.A.E.R., unde Cuba este de-acum un partener cu drepturi depline, constituie pentru dv. un element hotărîtor în evoluția proprie și, mai mult, pentru viitorul pe care l-ați trasat ?

— Consider că este vorba de un element cu adevărat hotărîtor. În condițiile izolării și ale blocadei, am reușit să supraviețuim nu numai prin efortul poporului nostru, efort foarte meritoriu, care nu poate fi subestimat, dar și datorită marelui ajutor pe care l-am primit, în esență, din partea Uniunii Sovietice ; pot să vă asigur că ajutorul în toate domeniile din partea Uniunii Sovietice acordat revoluției cubaneze a reprezentat un factor hotărîtor pentru supraviețuirea revoluției în acești ani. Acest lucru este neîndoielnic. Vom dezvolta colaborarea cu toate țările membre ale C.A.E.R., însă este indiscutabil că sprijinul fundamental pentru economia noastră îl furnizează Uniunea Sovietică. Trebuie ținut cont de faptul că, din punct de vedere geografic, sîntem foarte departe. Economiile noastre au nivele de dezvoltare diferite. În tot cazul, noi considerăm că relațiile economice cu C.A.E.R. nu vor constitui un obstacol în calea unei alăturări viitoare cu celelalte popoare din America Latină.

— Cum vedeți dv. evoluția relațiilor cu Statele Unite ?

— Relațiile cu Statele Unite nu sînt facile. În realitate, Statele Unite se află pe cale de a suferi o înfrîngere în politica lor de izolare a Cubei. Ele întîmpină în această politică o rezistență sporită din partea țărilor latino-americane. În general, aceste țări consideră umilitor faptul că Statele Unite au impus izolarea Cubei într-un moment de destindere internațională, de dispariție a „războiului rece". Aceste țări nu pot înțelege cum este posibil ca Statele Unite să-și îmbunătățească relațiile cu Uniunea Sovietică, cu China, relații pe care le-au menținut încordate în decursul anilor în numele anticomunismului și al spiritului cruciadei ideologice, împiedicînd, în același timp, țările latino-americane să dezvolte relațiile cu Cuba. În felul acesta se explică manifestarea unui sentiment de independență al popoarelor Americii Latine, care nu mai pot tolera acest lucru absurd, ridicol — izolarea Cubei. Din punct de vedere moral, Statele Unite au comis tot felul de atrocități împotriva Americii Latine : au acaparat teritorii, au intervenit în Guatemala, au masacrat poporul din Panama. Au ocupat Santo Domingo cu trupele lor. C.I.A. operează în toate țările Americii Latine, desfășurînd o politică de subversiune. Acest lucru a fost demonstrat, în mod oficial, în cazul statului Chile. În timp ce Statele Unite intervin deschis în treburile popoarelor Americii Latine, Cuba ar urma să rămînă izolată pe motivul că ea constituie un pericol de „subversiune pentru America". Toate aceste argumente sînt ridicole și fără nici un temei. În această situație, Statele Unite se află în fața unei înfrîngeri serioase, în perspectiva în care țările Americii Latine vor pune capăt izolării Cubei, chiar și în cadrul O.S.A. Ele vor reuși să impună acest lucru. S.U.A. se află în situația în care riscă să rămînă izolate.

Cred că ele se află în fața necesității de a modifica politica față de noi. Cum și cînd o vor face ? Aceasta este problema. Firește, nu ne revine nouă inițiativa, fiindcă nu noi am fost aceia care am instituit o blocadă față de Statele Unite, noi nu am adoptat vreo lege care să împiedice vînzarea către S.U.A. a zahărului sau nichelului. Noi nu am adoptat nici un fel de lege care să împiedice navele ce vin în Cuba să poată merge în Statele Unite. În fond, ele au fost acelea care au organizat agresiunile și blocada împotriva noastră.

Noi am spus că, pentru a începe orice negocieri serioase cu Statele Unite, este necesar ca, înainte, să dispară blocada economică. Pentru ce ? Ar fi absurd ca, menținîndu-se blocada, să ne așezăm la aceeași masă ; nu am fi pe o poziție de egalitate pentru a discuta. Ar mai fi și multe alte probleme. De exemplu, noi nu avem nici o bază militară în Statele Unite, în timp ce S.U.A. au o bază militară pe teritoriul cubanez. Desigur, aceste discuții nu vor fi ușoare.

Apoi, ar trebui văzut dacă Statele Unite pretind, de exemplu, să impună ceva ce ar atinge oricît de puțin suveranitatea țării noastre ; noi nu vom accepta nici o condiție. Pentru ca negocierile să poată progresa, pentru ca relațiile să poată fi îmbunătățite, trebuie ca Statele Unite să înceapă să înțeleagă că Cuba de astăzi nu este Cuba de ieri, că Cuba de astăzi este o țară absolut liberă. O țară care nu acceptă și nici nu va accepta nici un fel de condiții care, într-un fel sau altul, ar putea afecta, oricît de puțin, demnitatea sa, suveranitatea sa politică. Este necesar ca S.U.A. să fie convinse de toate acestea. Cînd vor fi dispuse să accepte asemenea relații, vor exista și posibilități pentru relații între Cuba și Statele Unite. Acest lucru nu depinde, însă, de noi, depinde de ele.

— Fără indiscreții, dar acest lucru l-ați spus senatorilor americani ?

— Da, în termeni generali. Ei au avut convorbiri cu diferiți tovarăși și au fost abordate diverse teme. În realitate, trebuie să spun că sînt satisfăcut de această întîlnire. Senatorii au fost foarte respectuoși. Eu, la rîndul meu, am fost cît se poate de amabil cu ei. Am discutat pe teme diverse. Dar, firește, cele două părți au fost conștiente de dificultățile existente în calea îmbunătățirii relațiilor noastre. Eu am să-i fac să înțeleagă punctul nostru de vedere, și anume că, în ceea ce ne privește, sîntem dispuși, pe viitor, să acționăm, fără grabă, în direcția îmbunătățirii relațiilor, să înțeleagă că noi nu sîntem împotriva perspectivelor unei îmbunătățiri a acestor relații.

Rinascita

ROMA

CONTRADICȚII ȘI TENDINȚE NOI LA ULTIMUL SINOD AL EPISCOPILOR CATOLICI

LA 26 OCTOMBRIE, s-a încheiat la Roma cel de-al patrulea Sinod al episcopilor catolici. În timp ce un conciliu este o adunare a tuturor episcopilor catolici din lume, un sinod este reuniunea periodică (sinod ordinar) a unor reprezentanți ai episcopatelor din diferite țări și continente. De acum înainte, între un sinod și altul va funcționa un consiliu sinodal permanent, un „secretariat" compus din 15 episcopi : 12 aleși de sinod, trei de papă.

După cum se știe, la 22 octombrie, episcopii au respins trei părți din cele patru ale documentului final prezentat în vederea votării. În consecință, la sfîrșitul lucrărilor a fost aprobată numai o „Declarație a preoților sinodali", pe care cardinalul Koenig, decan al „președinților delegați", l-a definit textual drept o „înșiruire de argumente".

Care au fost principalele puncte de dezacord care au împiedicat o luare de poziție finală unitară ? Examinînd bogatul material al sinodului, vrem să prezentăm o informare sumară și să facem o primă apreciere de ansamblu asupra lui. În ce privește punctele de discuție și contrast, putem să le desprindem din cele trei documente finale : Declarația, discursul lui Koenig și discursul de încheiere al lui Paul al VI-lea. „Bisericile speciale", mai ales cele din America Latină și Africa, au ridicat cu vigoare problema unei „transpuneri corespunzătoare a mesajului evanghelic", care să țină seama de „cerințele și dorințele credincioșilor, de modul lor de a vorbi, a simți, a judeca și de a stabili contactul cu ceilalți", într-un cuvînt, să țină seama de cultura lor. În această cerere, și în mod și mai clar în aceea că și în ședințele sinodului să poată fi folosite limbi naționale moderne, nu numai latina, se reflectă clar un raport schimbat dintre cultura occidentală și culturile celorlalte continente, o nouă afirmare a țărilor în curs de emancipare. Nu mai poate fi vorba de un raport de impunere a unor modele, obiceiuri, simboluri, limbaje.

În plus, lupta (acesta mi se pare termenul corespunzător) pentru aceeași demnitate a diferitelor culturi se împletește cu

La încheierea sinodului de la Roma, episcopii au respins trei părți din cele patru ale documentului final

aceea pentru schimbarea raportului dintre centru și „bisericile locale" ; se cere autonomie maximă în „treburile de fiecare zi", în conducerea cotidiană, pentru bisericile națiunilor și continentelor (au fost și reuniuni pe „consilii episcopale", distincte în funcție de continent). De această problemă este legată, fără să se identifice totuși cu ea, problema autonomiei „micilor comunități", care reprezintă o importantă tendință spre o participare mai directă, imediată și responsabilă la o mare mișcare, la un „colectiv" larg.

Nu intenționăm nici pe departe să inventăm contradicții ; ne limităm să le constatăm, atunci cînd ele ni se par evidente. Astfel, nu credem că se poate spune că linia propusă de Franziskus Koenig, arhiepiscop la Viena, este aceeași cu cea enunțată de Paul al VI-lea. Discursul lui Paul al VI-lea a fost unanim interpretat, în primele comentarii de presă, drept un îndemn puternic și sever la ascultare față de pontiful roman.

Cînd cardinalul Koenig propune formula „unității în legitimă diversitate" (unitas in legitima diversitatae), el indică o linie diferită. Iar cînd un om de cultura și deschiderea spre lumea modernă cum este Franziskus Koenig vorbește despre „unitate în diversitate", reluînd nu fără puțină „cochetărie" formula lui Togliatti foarte cunoscută lui, nu are în minte doar „bisericile locale", ci și diferitele orientări ale gîndirii ideologice, filozofice și politice ale creștinilor.

După părerea mea, sinodul repune cu urgență pe tapet problema unui adevărat salt calitativ în cunoașterea gîndirii creștine contemporane din partea marxiștilor. Nu este vorba de un lux teoretic, ci de o necesitate care are și conținut politic.

Lucio Lombardo Radice

DIE ZEIT

WOCHENZEITUNG FÜR POLITIK · WIRTSCHAFT · HANDEL UND KULTUR

HAMBURG

PERSPECTIVE ECONOMICE

Interviu cu cancelarul R.F.G., Helmut Schmidt

— DOMNULE CANCELAR, după înfrîngerile electorale suferite de partidul dv. în Bavaria și Hessa, ați plecat la Moscova. Acolo ați purtat tratative complexe. V-ați reîntors la Hamburg, într-un oraș care își pierduse, între timp, primarul social-democrat. Înfrîngeri electorale, lupte între diverse curente din partid, dispute personale — nu aveți impresia că, deja la șase luni după preluarea funcției de cancelar, întîmpinați mari dificultăți ?

— Nu, nu am această impresie.

— Considerați că partidul este unicul învins sau ați fost și dv. cel puțin părtaș la înfrîngere ?

— Cancelarul este exponentul partidului său; desigur, nu numai el, dar principalul. Firește, prin înfrîngerile suferite de partid, este prejudiciat și spațiul său de acțiune.

— Reprezintă alegerile la nivel de land un prejudiciu pentru alegerile parlamentare din 1976 ?

— Potrivit experienței de 25 de ani din R.F. Germania, nu se pot trage concluzii decît cu cea mai mare prudență pentru alegerile parlamentare pornind de la rezultatul alegerilor la nivel de land. În ce privește alegerile pentru Bundestag, un rol mult mai mare, ba chiar decisiv, îl joacă politica partidelor din coaliția guvernamentală în cadrul Bundestagului ; factorii din landuri trec pe planul al doilea. De aceea, alegerile din Hessa și Bavaria nu constituie un prejudiciu pentru alegerile din 1976 pentru Bundestag.

— Toți liderii P.S.D. cer să se tragă concluziile cuvenite din rezultatul alegerilor la nivel de land. Heinz Kühn a opinat că este mai bine să excluzi din partid 100 de persoane decît să pierzi 100 000 de alegători ; Rudi Arndt a spus că excluderea este poate ultima soluție, dar trebuie schimbat totul în cadrul partidului. Ce trebuie să se schimbe în P.S.D., după părerea dv. ?

— Sînt de acord cu cei doi colegi ai mei. Am exprimat de mai multe ori aceste păreri — în modul cel mai clar și mai detaliat în organele de conducere ale partidului.

— P.S.D. lucrează, în prezent, la un program de perspectivă. Anterior, v-ați ocupat intensiv de acest program ; acum, se pare însă că v-a scăzut interesul. Acest program va propune, nu în ultimă instanță, modificări în politica economică, de exemplu, problema referitoare la dirijarea investițiilor. Nu vă temeți că, prin aceasta, politica economică a guvernului va fi din nou apreciată într-o lumină nefavorabilă ?

— Sper să nu apară divergențe. Este greșită presupunerea dv. că mi-am pierdut interesul pentru această lucrare. În ultimă instanță, am depus multă muncă și energie la primul proiect, în calitate de președinte al primei comisii. Mă voi strădui să obținem un rezultat pozitiv.

— Oare, între timp, nu s-au modificat fundamental condițiile economice ?

— Între timp, a intervenit o criză de structură a economiei mondiale, care nu fusese prevăzută de nimeni înainte. Dat fiind că economia noastră depinde puternic de avîntul sau recesiunea economiei mondiale, în prezent, noi sîntem mult mai amenințați de modificările de structură ale economiei mondiale decît alte state. La noi, fiecare al patrulea sau al cincilea loc de muncă depinde direct de evoluțiile de pe piețele mondiale. Acest fapt își are, totodată, marele său avantaj, deoarece, numai prin această puternică îmbinare, prin diviziunea internațională a muncii, am putut atinge actualul nostru nivel de trai. În ce privește venitul pe locuitor, R.F. Germania a ajuns, între timp, pe locul patru pe lista mondială, după S.U.A., Elveția și Suedia și înaintea celorlalte 140 de state ale lumii.

— Care sînt elementele decisive ale crizei de structură din economia mondială ?

— Criza se bazează pe însumarea a două procese, care se desfășoară cu mare rapiditate. Primul proces — care a cunoscut o dimensiune primejdioasă încă înainte de apariția crizei petroliere — constă într-o inflație generalizată, care a fost potențată, mai întîi, de deficitul uriaș în balanța de plăți americană. R.F. Germania a întreprins o serie de revalorizări ale monedei sale, iar, în cele din urmă, în primăvara lui 1973, a trecut la o separare totală de valutele cele mai afectate de inflație — dolarul, lira sterlină, lira italiană, yenul —, reușind să realizeze stabilitatea și eficiența monedei sale.

— Ați spus că, în 1973, ne-am separat de valutele cele mai afectate de inflație. Prin aceasta, dați dreptate argumentului opoziției, care afirmă că inflația, care mai

există încă la noi, este provocată de cauze interne.

— Aceasta este o absurditate. Întreaga noastră chimie se bazează, în cea mai mare parte, pe petrol brut importat, industria siderurgică se bazează pe importuri de minereu, ziarele noastre sînt nevoite să importe hîrtie. În afară de huilă și lignit, trebuie să importăm aproape toate celelalte materii prime, iar acestea și-au majorat prețurile de două pînă la patru ori. R.F. Germania este, desigur, puternic afectată de cel de-al doilea proces economic mondial declanșat în toamna lui 1973 : explozia prețurilor la petrol și dublarea, în general, a prețurilor la materii prime.

— *Și care sînt consecințele pentru noi ?*

— Acest al doilea proces, împreună cu urmările procesului inflaționist au generat deficite mari în balanțele de plăți. Există trei excepții : mai întîi, țările socialiste, în al doilea rînd, țările exportatoare de petrol, în al treilea rînd, un mic grup de state — Olanda, Belgia, Luxemburg, Elveția și R.F. Germania. Celelalte state suferă de o dezechilibrare a balanței de plăți. Aceasta le silește fie să-și devalorizeze în continuare monedele, fie să-și limiteze importurile reale — cu consecințe corespunzătoare pentru ocuparea forței de muncă în țările care exportă. Explozia prețurilor la petrol duce, de asemenea, la o prejudiciere a venitului real în țările consumatoare de petrol.

— *Avînd în vedere aceste dificultăți economice obiective, orice cancelar ar întîmpina dificultăți ; un cancelar al P.S.D. întîmpină dificultăți deosebit de mari dacă sporește numărul șomerilor, dat fiind că P.S.D. conta, pînă nu demult, ca un garant al siguranței locului de muncă. Cum pot fi convinși, totuși, cetățenii vest-germani că politica guvernului este justă ?*

— Partidul meu și coaliția social-liberală trebuie să facă două lucruri : mai întîi, trebuie să atenueze, în mod planificat și energic, efectele crizei mondiale asupra economiei noastre și să le preîntîmpine prin măsuri economice autonome. În al doilea rînd, ele trebuie să explice cetățenilor ce se petrece în lume. Îmi dă încredere faptul că, în ultimele luni, a crescut neîncetat numărul celor care înțeleg procesul global.

— *Sînteți bine pregătit pentru dificultăți ; întrevedeți deja un nou avînt economic ?*

— Cu rezerva că nu pot prevedea cum se vor comporta, în viitor, țările petroliere, prevăd pentru 1976 un avînt economic în R. F. Germania, care s-ar putea contura încă în cursul anului 1975.

— *Schmidt și Genscher au inițiat o acțiune comună la Moscova. Au avut succes ? A fost o acțiune de echipă ?*

— A fost o acțiune de echipă și ne-am întors amîndoi satisfăcuți.

— *Iar rezultatul ?*

— Cel mai important rezultat este următorul : s-a văzut că guvernul federal continuă orientarea și obiectivele „politicii răsăritene", așa cum a fost ea promovată de guvernul Brandt-Scheel ; de asemenea, că partea sovietică manifestă o mare și serioasă preocupare pentru pace, din care va decurge, și în viitor, un efort susținut pentru menținerea păcii. În afară de aceasta, am progresat, atît în domeniul cooperării economice, cît și în celelalte domenii de colaborare, inclusiv problema Berlinului occidental.

PROFIL

CEARBHAILL O'DALAIGH

președintele desemnat al Republicii Irlanda

După încetarea din viață, în urma unui atac de cord, a președintelui Erskine Childers, a fost desemnat, ca succesor, Cearbhaill O'Dalaigh, judecător la Curtea de justiție a Pieței Comune. O'Dalaigh devine al cincilea președinte al Republicii Irlanda și al doilea numit (fără alegeri) în această funcție (în 1938 dr. Douglas Hyde fusese desemnat în același mod).

Cearbhaill O'Dalaigh este în vîrstă de 63 de ani și, un timp, înainte de a-și începe cariera judiciară, a fost ziarist. A încercat, în două rînduri, în 1948 și 1951, să fie ales în Dail (parlamentul irlandez), dar fără succes, fapt care l-a determinat să urmeze o carieră independentă de magistrat. A ocupat funcția de procuror general în două guverne conduse de partidul Fianna Fail, între 1946—1948 și între 1951—1953. În anul 1953 a devenit judecător la Curtea supremă a Irlandei, iar în 1961 președinte al Curții. În 1973 a fost numit judecător al Curții de justiție a Pieței comune.

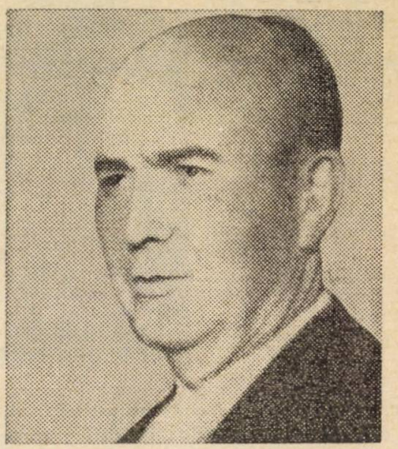

Cearbhaill O'Dalaigh este foarte popular în țara sa datorită rolului activ jucat în viața culturală și artistică a Irlandei. Vorbește curent gaelica — limba națională —, fapt care a constituit un atú serios în numirea în funcția de președinte.

Desemnarea sa în funcția de președinte, fără alegeri — procedură constituțională în Irlanda — a coincis și cu dorința majorității factorilor politici de la Dublin de a numi ca succesor al lui Childers o personalitate independentă.

O. N. U.: Inițiative noi în domeniul dezarmării

Cu 110 voturi pentru, unul contra (Albania) și 23 de abțineri, Adunarea Generală a O.N.U. a cerut Statelor Unite și Uniunii Sovietice să accelereze ritmul convorbirilor lor privind limitarea armelor strategice și a subliniat necesitatea ca acestea să ajungă cît mai repede la un acord asupra unor limitări cantitative importante și reducerii substanțiale ale sistemelor lor de arme nucleare strategice, ca măsură pozitivă pe calea dezarmării nucleare.

Pe de altă parte, cu 115 voturi pentru, 3 contra (Albania, China, India) și 12 abțineri, Adunarea Generală a O.N.U., după ce a luat notă că Conferința care va examina tratatul de neproliferare a armelor nucleare va avea loc în mai 1975, a cerut Conferinței Comitetului pentru dezarmare ca, atunci cînd va prezenta celei de-a 30-a sesiuni raportul său asupra elaborării unui tratat vizînd interzicerea generală a experiențelor, să consacre un capitol examinării incidenței pe care exploziile nucleare pașnice o au asupra controlului armamentelor și să țină seama de opiniile Agenției Internaționale pentru Energia Atomică.

În unanimitate, Adunarea Generală a O.N.U. a reluat cererea adresată tuturor statelor de a se abține să experimenteze, să fabrice, să instaleze, să transporte, să stocheze, să utilizeze arme nucleare pe continentul african.

Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat o rezoluție care invită toate statele să comunice secretarului general, înainte de 31 martie 1975, observațiile lor asupra principalelor obiective ale unei Conferințe mondiale privind dezarmarea, ținînd seama de opiniile și sugestiile cuprinse în raportul Comitetului ad hoc al Conferinței mondiale de dezarmare.

În ceea ce privește problema dezarmării generale și totale, Adunarea Generală a O.N.U., după ce a reafirmat scopurile și obiectivele deceniului dezarmării, a invitat statele membre să informeze Adunarea Generală la cea de-a 30-a sesiune a sa asupra măsurilor pe care le-au adoptat în vederea atingerii scopurilor și obiectivelor deceniului dezarmării.

Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat hotărîrea luată în ceea ce privește extinderea compoziției Conferinței Comitetului de dezarmare, începînd de la 1 ianuarie 1975, prin includerea reprezentanților R.D. Germane, R.F. Germania, Iranului, Perului și Zairului.

Ideea creării unei zone lipsite de arme nucleare în Orientul Apropiat a fost aprobată de Adunarea Generală a O.N.U. cu 128 de voturi ; au fost înregistrate două abțineri (Israel și Birmania).

În același sens, Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît să întreprindă un studiu complet al problemelor privind zonele lipsite de arme nucleare. Acest studiu urmează a fi încredințat unui grup de experți internaționali sub auspiciile Conferinței Comitetului de dezarmare. Cu 96 voturi pentru, două contra și 36 de abțineri, Adunarea Generală a O.N.U. a luat în considerare crearea unor astfel de zone lipsite de arme nucleare în regiuni adecvate, prin acordul statelor interesate.

(După agenția **France Presse**)

U Thant

Ion Dobrescu, Suceava; Traian Mureşan, com. Aciş, jud. Satu Mare. U Thant a încetat din viaţă luni, 25 noiembrie, la Columbia Presbyterian Hospital din New York, unde fusese internat cu trei zile înainte. Decesul a survenit în urma unei pneumonii. Cu treisprezece luni înainte, U Thant fusese operat de o tumoare canceroasă. Fost secretar general al O.N.U. vreme de zece ani, U Thant a fost cel care, pînă în prezent, a ocupat pentru cea mai lungă perioadă de timp această funcţie. Retras, din motive de sănătate, la 31 decembrie 1971, cînd cel de-al doilea mandat al său a expirat, U Thant s-a stabilit în cartierul Harrison, din nordul New York-ului, unde a început să-şi scrie memoriile. El trebuia să apară în viaţa publică la 10 decembrie 1973, zi în care urma să primească, în cadrul unei ceremonii, premiul Asociaţiei americane pentru drepturile omului. Din pricina sănătăţii sale, devenită foarte precară, U Thant a trimis o scrisoare în care îşi exprima regretul de a nu putea fi prezent.

R. D. Vietnam — date geografice

Vasile Udrea, Constanţa. Suprafaţa R. D. Vietnam — 158 750 kmp. Populaţia — 23 787 420 locuitori (1974). Teritoriul e împărţit, administrativ, în provincii (23), regiuni autonome (două : Viet Bac — cu 5 provincii ; Cao Bang — cu trei provincii) şi municipalităţi (Hanoi şi Haifong), aparţinînd direct de puterea centrală. Provinciile se subdivid în districte, municipalităţi (în număr de patru) şi centre urbane, iar districtele în comune şi oraşele.

R. D. Vietnam cunoaşte o climă tropicală şi umedă. Situată pe latura răsăriteană a peninsulei Indochina, cu întreaga parte de est scăldată de apele Pacificului — mai exact, ale Mării Chinei de Sud — această ţară primeşte, în decurs de un an, peste 100 Kcal pe cmp, ceea ce se traduce într-o temperatură medie anuală de 20°C, exceptînd, evident, zonele montane. Consecinţa : peisajul vietnamez este dominat, tot timpul anului, de culoarea verde, iar solul fertil — de o pronunţată culoare roşie sau galbenă, format din pămînt umed, aluvionar sau din descompunerea bazaltului — permite două recolte pe an. Aceloraşi condiţii tropicale li se datoresc o floră şi o faună de mare bogăţie şi varietate. Caracteristic, şi în acelaşi timp complex, rămîne, însă, regimul musonilor, determinant pentru însuşi ritmul vieţii animale şi vegetale. Sînt cunoscute două mari anotimpuri. Cel rece, datorat musonului care coboară spre nordul Vietnamului din zonele temperate ale Siberiei şi Chinei, acoperă perioada noiembrie-aprilie şi corespunde, în foarte mare măsură, cu iarna vietnameză, anotimp lipsit însă de elementul său caracteristic — zăpada — care nu apare decît în zonele muntoase. Temperatura, în cea mai friguroasă lună de iarnă — ianuarie — oscilează între plus 15° şi 20°. Sezonul rece este şi cel secetos. Cantitatea de ploaie reprezintă doar 15—20 la sută din cea anuală, ceea ce înseamnă puţin pentru o ţară cu precipitaţii atingînd, în medie pe an, 1 500 mm în cîmpie şi 2 000—3 000 mm în munţi. În timpul sezonului rece şi secetos, apele fluviilor se retrag în albia minoră, lăsînd descoperite bancuri de nisip, unii arbori îşi pierd frunzele, iar animalele tropicale hibernează. Al doilea mare sezon, datorat, de această dată, musonului cald şi umed ce bate dinspre mările sudului, se întinde între lunile mai şi octombrie. Temperatura aerului se ridică pînă spre 38°C şi, adesea, mai mult, lunile călduroase fiind iunie, iulie şi, în special, august. Ploile sînt abundente, fluviile îşi umflă apele, îşi lărgesc albia, producînd diferenţe de nivel impresionante. De pildă, la Hanoi, Fluviului Roşu (Song Hong) îi cresc apele cu 10 m. Umiditatea aerului este neobişnuită — între 80 şi 90 la sută. Partea a doua a sezonului umed (iulie-noiembrie) este marcată de o succesiune de taifunuri, formate în Marea Chinei sau Oceanul Pacific, dezlănţuiri naturale, însoţite de ploi abundente şi vînturi cu viteze între 100 şi 200 km pe oră.

Haralambie Niţă, Fieni, jud. Dîmboviţa. Pentru a afla răspuns la mare parte din întrebările dv., consultaţi articolul pe această temă din nr. 46 a.c. al revistei, inclusiv hărţile publicate, unde se poate vedea situarea Cisiordaniei şi Gazei. Palestinienii sînt, în majoritatea lor, de religie musulmană.

Constantin Gologan, Cluj-Napoca. Vă mulţumim pentru încrederea acordată. Din păcate, revista noastră nu intenţionează să publice o asemenea rubrică.

Alexandru D. Mazilu, com. Suteşti, satul Mazilu, jud. Vîlcea. Vă mulţumim pentru scrisoare.

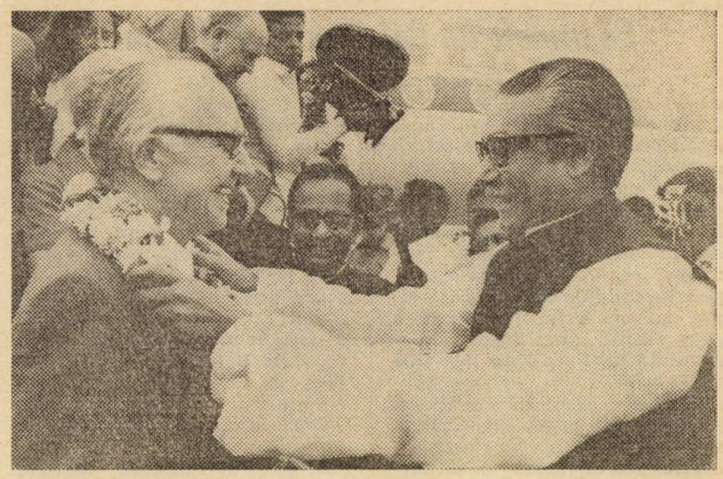

Gelu Mărmureanu, Bucureşti. Vizita oficială în Bangladesh a primului ministru al R D. Germane, Horst Sindermann, a avut loc în primele zile ale acestei luni. **În fotografia alăturată :** moment din timpul sosirii primului ministru al R.D. Germane pe aeroportul din Dacca, unde a fost întîmpinat de premierul Mujibur Rahman.

Petre N. Bărboiu, Cîmpulung Muscel. În nr. 50 şi 51 am scris pe larg despre situaţia din Etiopia. Sperăm ca, prin consultarea acelor numere, să vă clarificaţi nedumerirea. Iată şi cîteva date privind unele din personalităţile executate. **Aklilu Habte Wold.** Născut în 1912, şi-a făcut studiile la liceul francez din Alexandria (Egipt), apoi la Paris, la Sorbona şi la Şcoala de ştiinţe politice. După al doilea război mondial, a fost numit ministru de externe. În 1965, este prima personalitate politică africană care ocupă funcţia de vicepreşedinte al Adunării Generale a O.N.U. Din 1961 pînă în februarie 1974, a fost prim-ministru. **Endelkachew Makonnen.** Diplomat în ştiinţe politice, filozofie şi economie al Universităţii din Oxford, Endelkachew Makonnen a făcut carieră, în special, în diplomaţie. Între 1966 şi 1969, el a fost reprezentantul Etiopiei la Naţiunile Unite, unde a prezidat de două ori Consiliul de Securitate. Numit, în februarie 1974, prim-ministru de către împărat, a demisionat la 22 iulie. Era în vîrstă de 47 de ani. **Michael Aman Andom.** Originar din Eritreea, Aman Andom şi-a făcut studiile la Universitatea din Washington şi la Sandhurst, una din celebrele şcoli militare din Anglia. În 1941, a participat la luptele de eliberare a capitalei etiopiene. Avansat la gradul de general de brigadă în 1962, a fost trimis, apoi, ataşat militar în S.U.A., iar, în 1966, rechemat în ţară pentru a ocupa funcţia de senator. La 12 septembrie 1974, a devenit preşedinte al guvernului militar provizoriu. La 23 noiembrie, asediat la reşedinţa sa particulară pentru a fi arestat, este împuşcat. **Iskander Desta.** Fiu al prinţesei Tanagne Work (cea mai mare fiică a lui Haile Selassie) şi al fostului ras Desta, şi-a făcut studiile în Anglia, unde a fost o vreme ofiţer în „Royal Navy". Întors în ţară în 1957, a fost numit comandant al marinei etiopiene. A fost arestat la 12 septembrie 1974. Avea 38 de ani. **Abyie Abebe.** Născut în 1918, l-a însoţit pe Haile Selassie, în 1936, în exil la Londra. Reîntors în ţară, a fost numit guvernator al provinciei Wallega şi ministru al apărării în 1951. Trimis ambasador la Paris în 1955, a fost rechemat în ţară, în 1958, pentru a deveni ministru al justiţiei. A fost căsătorit cu una dintre fiicele împăratului.

Papp Attila, com. Dumbrava, jud. Timiş. Am publicat datele solicitate despre „linia Attila" în nr. 35 din 1974. În legătură cu a doua întrebare, nu dispunem de informaţii. Vom încerca să răspundem într-un viitor apropiat.

Dimitrie N. Ionescu, str. Eufrosin Poteca, nr. 22, et. I, Bucureşti, sector 3, tel. 35 19 60 vinde, în condiţii avantajoase, revista „Lumea" 1963 — decembrie 1974.

Sandu Droniuc, Cîmpulung Moldovenesc. Sperăm ca articolul despre evenimentele din Etiopia, publicat în nr. 49, să fi răspuns întrebărilor dv. Asupra acestei teme, revenim în numărul de faţă.

POSTA REDACTIEI

Pe urmele lui Bălcescu la Palermo

Din capitala corsicană şi pînă la polul sud al Italiei, bătrîna noastră navă n-a făcut decît douăzeci de ore, înscriind arabescuri pe întinderea placidă a mării, de data aceasta fără nici o zbatere de vînt. Palermo, 29 noiembrie 1974. Sfîrşit de toamnă, zi foarte frumoasă, cu cerul senin şi o temperatură de 26°C. Prilej minunat pentru a face o plimbare prin marele oraş de la poalele muntelui Pelegrino. Am traversat mai multe cartiere mărginaşe ale capitalei siciliene, pînă am ajuns pe Via Butera, din cartierul „Mollo Vecchio", cartier locuit în marea lui majoritate de docheri, pescari şi muncitori ai diferitelor întreprinderi industriale palermitane. Am petrecut cîteva ore pe Via Butera — un omagiu pios adus marelui nostru revoluţionar de la 1848. La nr. 24, există încă o clădire veche cu patru caturi; în partea dreaptă a intrării principale, o placă de marmură albă aminteşte figura marelui patriot şi revoluţionar român care se stinge în exil, la 29 noiembrie 1852. În partea stîngă a clădirii, o altă placă, tot de marmură albă, aminteşte că tot în această clădire a locuit o perioadă şi înflăcăratul patriot italian Giuseppe Garibaldi. Am filmat şi fotografiat clădirea din toate unghiurile, am făcut cunoştinţă şi cu doamna Padelaro Mella, custodele imobilului, în etate de 69 de ani, soţia lui Padelaro Nicolo, fost muncitor docher, care s-a stins din viaţă cu cinci ani în urmă. Amfitrioana imobilului ne precizează că fosta pensiune „Trinicaria" din secolul trecut posedă 60 de camere; datorită insalubrităţii actuale, toate sînt nelocuite, imobilul fiind vechi de 300 de ani. Vizităm cîteva camere, păşim cu emoţie pe aceleaşi trepte în spirală, roase de timp, care urcă la mansardă, unde întîlnim camere sumbre, asemănătoare unor chilii. Ni se precizează că una dintre ele ar fi aparţinut, pînă la 29 noiembrie 1852, lui Bălcescu. Din Via Butera, ne îndreptăm către extremitatea cealaltă a oraşului, către cimitirul Capucinilor, unde, în compania unui călugăr, căutăm zadarnic numele lui Bălcescu. Plecăm convinşi că printre aceste cavouri de marmură platinată unde ard luminări şi ornate cu îngeri cu aripile frînte şi ochii goi, locul lui Bălcescu nu se poate afla. Locul său de veci e undeva la marginea oraşului, în groapa comună a săracilor, cu care s-a înţeles atît de bine şi aici, departe de meleagurile natale. După ora prînzului, ne ducem în Piaţa Marina, de unde intrăm imediat în parcul Garibaldi. Pe aleea principală a parcului, în partea stîngă, lîngă statuia lui Garibaldi, se află statuia lui Nicolae Bălcescu, semn de cinstire şi omagiu.

Ne-am desprins cu greu din acest parc public din Palermo, oraş şi centru cu mari tradiţii revoluţionare şi culturale, oraş care cinsteşte şi astăzi memoria lui Nicolae Bălcescu.

Şerban Gheorghiu,
din echipajul motonavei „Transilvania"

„Afacerea secolului" şi generalul Stehlin

Nicolae Stoican, Ploieşti. În cadrul rubricii „Puncte de vedere" din nr. 38/1974 am publicat un articol despre „afacerea secolului". Revenim, de această dată, cu informaţii apărute ulterior, care includ şi cazul generalului Stehlin. Să reamintim, pe scurt, datele cazului. Patru ţări din Europa occidentală — Belgia, Olanda, Danemarca şi Norvegia — au hotărît să-şi modernizeze aviaţia de luptă, întrucît se consideră că avionul de care dispun, „Starfighter F 104", e depăşit. Este vorba de aproximativ 350 de aparate, ceea ce presupune cheltuieli enorme. La aceste aparate se adaugă şi cele aproximativ 5 000 ce vor fi cumpărate, potrivit experţilor militari, de alte ţări ale lumii, în următorii ani. La o asemenea cifră, la asemenea cheltuieli, precum şi profituri uriaşe pentru fabricanţi, lupta pentru a impune un tip sau altul de avion a devenit foarte ascuţită. La început, s-au propus cinci aparate : două americane — monoreactorul „YF-16", construit de firma texană „General Dynamics", şi „YF-17 Cobra", construit de firma californiană „Northrop Aviation" ; unul francez, „Mirage F 1-M 53", construit de „Dassault-Bregnet"; unul britanic, „Jaguar", construit de BAC, şi un altul suedez, „Viggen", construit de firma Saab. Ultimele două au fost repede eliminate din competiţie, întrucît avionul britanic era conceput numai pentru sprijin aerian tactic (iar cele patru ţări vroiau un aparat mixt), iar cel suedez era prea greoi, zgomotos şi cu întreţinere costisitoare. Rămîneau aparatele americane şi francez. Caracteristicile lor sînt următoarele : „Mirage F 1-M 53" — avion de luptă polivalent, lungime 15 m, greutate maximă totală 14 900 kg., viteză 2,5 Mach, conceput pentru două tipuri de misiune, atac la sol (încărcătură de bombe totală 4 tone) şi atac aer-aer ; „YF-16" (prototip) — avion de luptă uşor, lungime 14,32 m, greutate maximă totală 7 938 kg, viteză 2 Mach ; avionul este echipat cu tehnologia cea mai modernă ; „YF-17 Cobra" (tot prototip) — un avion de luptă uşor, bireactor, lungime 16,92 m, viteza 2,2 Mach, greutate 9 525 kg, avion echipat şi el cu tehnologie foarte modernă, ceea ce îl face extrem de costisitor. Robert Gates, vicepreşedinte al companiei Northrop, consideră că primul avion YF-17 (preţul e evaluat la aproximativ 4 milioane dolari) ar putea intra în serviciu peste cinci ani. Ceea ce face dificilă comparaţia între „Mirage" şi celelalte două este faptul că, în timp ce avionul francez rămîne clasic, cele americane au la bază ultimele noutăţi din tehnica construcţiei aeronautice. Mai mult, în timp ce motorul avionului francez este în funcţiune deja, cele americane se află încă în faza încercărilor. Americanii ofereau, în plus, cumpărătorilor, posibilitatea de a-şi construi 40 la sută din aparatele comandate în uzinele proprii. Francezii au replicat : s-a întîmplat la fel cu „Starfighter" — din care 200 de aparate s-au prăbuşit pînă acum.

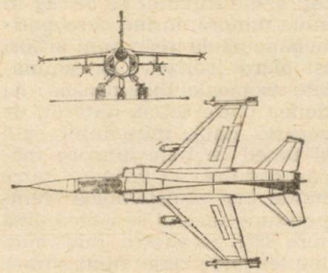

F1—M53

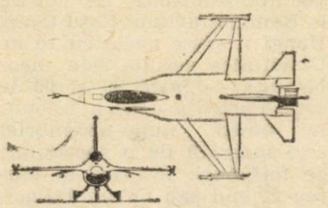

YF16

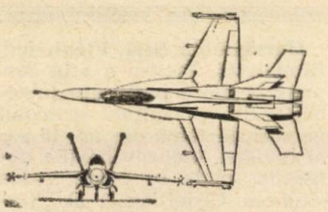

YF17

Scandalul a izbucnit în Franţa, după ce generalul Paul Stehlin, fost şef de stat major al armatei aerului, a declarat public (şi prin scrisori către armatele celor patru state) că „avioanele americane ar fi mai bune". Între generalul Stehlin şi constructorul de avioane franceze există de multă vreme o controversă, primul afirmînd că industria franceză de avioane nu se poate ridica, competitiv, la nivelul celei americane. Între 1960 şi 1963, Stehlin a fost şef al statului major al armatei aerului ; şi-a dat apoi demisia, devenind vicepreşedinte pentru Europa occidentală al societăţii Hughes A.C. International, controlată de miliardarul american Howard Hughes (firma construieşte materialul electronic cu care va fi echipat „Cobra YF-17"). Este căsătorit cu fiica unui bancher american şi considerat un „atlantist" activ. Din nou şi-a dat demisia, s-a prezentat la alegeri în 1973 şi a devenit deputat, fără să-şi fi schimbat ideile. „Afacerea secolului" şi controversa iscată în urma opoziţiei generalului Stehlin sînt încă în curs. Vom reveni.

D. Ioanid, Bucureşti. Cele 37 de state care au prezentat şi sprijinit proiectul de rezoluţie intitulat „Restabilirea drepturilor legitime ale Guvernului Regal de Uniune Naţională al Cambodgiei la Naţiunile Unite" sînt următoarele : Afganistan, Albania, Algeria, Burundi, R. P. Chineză, Ciad, Congo, Cuba, Dahomey, Egipt, Gabon, Gambia, Guineea, Guineea-Bissau, Guineea ecuatorială, Irak, Iugoslavia, Madagascar, Mali, Malta, Mauritania, Niger, Libia, Siria, Republica Africa Centrală, Tanzania, Republica Arabă Yemen, R.P.D. a Yemenului, Republica Socialistă România, Senegal, Somalia, Sudan, Togo, Zair, Zambia, Uganda, Volta Superioară. Rezoluţia votată la 28 noiembrie a.c. a fost prezentată de următoarele state : Australia, Bahamas, Barbados, Bolivia, Canada, Columbia, Costa Rica, Fidji, Filipine, Grenada, Guatemala, Haiti, Indonezia, Japonia, Malayezia, Nicaragua, Noua Zeelandă, Paraguay, Republica Dominicană, Marea Britanie, Singapore, Tailanda, Uruguay.

Mircea Covaciu, Oradea. România întreţine relaţii diplomatice cu 119 state, iar relaţii economice cu aproape 130.

Chappaquiddick

Mihai Chiroșcă, Iași ; Ion V. Istrate, Galați ; Marian Belea, Caracal ; Daniel Asproiu, Cîmpina ; Daniel Galoianu, Moreni, jud. Dîmbovița. Senatorul Edward Kennedy a hotărît, după cum se știe, să nu candideze la alegerile prezidențiale din 1976. În nr. 41, în cadrul rubricii „Puncte de vedere", am reprodus un articol în care erau explicate motivele acestei decizii. Între ele, „afacerea Chappaquiddick". Redăm, la cererea dv., principalele momente ale nefericitului accident, petrecut acum mai bine de cinci ani.

Edward Kennedy invitase cîțiva prieteni la regata clubului nautic din Edgartown, ce urma să aibă loc la 19 iulie 1969. Cele șase invitate, care lucraseră în campania electorală din 1968 a fratelui său, fuseseră găzduite la Katama Shores Motor Inn din Edgartown ; ceilalți invitați, prieteni și colaboratori apropiați ai senatorului, locuiau, împreună cu el, la Shiretown Inn, din aceeași localitate. În seara dinaintea zilei în care urma să se desfășoare concursul nautic, Kennedy a organizat pentru oaspeții săi un mic „party", într-un bungalow închiriat pe insula Chappaquiddick. De obicei, aici se ajunge pornind de la Edgartown, cu un autobuz care trece peste un canal lat de 150 m. La ora 23,15, Kennedy s-a hotărît să se întoarcă la Shiretown Inn, pentru a se odihni în vederea regatei de a doua zi. Mary Jo Kopechne, o tînără în vîrstă de 28 de ani, i-a explicat că nu se simte bine și l-a rugat s-o ia cu el la Edgartown. Au plecat împreună, cu automobilul senatorului, un „Oldsmobil 88" negru.

În Chappaquiddick există o singură stradă pavată. Ea trece prin fața bungalow-ului și, la vreo 800 m, cotește spre stînga, ducînd la un bac care traversează canalul către Edgartown. La dreapta se desparte un drum de țară — Dyke Road. Cînd Kennedy a ajuns la această bifurcație, a luat-o, din greșeală, spre dreapta, a mers, cale de vreo 1 100 m pe Dyke Road, pentru ca, apoi, să rateze înscrierea corectă pe podul care traversa, în acest loc, drumul oblic. Automobilul s-a răsturnat, scufundîndu-se în apa adîncă de doi metri și jumătate. Kennedy a reușit să sară la timp. Apoi, a încercat, vreme de 15 sau 20 de minute (după propria lui apreciere) s-o salveze pe Mary, fără a reuși, însă. Istovit, s-a întors la bungalow pentru a cere ajutor. A revenit cu doi dintre invitați la locul accidentului, încercînd fără succes, timp de 45 de minute, s-o găsească pe Mary Jo Kopechne. Kennedy s-a întors la Shiretown Inn, neanunțînd, totuși, imediat poliția. A doua zi dimineață, către ora 9, un scafandru scotea din mașină trupul neînsuflețit al tinerei Mary Jo Kopechne. O oră mai tîrziu, senatorul Edward Kennedy mărturisea șefului poliției din Edgartown că el conducea mașina în momentul accidentului. Aceasta a fost prima declarație dintr-un șir de depoziții pe care Kennedy și invitații săi le-au făcut și în urma cărora s-a conchis că a fost vorba de un accident.

Recent, un ziar din Boston a precizat că părinții tinerei Mary Jo Kopechne au obținut, ca despăgubire pentru pierderea fiicei lor, suma de 140 923 dolari. Suma a fost plătită integral de către „General Accident Group" din Philadelphia, care este societatea de asigurări a senatorului Kennedy. Potrivit aceluiași ziar, aceste cifre au fost furnizate de avocatul familiei Kopechne, pentru a pune capăt zvonurilor conform cărora aceasta ar fi primit 500 000 dolari.

În legătură cu cercetările efectuate pentru a stabili cauzele accidentului, Edward Kennedy a declarat, zilele trecute, într-un interviu televizat, că ancheta n-a fost dusă în mod corect. El a adăugat că anchetatorii și judecătorii n-au ținut seama îndeajuns de personalitatea victimei. Cu acest prilej, el a susținut din nou că eroarea de drum n-a fost voluntară și că s-a angajat fără să vrea pe calea la capătul căreia mașina s-a răsturnat în apă. Explicînd de ce n-a prevenit imediat poliția și părinții tinerei, senatorul a spus : „N-am fost în stare, în momentul acela, să fac acest lucru". Pentru Edward Kennedy, toate îndoielile asupra accidentului au primit un răspuns. „Adevărul este, a încheiat el, că nu s-a răspuns în modul în care unii ar fi vrut să se răspundă".

Nasie Ghinga, Tîrgu Mureș. 1. F.B.I. (Biroul federal de investigații) a fost înființat, în iulie 1908, de ministrul de interne Charles J. Bonaparte. La început a fost cunoscut sub numele de Biroul de investigații, actuala denumire datînd din iulie 1935. Reorganizarea agenției a fost făcută în urma numirii lui J. Edgard Hoover, în 1924, în funcția de director. Despre Hoover și activitățile F.B.I.-ului în ultimele decenii vă sugerăm consultarea nr. 21-22 din 1971. Răspunsul acesta se adresează și cititorului **Francisc Hazi** din **Iași.**

2. Vă sugerăm consultarea nr. 43 din 1973 în care veți găsi ample răspunsuri la întrebările dv. despre Interpol.

Gheorghe Popescu, str. Radu Boiangiu, nr. 30, București, sector 1, tel. 57.58.24 pune la dispoziție celor interesați colecția revistei „Lumea" pe anii 1969—1973, precum și numere disparate din anii 1965—1969.

Ion Cotârlă, Sighetul Marmației. În anii din urmă, am răspuns de multe ori la această întrebare : Indira Gandhi este fiica lui J. Nehru, s-a căsătorit în 1942 cu Feroz Gandhi, care a murit în 1960. Nu există nici o legătură de rudenie între ea și Mahatma Gandhi. Are doi fii.

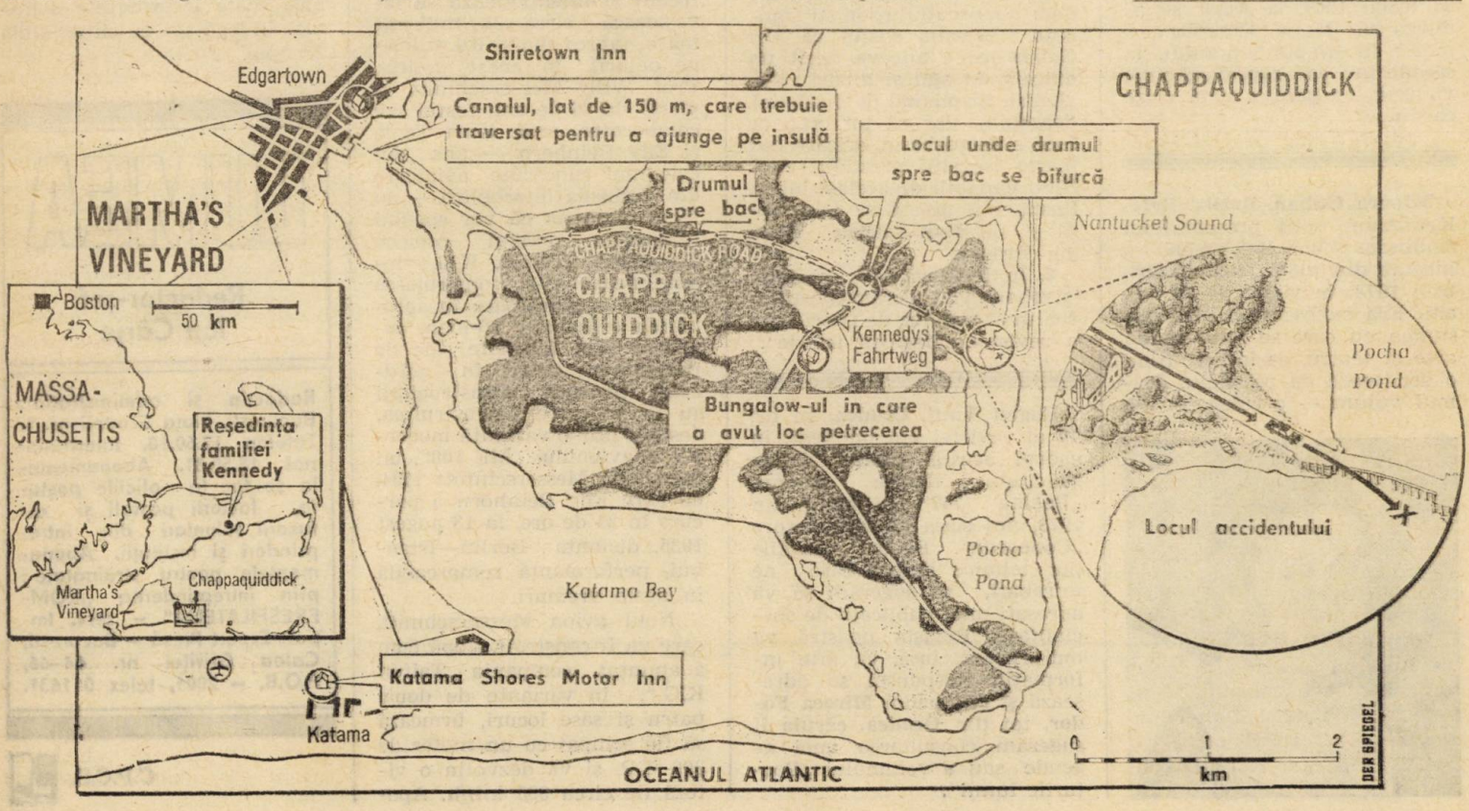

POSTA REDACȚIEI

Vasile Andrici, București. 1. Despre Antoine Gizenga nu există știri mai noi. Într-adevăr, el a fost arestat și deținut pe rînd în tabăra Binza, localitatea Moanda și pe insula Bolabemba și a fost eliberat la 15 iulie 1964. De altfel, parlamentul congolez (zairez) îi reacordase imunitatea parlamentară încă de la 28 mai 1963 (ea îi fusese retrasă, în mod ilegal, în mai 1962).

2. Lui Moise Kapenda Chombe, fost, printre altele, prim-ministru al Congo-ului (Zair) și al provinciei Katanga și președinte al partidului Conakat din Congo (Zair), i s-a retras imunitatea parlamentară de către Camera Reprezentanților din Congo (Zair) în mai 1966. Pentru crimele contra statului, în martie 1967, a fost condamnat la moarte în contumacie de Tribunalul Militar Special din Kinshasa. Chombe se afla în exil în Spania. Dar, la 1 iulie 1967, postul de radio Alger a anunțat prezența în Algeria a lui Chombe, una dintre cele mai detestate figuri ale Africii negre. Chombe avea de gînd să meargă la vila sa din orașul Palma de Majorca, dar în timpul zborului avionului un anume Francis Bodenan și-a îndreptat pistolul asupra celor doi piloți și i-a silit să aterizeze la Alger. A doua zi, generalul Mobutu, șeful statului zairez, a cerut în mod oficial extrădarea lui Chombe. Curtea supremă algeriană a examinat cazul Chombe și a pronunțat sentința de extrădare. Această hotărîre nu a fost însă îndeplinită, întrucît șeful statului nu a semnat sentința. La 30 iunie 1969, la Alger se anunța că Moise Chombe „a murit în timpul somnului, la reședința sa supravegheată, victimă, se pare, a unei crize cardiace".

Mioara Găitan, Brăila. Sylvi Kekkonen, soția președintelui finlandez Urho Kekkonen, a încetat din viață la 2 decembrie 1974, în vîrstă de 74 de ani. Era cunoscută pentru pasiunea cu care se interesa de arte și teatru, ea însăși fiind o scriitoare de prestigiu. Primul volum — o culegere de aforisme intitulată „Chrystals" — l-a publicat în 1949, fiind urmat de o serie de romane. Unul dintre acestea, „Amalia", publicat în 1958, a fost tradus în limbile română, suedeză, germană, rusă, poloneză, maghiară, estoniană și cehă. **În fotografia de mai jos :** unul din ultimele portrete ale Sylviei Kekkonen.

S. Popescu, București. 1. Tînărul Uri Geller, despre care ne scrieți, susține, într-adevăr, că dispune de forțe supranaturale, fiind capabil să îndoaie metale după voință. A făcut demonstrații în R.F.G., Marea Britanie, S.U.A. Doi profesori de la Stanford Research Institute din California l-au supus unor teste, timp de mai multe săptămîni, declarînd că se află în fața unui fenomen pe care nu și-l pot explica. Majoritatea oamenilor de știință au reacționat, însă, violent, considerîndu-l un impostor și iluzionist. Publicația „Time" îl descrie ca pe „un faimos impostor, un prestidigitator genial dublat de un incalificabil șarlatan". Revista științifică „Nature" publică, într-un număr din noiembrie, un articol despre Geller în care afirmă că unele fenomene produse de el par inexplicabile în starea actuală a cunoștințelor, dar formulează mari rezerve asupra calităților pe care acesta și le revendică, punînd la îndoială chiar testele de la Stanford Institute. În sfîrșit, săptămînalul francez „L'Express" publica, recent, un articol în care relua mai multe declarații ale unor cunoscuți iluziniști francezi. Aceștia susțin că Uri Geller nu e altceva decît un extrem de agil și dibaci iluzionist, dispunînd de o tehnică deosebită, dar că tot ceea ce face e escrocherie, oricare din foarte iscusiții prestidigitatori fiind capabili de același lucru. Răspunsul acesta se adresează și lui **Dan Lucian Picu,** din **Brașov.**

2. În legătură cu cealaltă întrebare, vă sugerăm consultarea unor volume de istorie sau a revistei „Magazin istoric".

Eugen Vanț, Oradea. În nr. 49 al revistei am publicat, în cadrul acestei rubrici, datele solicitate despre avionul „Boeing 747". În nr. 7 din 1973, am scris pe larg despre „Concorde". Pentru detaliile pur tehnice despre care ne întrebați, vă sugerăm să vă adresați unei publicații de specialitate. Revista noastră va mai reveni, însă, cu alte informații. Răspunsul se adresează și cititorului **Mircea Fodor,** tot din **Oradea,** căruia îi sugerăm consultarea unei agende sau a volumului „Porturile lumii".

Val. Gheorghiu, Galați. Într-adevăr, în timpul ultimei vizite la Pekin a secretarului de stat al S.U.A., Henry Kissinger, s-a stabilit ca, anul viitor, președintele Statelor Unite, Gerald Ford, să facă o călătorie în R. P. Chineză. Nu s-a fixat, încă, nici o dată. **Fotografia** alăturată reprezintă un moment de la banchetul oferit în onoarea secretarului de stat american ; în dreapta, vicepremierul chinez Den Siao-pin.

Un nou tip de avion „Messerschmitt"

Gh. Nicușor, Craiova. Cunoscutele avioane „Messerschmitt", construite în urmă cu patru decenii, vor fi produse într-o variantă modernă — a anunțat „Taifun K.G.", o companie care s-a constituit recent și intenționează să investească circa 21 milioane mărci (aproximativ 8,4 milioane dolari) în acest proiect. Prof. Willy Messerschmitt, în vîrstă de 76 de ani, fostul său colaborator, prof. Kurt Tank, și Elly Beinhorn — una din cele mai cunoscute aviatoare din perioada interbelică — au făcut cunoscut că vor sprijini realizarea acestui proiect. Compania „Taifun K.G." intenționează să-și construiască o uzină producătoare în apropierea orășelului Weiden, cunoscut prin fabricile sale de porțelanuri, situat în nord-estul Bavariei. Constructorii au în vederere reconstruirea, desigur într-o variantă modernă, a avionului „ME-108", un model de Messerschmitt 1934, cu care Elly Beinhorn a parcurs în 24 de ore, la 13 august 1935, distanța Berlin—Istanbul, performanță remarcabilă în acele vremuri.

Noul avion Messerschmitt, care va fi construit, după cum a anunțat compania „Taifun K.G.", în variante de două, patru și șase locuri, urmează să fie echipat cu un motor de 300 C.P. și va dezvolta o viteză de circa 335 km/h. Aparatul cu șase locuri va avea o deschidere a aripilor de 11 metri și va costa circa 48 000 dolari, iar variantele mai mici vor avea un preț mai redus. Uzina de la Weiden va începe producția de serie în 1977, urmînd ca, pînă în 1978, să se vîndă circa 300 avioane.

Viorel Cruceanu, Podul Turcului, jud. Bacău. Vă sugerăm consultarea nr. 50, în care veți găsi toate informațiile solicitate în legătură cu situația din Etiopia.

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

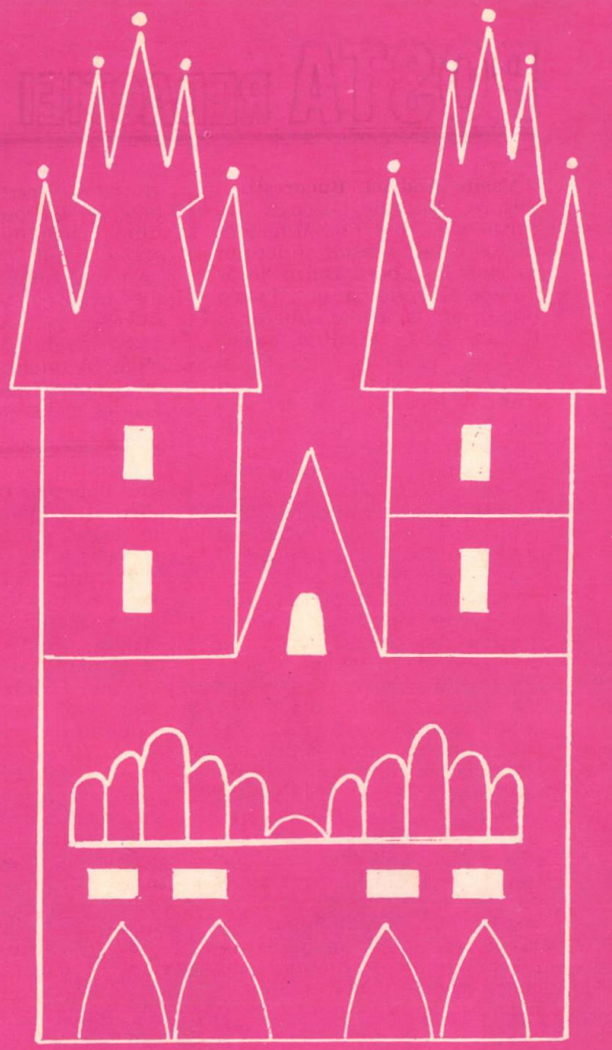

In anul 1973, echipa de motociclism a Cehoslovaciei a cîştigat, pentru a patra oară consecutiv, trofeul mondial disputat în cursa de şase zile pe un traseu de mare dificultate la Dalton în S.U.A. La concursul pentru Cupa de argint, echipa S.U.A., în plină ascensiune de formă în ultimii ani şi valorificînd admirabil traseul propriu, obţine întiietatea. Istoria renumitei curse de şase zile, desfăşurată în acest an în Italia, a consemnat pentru a 14-a oară urcarea pe podiumul cîştigătorilor a motocicliştilor cehoslovaci, confirmînd a cincea oară consecutiv măiestria concurenţilor şi valoarea tehnică a maşinilor. Concursul din Italia a prilejuit pentru a 12-a oară motocicliştilor cehoslovaci aducerea în ţară atît a Trofeului mondial cît şi a Cupei de argint, clasîndu-se, totodată, pe primele locuri şi în alte concursuri intercluburi sau ale mărcilor.

Superioritatea concurenţilor cehoslovaci în cursele de mare răsunet ale motociclismului mondial reprezintă şi un important aspect comercial.

Ca specialişti în domeniul mecanicii, concurenţii îşi valorifică iscusinţa, marcînd în timpul desfăşurării concursurilor toate caracteristicile tehnice ale motoarelor, ca şi ţinuta de mers a maşinilor, cuvîntul lor fiind deseori decisiv în fabricaţia viitoarelor tipuri.

Astfel, producătorii maşinilor de concurs aplică în procesul de fabricaţie toate experimentele verificate pe motocicletele competiţionale, îmbunătăţind în permanenţă tipurile de serie cu cele mai avansate însuşiri tehnologice.

Acesta este secretul datorită căruia motocicliştii şi motocicletele cehoslovace se bucură de admiraţia unanimă a spectatorilor şi iubitorilor de motociclism din lumea întreagă.

Motocicletele de fabricaţie cehoslovacă sînt exportate de :

ÎNTREPRINDEREA DE COMERŢ EXTERIOR

MOTOKOV

Tř. Dukelských hrdinu 47 Praga 7
REPUBLICA SOCIALISTĂ CEHOSLOVACĂ

PUBLICOM

ÎNTREPRINDEREA DE COLORANȚI CODLEA — JUDEȚUL BRAȘOV

produce și livrează:

— Coloranți pentru vopsirea și imprimarea fibrelor sintetice poliamidice, poliesterice și poliacrilonitrilice ca atare și în amestec
— Coloranți pentru vopsirea și imprimarea produselor textile din bumbac sau alte fibre celulozice ca atare și în amestec
— Coloranți pentru vopsirea și imprimarea produselor textile din lînă, mătase naturală și a fibrelor proteinice
— Coloranți Gallus pentru uz casnic
— Coloranți pentru industria pielăriei
— Coloranți pentru vopsirea hîrtiei
— Coloranți pentru vopsirea lemnului
— Pigmenți microdispersați pentru imprimare textilă
— Pigmenți microdispersați pentru vopsirea în masă a viscozei
— Pigmenți organici pentru mase plastice, lacuri, vopsele și cerneluri
— Intermediari pentru industria de coloranți
— Intermediari pentru industria farmaceutică
— Intermediari pentru cauciuc
— Intermediari diverși
— Antioxidanți
— Hîrtie heliografică
— Tiosulfat
— Fenotiazină

coloromLei 2